AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6561 — Fiati her yerde 5 kuruş

CUMA — 22 KÂNUNUSANİ 1937

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Konsey toplandı, Sancak işi gelecek haftaya görüşülecek

Türkiye - Fransa arasında Sancak meselesi konuşmaları devam ediyor

Konsey âzası devletler bilhassa İngiltere, Romanya, Sovyet Rusya hariciye nazırları meselnin kısa bir zamanda halli için uğraşmak hususunda büyük bir arzu gösteriyorlar

Cenevre 21 (A.A.) — Konsey bugün ilk içtimaını yaptı. Alelusul yalnız ruzname işi ile meşgul oldu.

Hatay meselesi ruznamede mevcud olmakla beraber gelecek hafta içinde ne gün müzakere olunacağı henüz malûm değildir.

Dr. Rüştü Aras bugün Eden ile görüşmüş, konsey içtimaından sonra da Litvinofla mülâkat etmiştir.

Yarın hususî mahiyette yeni bir toplantı yapılarak Türkiye - Fransa noktai nazarlarının raportörün huzuru ile müzakeresine devam olunması beklenmektedir.

Cenevre 21 (A.A.) — Fransız - Türk ihtilâfı bazı müşkilât arzetmekte olduğundan, mesle esaslı bir şekilde tetkik edilmeden muvakkat bir tarzı hal aranılacaktır. Fransa ve

(Devamı 13 üncü sahifede)

Sancak meselesini Cenevrede müzakere edenler: Sağdan sola doğru Fransız hariciye nazırı M. Delbos, Hariciye vekili Rüştü Aras, Fransız hariciye müsteşarı Vienot, Hariciye umumî kâtibi Numan Menemencioğlu

Lizbon şehrinde dün birçok bombalar patladı

Millî müdafaa önünde 5 kişi yaralandı maddî hasar çok büyüktür

Lizbon 21 — Dün şehrin muhtelif noktalarında beş bomba patlamıştır. Bombaların ikisi İspanyol klübünde patlamış, mühim zarara sebep olmuştur. Bir bomba da millî terbiye nezaretinde patlamıştır. Burada duvarlar harap olmuştur. Şehrin merkezinde bir, telsiz istasyonunda da diğer bir bomba patlamıştır.

Lizbon 21 (A.A.) —İspanya konsoloshanesinde iki bomba patlamıştır. Bunlardan birisi ikinci katta patlamış ve camları kırmıştır. Holde patlıyan ikinci bomba, muazzam merdiveni ciddî surette hasara uğratmış, su borularını patlatmış ve binayı su basmağa başlamıştır.

Portekiz Radio - Club'unda bir bomba, telsiz cihazlarının bulunduğu salonun duvarında bir metrelik bir delik açmış, elektrik aletlerini hasara uğratmıştır. Radio - Club, bir kaç gün neşriyatına fasıla verecektir.

Lizbon 21 (A.A.) — Millî müdafaa önünde patlıyan bomba beş memuru hafifçe yaralamıştır. Maddî hasar çok büyüktür.

Lizbon şehrinden bir görünüş

Italya, artık Dörtler misakını düşünmüyor

Romada, 933 senesindenberi Avrupada vaziyetin değiştiği söyleniyor

Roma 21 (A.A.) — Havas ajansından: İyi malûmat alan mahafil, İtalyanın 1933 tarihli dört devlet misakına rucu tasavvurunda olmadığını, çünkü o tarihten beri Avrupada çok mühim siyasî tebeddüller vukua gelmiş bulunduğunu beyan etmektedirler.

Bu mahafil, İtalyanın dörtler misakına vücud vermiş olan aynı uzlaşma zihniyetini taşımakta olduğunu ilâve ediyor ve diyor ki:

«Sovyet sosyalist cumhuriyetler birliği, prensib itibarile, büyük Avrupa devletleri zümresi haricinde bırakılamaz. Diğer tarafdan Lehistanın da büyük bir devlet olduğunun kabulü ciddî surette derpiş edilmektedir.

Roma - Berlin mihveri siyasî formülünden bahis olan Milâno nutku ile geçenlerde İngiltere ile imza edilmiş olan itilâfnameye son derecede mühim iki siyasî hadise nazarile bakılmaktadır.

Roma 21 (A.A.) — Giornale d'İtalia gazetesi, İtalyanın İngiliz elçisinden dörtler paktının ihyasını arzu ettiğinin Londra hükûmetine bildirilmesini rica ettiği hakkındaki haberleri katî olarak tekzib etmektedir.

Vekiller heyeti gece başvekilin köşkünde toplandı

Geç vakte kadar süren toplantıda mareşal Fevzi Çakmakta hazır bulundu

Ankara 21 (Telefon) — Vekiller heyeti bugün saat üçte başvekil İsmet İnönünün riyasetinde toplandı ve akşam saat dokuza kadar altı saat fasılasız bir surette müzakerede bulundu.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Sancakta vaziyet

Taşnak ermenilerinden çeteler teşkil ediliyor

Türkleri müşahitlerle görüştürmemek için her şey yapılıyor ve tercümanlık vazifesi Türk düşmanlarına veriliyor

Adana 21 (Hususî muhabirimizden) — Vatanî azasından İhsan Cabiri Cenevreye gitmiştir. İhsan Cabiri Milletler cemiyeti konseyinde Sancak meselesinin müzakeresini takip edecek ve müzakereyi kendi görüşile vatanî merkezine bildirecektir.

ÇETELER TEŞKİLİ DEVLM EDİYOR

Halep 21 (Hususî) — Fransızlar tarafından, Suriyenin Türkiye hududuna yakın olan kısımlarında kendi vasıtaları sayabilecekleri şahıslara silâh tevzi olunmaktadır. Bu meyanda Aneze aşireti efradına silâh dağıtılmıştır.

Hama 21 (Hususî) — Kırıkhanda Ador Lonyan kumandasında şimdilik 300 kişilik müsellâh bir ermeni çetesi teşkil edilmiştir. Çetenin kadrosu ihtiyaca göre genişletilecektir. Ador Leonyan kan dökücülüğü ile şöhret kazanmış bir taşnak mensubudur.

MÜŞAHİDLER KÖYLÜLERLE BERABER

Şam 21 (Hususî) — Dün öğleye yakın bitaraf müşahid heyeti ansızın İskenderuna gelerek kendilerine protesto mektubu gönderen Türk köylülerinin ileri gelenlerini görmek istemişlerdir. Müşahid heyeti daha evvelden tebligat yaparak geldikleri gün öğle vakti köylülerin İskenderunda bunmalarını Fransızlardan istemişlerse de bu tebligat Fransızlar tarafından sureti mahsusada geciktirilmiş ve müşahidler geldikten sonra köylüye tebligat yapılmıştır. Bu suretle köylülerin hepsi bulunamamıştır. Bulunanlar Doryonun dairesindeki müşahidler heyeti huzuruna çıkarılmışlardır. Müşahidler köylülere; niçin mektup yazdınız ne istiyorsunuz.. diye sormuşlar, köylüler de:

— İstiklâl istiyoruz. Hükûmet bize çok zulmediyor. Bunun için müracaat ettik.. demişlerdir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

60 bin Türkün müşahidlerin önünde yaptıkları muazzam nümayişten bir intiba

Suriyeliler

Filistinle birleşmek için bir muhtıra verdiler

Kudüs 21 (A.A.) — Gazeteler, Beyruttaki Suriye milliyetperver partisinin Filistin İngiliz komisyonuna bir muhtıra göndererek Filistin ile Suriyenin birleşmesi tezini müdafaa ettiğini yazıyorlar.

M. Mussolini Almanyaya gidecek mi?

M. Goeringle son mülâkatta karar verilecek

Roma 21 (A.A.) — İyi malûmat almakta olan mahafil M. Mussolininin yakında Almanyaya gitmesi muhtemel olduğunu beyan etmekte iseler de bu ziyaretin Duçe ile M. Göering arasındaki son mülâkatlarda kararlaştırılmış olup olmadığı hakkında bir şey söyleyememektedirler.

Yeni tefrikamız

KIRILAN BEBEKLER

Nakili: Zeyneb İdil

Genç bir kızın bütün varlığı ile bağlandığı sevgisinden duyduğu zevk ve ıztırabı, uğradığı sukutu hayali, gösterdiği feragati açık bir lisanla anlatan «KIRILAN BEBEKLER» i yarından itibaren neşre başlıyacağız.

YARIN

Bu aşk ve macera romanını sütunlarımızda okuyacaksınız!

Fotoğraf tahlilleri I.. (5)

Ali Naci Karacan

Gayet hoşsohbet ve natıkaperdazdır. Hiç kimseyi, hele devlet adamlarını gücendirmek istemez.

Futbol, yüzme, atlama gibi sporları çok sever.

Bir gazeteci için lâzımgelen bütün evsafı haizdir. Fakat ciddî yazayım derken mizah yapmak gibi edebî hatâya düşer.

Yüzünün çizgileri, haleti ruhiyesinde, kırkından sonra, paranın gümüş olduğunu anlamak ve maliyeye geçmek gibi mühim değişiklikler olacağını haber vermektedir.

Bu hâdise tevekkül ve kanaat vasıflarının tekâmül noktası olacak. Meselâ kendisinde, bir bankacı olup paraların geçit resmini seyr ile iktifa etmek gibi mütevekkilâne hisler belirecektir!

Son dakika

Hariciye vekilimiz Romaya davet edildi

B. Tevfik Rüştü Aras, bu davete Cenevre müzakerelerinden sonra icabet edecek

Ankara 21 — Öğrendiğime göre Hariciye vekili Tevfik Rüştü Aras İtalya Hariciye nazırı kont Ciyano tarafından Romaya davet edilmiştir. Tevfik Rüştü Arasın bu davete ancak Cenevre müzakerelerinden sonra icabet edeceği cevabını verdiği söyleniyor.

Londra 21 (Radyo) — Romadan bildirildiğine göre boğazlar meselesi hakkında İtalya ile Türkiye arasında doğrudan doğruya müzakereler yapılacaktır. Geçen sene haziranda Montreux anlaşması imzalanırken Habeşistanın ilhakından doğan beynelmilel vaziyet sebebile İtalya bu muahedeye iştirak etmemişti. Türkiyenin bu hususta müsaid hattı hareketi üzerine İtalya da Montreux anlaşmasını iltihaka karar vermiştir.

Türkiye Hariciye vekili Tevfik Rüştü Arasın İtalyan Hariciye nazırı kont Ciyano ile görüşmek üzere Romaya gideceği haber verilmektedir.

Roma 22 — Habeş harbi esnasında doğan anlaşmazlıkların ref'i için Türkiye ile İtalya arasında müzakerat cereyan ediyor. Türkiye Hariciye vekili B. Rüştü Arasın Cenevreden dönüşte, Romada tevakkuf etmesi müsteb'ad değildir.

Konseyde dünkü müzakereler

Madridde yabancı elçiliklere sığınan milliyetçilere dair takrir protesto edildi

Cenevre 21 (A.A.) — Milletler cemiyeti konseyinin 86 ıncı toplantı devresi bugün Çin mümessili M. Wellington Koonun başkanlığı altında toplanmıştır. Ruzname hakkındaki müzakereler esnasında Şili mümessilinin Madriddeki yabancı elçiliklere sığınmış olan mülteciler hakkındaki takriri mavzubahs olmuştur.

Valence hükûmeti dış işleri bakanı, M. Litvinofun yardımı ile bu takriri protesto etmiştir. Mültecileri elçiliklerde barındırmak hakkının hiçbir zaman mevcud olmamış olduğunu temin eden bakan, böyle bir hakkın tanınmıyacağını söylemiştir.

Şili mümessili aksini iddia ederek böyle bir hakkın daima mevcud bulunmuş olduğunu söylemiştir.

Bu mesele, sıhhat komisyonunun raporu münasebetile yeniden tetkik edilecektir.

Milletler cemiyeti genel sekreteri, bugün konsey azası şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir.

Ziyafette M. Delbos, M. Eden ile görüşmüşlerdir.

M. Delbos ve Eden bu akşam buluşarak konseyin bu seferki içtima ruznamesinde yazılı meseleler üzerinde tetkikat yapacaklar ve bu meseleler hakkında fikir teati edeceklerdir.

Alman - Japon anlaşması

Berlin 21 (A.A.) — Alman - Japon muahedesinin tatbikatından olmak üzere komünist enternasyonalinin tahrikâtına karşı alınacak müdafaa tedbirlerini tetkik etmek üzere daimi bir muhtelit komisyon teşkil olunmuştur.

Japon kabinesi

Diyet meslisinin feshini istedi, istifa etmesi muhtemeldir

Tokyo 21 (A.A.) — Reuter ajansından: Diyetin bugünkü toplantısında âyan meclisi, nazırların nutuklarını baridane bir sükût içinde dinlemiştir. Mebusan meclisinde nazırların nutukları meclisin bütün fırkaları tarafından ikide birde inkıtaa uğratılmıştır.

Bilhassa maliye nazırına hücum edilmiş ve başvekil birinci istizah takririne cevap vermek için ayağa kalktığı zaman sözleri mütemadiyen kesilmiş olduğundan sözlerini işitip dinlemek mümkün olmamıştır.

Nihayet başvekil, hiddetle kürsüyü terketmiştir.

Tokyo 22 — Kabinenin beyannamesi okunurken diyet meclisinde vuku bulan hâdiseler üzerine başvekil imparator tarafından kabul edilmiştir. Başvekil imparatordan diyet meclisinin feshini istemiştir. İmparator feshe muvafakat etmediği takdirde kabinenin istifa etmesi muhtemeldir.

Kastamonuda kendir soyma ve ıslatma istasyonları

Ankara 21 (Telefon) — Ziraat vekâleti, Kastamonuda yapılmasına karar verdiği kendir soyma ve ıslatma istasyonlarını bu yıl içinde yaptıracaktır.

Alman mahafili Edenin nutkunu iyi karşıladı

Fransız mahafili de bu nutuktan memnun

Berlin 21 — Gazeteler, İngiltere Hariciye nazırının nutkunu hiddetle karşıladıkları halde diplomasi mahafilde müsaid bir cereyan vardır. Yarı resmi Corespondance Politic - Diplomatique diyor ki:

«M. Edenin İspanya ve İspanyollar hakkındaki telâkkisi İspanyanın ve Avrupanın menafiine hadim olacak yegâne hal suretini göstermektedir.

Berliner Tageblatt diyor ki: «Almanya, ademi müdahale ile Avrupanın istikbaline karşı lâkaydiği, biribirine karıştıramaz.»

FRANSIZ MAHAFİLİ MEMNUN

Cenevre 21 (A.A.) — M. Delbos, dün gazetecilere beyanatta bulunarak M. Edenin salı günkü nutkunun kendisine iyi bir intiba bırakmış olduğunu ve bu nutkun İngiliz siyasetinin devamını ve Fransız siyasetiyle olan tam tesanüdünü göstermekte bulunduğunu söylemiştir.

M. Delbos, şu sözleri ilâve etmiştir: «M. Edenin nutkundaki demokratik ruh da beni çok mütehassis etmiştir.»

M. EDEN CENEVREYE GİTTİ

Paris 21 — M. Eden dün akşam buraya geldi. Akşam yemeğini başvekil M. Blumla birlikte yedi. 23,20 de Cenevreye hareket etti. Ayni trenle konseyde Yugoslav delegesi ve Yugoslavyanın Paris sefiri M. Puriç'de Cenevreye gitti. M. Eden istasyonda M. Puriçle uzun müddet görüştü.

Amerikada seller

Otuz altı bin kişi açıkta kaldı

Evansville 21 (A.A.) — (Birleşik Amerikada) — Feyezanlara karşı yapılmış olan bir bendin yıkılması üzerine sular, Hazleton köyünü istilâ etmiştir.

Beş yüz kişiden mürekkeb köy ahalisi civardaki tepelere iltica eylemiştir.

Associated Pressin tahminlerine göre, feyezanlar dolayısile, Ohio sahillerinde 20 bin, Misuri sahillerinde 2500, garbî Virginide üç bin, İndianada 8000, Tenneside bin, Arkansasta ikibin bin kişi açıktadır.

Şimdiye kadar on üç kişinin öldüğü tesbit olunmuştur. Ohio ve Arkansas da yağmurlar devam etmegtedir.

Mahalli kızılhaç teşkilâtı, Vaşingtondan imdad istemiştir.

Türk - Felemenk ticaret şirketi müdürü geldi

İstanbul 21 (A.A.) — Türkiye ile Felemenk arasındaki tecim münasebetlerinin genişletilmesi maksadiyle Laheyde tesis edilmiş olan Felemenk - Türk ticaret ve takas kontuarı anonim şirketinin murahhas müdürü Baron T. M. E. Testa bu sabah ekspresle şehrimize gelmiştir.

Baron Testa bugünlerde hükümetimizle Holanda heyeti arasında müzakereler cereyan etmekte olan Ankaraya gidecektir.

Bu Sabahki Telgraflar

Madrid bombardıman edildi

Asiler, içlerinden bir kısmının ihanet ettiğini bildiriyorlar

Madrid 21 — Hükûmet kuvvetleri cenup **istikametinde ilerlemiş ve zırhlı otomobiller kullanmıştır. Asilerin** topçu kuvveti Madridi tekrar bombardıman etmiştir. Asilerin elindeki bir denizaltı gemisi balıkçı ağlarına takılmıştır.

Madrid 21 — Asilerin beş bombardıman, altı avcı tayyaresi Madridi bombardıman etmişlerdir. Hükûmet tayyarelerile çarpışmalar olmuştur. Atılan bombalardan 20 kişi ölmüş, 80 kişi yaralanmıştır.

CENUPTA ŞİDDETLİ MUHAREBELER

Cebelüttarık 21 — Marbellâ yakininde büyük bir muharebe oluyor. **Top sesleri buradan işitilmektedir. Asiler Fastan asker getirmişlerdir.**

LOS ANGELES MUHAREBESİ

Sevilla 21 (A.A.) — General Queipo de Llano, radyo ile neşrolunan beyanatında ezcümle demiştir ki:

«Kızılların Cerre de Los Angelese karşı yapılmış olan taarruzun menşei saflarımıza iltihak etmiş olan askerlerin ihanetidir. Madride doğru yapmış olduğumuz ileri hareketi esnasında bir miktar esir almıştık, davamıza karşı büyük bir sempati beslemekte olduklarını söyledikler ve cepheye gönderilmelerini istediler.

Bu esirler, aylarca bizimle beraber çalıştılar. Bu hal, evvelki güne kadar devam etti. Evvelki gün, bunlar, kızıllarla mutabık kalarak muhafazasına memur oldukları saflarımızı bırakarak düşman hatlarına girdiler. Askerlerimiz, bu namussuzluğu öğrenir öğrenmez, mukabil harekete geçtiler. Ve kızılları dağıttılar.

Endülüste askerlerimiz henüz Torre - Molinosu zabtetmemişlerdir. Çünkü kumandanlığın plânı mucibince kıtaatımızın Marbella noktasının ilerisine gitmemeleri icabetmektedir. İleri harekâtı icrası mutasavver değildir.

Kadıköy su şirketine bir ihtar

15 güne kadar tesisat yenileştirilmezse mukavele feshedilecek

Ankara 21 (Telefon) — Nafia vekâleti Kadıköy su şirketine son bir ihtarda daha bulunmuştur. Vekâlet, tesisatını yenileştirmesi için su şirketine 10 günlük mühlet vermiştir.

Kadıköy su şirketi bu 15 gün içinde tesisatını yenileştirmezse evvelce de haber verdiğim gibi derhal mukavelesinin feshi cihetine gidilecektir.

Zonguldakta Atatürk heykeli

Zonguldak 21 (A.A.) — Zonguldakda dikilecek Atatürk heykeli için valinin başkanlığındaki komisyon emrinde ve bankada 78 bin küsur lira birikmiştir. Heykel için beynelmilel müsabaka açılacaktır.

İpekli kumaş yapan iki fabrika hakkında takibat yapılıyor

Ankara 21 (Telefon) — Bazı fabrikaların, iplikli kumaşların boy ve vasıflarını tesbit eden kararnameye aykırı hareket ettikleri iktisad vekâleti müfettişleri tarafından tesbit edilmiştir. Bu fabrikalar hakkında derhal kanuni takibata başlanmıştır.

Umumî müfettişler

B. Şükrü Kayanın riyasetinde bir toplantı yapıldı, Parti işleri görüşüldü

Ankara 21 (Telefon) — Ankarada bulunan dört umumî müfettişin de iştirakile dahiliye vekili ve C. H. partisi genel sekreteri Şükrü Kayanın başkanlığında bugün toplanan gençyönkurulda Parti ve Halkevleri üzerinde uzun ve faydalı görüşmeler yapılmıştır.

Umumî müfettişler kendi mıntakalarındaki bu teşekküller hakkında izahat vermişler ve ihtiyaçları bildirerek ilerisi için direktifler almışlardır.

Umumi müfettişler akşam üzeri de vekiller heyeti içtimaının bidayetinde hazır bulunmuşlardır.

Askeri ve mülki tekaüt kanununun 60 ıncı maddesi hakkında tefsir

Ankara 21 (Telefon) — Hükûmet askeri ve mülki tekaüd kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında meclise bir kanun lâyihası vermişti. Bu̇dçe encümeni hükûmetin bu teklifini tedkik etmiş ve fıkranın değiştirilmesine lüzum olmadığına karar vererek meselenin tefsir suretile hallini uygun görmüş ve şu şekilde bir tefsir fıkrası hazırlamıştır:

«Zabitlerle askerî memurlardan tekaüd olanlar 1683 sayılı kanunun 60 ıncı maddesi mucibince 3 senelik zamdan, bunların tekaüd olmadan evvel veya teaüh olduktan sonra ölenlerin maaşa müstahak yetimleri de istifade eder.»

Mm. Simpson İstanbula geliyor

Eski İngiliz kralı da madama mülâki olmak üzere şubatta gelecek

Ankara 21 (Telefon) — Buraya gelen malûmata göre, madam Simpson yakında İstanbula gelecektir. Eski İngiliz kralı Edvard (Dük dö Windsor) da madam Simpsona mülâki olmak üzere şubatın ilk haftasına doğru İstanbula gelecektir.

İki fabrikamız daha iplik çıkarmağa başladı

Ankara 21 (Telefon) — Ereğli fabrikası tarafından imal edilen iplikler piyasaya çıkarılmıştır. Şimdiye kadar yalnız bez dokuyan Kayseri fabrikası da iplik yapmağa başlamıştır.

İplik imal eden fabrikalarımız arasına bu iki fabrikanın da katılması iplik ithalâtımızın mühim mikdarda azalmasını mucib olacaktır.

Aydında bir kedi davası

Aydın halkı davayı merakla takib ediyor

İzmir 21 (Akşam) — Garib davalar, yalnız Amerikada olmaz ya, bizde de olur. Bütün Aydın halkı, şimdi bir kedi davasile meşguldür. Kedisi kaybolan bir zat, Aydın sulh hukuk mahkemesine müracaat ederek kedisinin bulunduğu yerden alınıp kendisine verilmesini veyahud 300 lira tazminat hükmolunmasını istemiştir.

Dava edilen zat, evinde bulunduğunu söylediği bir kediyi mahkemeye getirmişse de davacı, bu kedinin kendisine aid olmadığını, kedisinin, dava edilen zat tarafından saklandığını söylemiştir.

Şimdi, çalındığı iddia edilen kedinin evsafının tayinine çalışılıyor. Aydın halkından kalabalık bir grup, bu garib davayı alâka ve merakla takib ediyor.

Belçika taarruza uğrarsa..

Almanya derhal imdadınakoşacakmış

Paris 21 (A.A.) — **Fransız gazetelerine göre M. Hitler, 30 kânunusanide söyliyeceği nutukta Belçikanın bir taarruza uğraması takdirinde Almanyanın, Belçika bilmukabele ayni harekette bulunsun bulunmasın, her halde onun imdadına koşacağını bildirecektir.**

Maverayı Şeriada soğuktan 100 kişi öldü

Paris 21 (A.A.) — Maverayı Şeriada kâin Ammandan bildirildiğine göre, sürmekte olan soğuk dalgası, 100 kadar insanın telef olmasına sebebiyet vermiştir.

Beş milyon çiftçi topraksız

Toprak kanununun tatbiki için hususî teşkilât yapılacak

Ankara 21 (Telefon) — Sıhhiye vekâleti tarafından hazırlanan yeni toprak kanunu lâyihası bugünlerde meclise verilecektir. Evvelce esaslarını bildirdiğim bu kanunun tatbikatını temin etmek üzere hususî bir teşkilât vücude getirilecektir.

Alâkadar vekâletlerin yaptıkları tetkiklere göre memlekette hâlâ toprak**sız çiftçilerin sayısı beş milyonu bulmaktadır.**

Hükûmetimiz Yugoslavyada açılacak iki panayıra davet edildi

Ankara 21 (Telefon) — Yugoslavyanın Supyan şehrinde 5 haziranda 12 hazirana kadar ilkbahar, 1 eylülden 12 eylüle kadar da bir sonbahar panayırı açılacaktır. İlkbahar panayırında Sloven gazeteciliği, sonbahar panayırında Yugoslav avcılığı ve balıkçılığı hakkında hususî paviyonlar bulunacaktır.

Yugoslav hükûmeti, hükûmetimizi bu panayırlara davet etmiştir.

Ray otobüsleri

Alpullu ile Kırklareli arasında işlemeğe başlıyor

Kırklareli ile Alpullu arasında ray otobüsleri işletilmesi kararlaştırılmış ve keyfiyet Devlet demiryolları dokuzuncu işletme müdürlüğüne bildirilmiştir. Bunun için şimdilik bir ray otobüsü getirtilmiştir. İleride icab ederse Avrupadan yeniden ray otobüsü getirtilecektir.

Şimdiye kadar Alpulludan Kırklareline yanlız sabahları bir tren kalkardı. Otobüsler işlemiye başlayınca sabah akşam yolcu taşımak kabil olacaktır. Trenden otobüse aktarma Alpulluda olacaktır. Ayni şekilde İstanbula gelmek isteyen yolcular da Kırklarelinden ray otobüsüne binecek ve Alpulluda trene aktarma edeceklerdir.

Ray otobüsünde 4 kişilik ikinci mevki, 32 kişilik üçüncü ve icabı halinde 10 kişilik de ayakta duracak yer vardır. Bu suretle her seferde 46 kişinin seyahat etmesi kabil olacaktır. Saatte 60 kilometre sürati olan bu ray otobüsü 1 şubattan itibaren işlemeğe başlıyacak ve Alpullu ile Kırkaleli arasındaki yolu bir buçuk saatte katedebilecektir.

Bir tashih

İtalyanın Montreux mukavelesine iştirak edeceğine dair olan haberin serlâvhası «İtalya Monterux mukavelesine giriyor» şeklinde olacak iken tertib yanlışlığı olarak «İtalya Montre mukavelesine girmiyor» şeklinde dizilmiştir. Esasen telgrafın metninden bu tertib sehvi anlaşılmaktadır. Tashih eder ve özür dileriz.

AKŞAMDAN AKŞAMA.

Fena bir âdetimiz

Bazı ecnebiler vardır ki ya eskiden gördükleri, yahut eski romanlarda okudukları Türkiyeye karşı bir nevi sıla hastalığına tutulmuşlardır. Kafes, çarşaf, fes, şalvar, pabuç, harem, servi, mezarlık, onlar için Türkiyenin ve Türklerin yeryüzündeki varlığının tek hikmeti gibidir. Ne frenk madamaları gördük ki, bu Osmanlı tarihi kadar eski devirlerden hasretle bahsederler, böyle şeyler kalmadığı söylenince: «Ah, ne yazık!» diye içlerini çekerler. Pier Loti edebiyatının Avrupada kökleştirdiği bu hem hazin, hem allı pullu Türkiye levhasını zihinlerden silmek için, bir memleketin, ecnebi seyyahların gözünü eğlendirmek pahasına iptidailikte demir atması mümkün olmadığını ne kadar anlatsanız nafiledir: «Evet ama, derler, yazık oldu!..»

Fransız muharriri Claude Farrere, duygusu ve düşünüşü böyle olan ecnebilerden biridir.

Onun Türkiye ile münasebeti, Pier Lotinin Türk dostluğuna tufeylî bir takıntı ile şöhret aramasından ibaretti. Türkiyede inkilâb olunca, yazacak ekzotik mevzu bulamıyan bu muharrir bize darıldı. Daha doğrusu, inkılâbımızı tenkid eden garib yazılarından dolayı biz ona darıldık, yüz vermedik, kızdı.

O hiddeti hâlâ devam ediyor. Sancak meselesi için yazdığı yazıya hayret bile etmedik. Türkiye hakkında birçok eserler yazdığı halde Türkiyeyi hiç tanımayan Claude Farrere'in maksadı, Fransadaki sol cenah hükûmetine hücum etmek olsa gerek...

İstanbulda kendi ismi bir sokağa verilmiş Türkiyeye fena gözle bakan bir muharririn adını Türkiyede efendileştirmek cidden garib bir tezad.

Bu münasebetle, çok fena bir âdetimizden bahsetmek isteriz: Sokaklara isim koymak veya isim değiştirmek husundaki kolaylığımız!

Bu hâdise, yaşayan insanların ismini ebedileştirmek husundaki acelemizin ne fena neticeler verdiğine misaldir: Ne olduğu, ne olacağı, ne yapacağı belli olmıyan, hayattaki bir adamın ismini bir sokağa verirken neler ve ne merasim yapılmıştı!.. Gülünç değil mi?

Bazı belediye reisleri İstanbulda, Ankarada, birçok sokaklara, kendi isimlerini, yahut şahsen hürmet ve sevgi duydukları, minnettar oldukları bazı zatların isimlerini koymuşlardı. Bir kaç sene geçmedi, bunlardan çoğunu gene belediyeler sildiler, değiştirdiler.

Sokak ismi, meydan adı bir şehir için kolay kolay değişmemesi lâzım gelen şeylerdir. Hele sağ adamların isimleri!.. Claude Farrere gibi bir muharririn - ilerde neler yazacağı malûm değil iken - hakkımızda bir iki iyi yazı yazmış diye, ismi abide yapılır mıydı? Bunu, tarih kendiliğinden yapar.

Memlekete ettiği hizmet ve iyiliklerin azameti, sağlığında tarihe ve ebediyete mal olmuş büyük insanlar müstesna, milletin minnet ve kadirşinaslığını, bilhassa ecnebilere kolayca tevzi etmemek lâzımdır.

Akşamcı

Üsküdar birinci orta mektep müdürlüğü

Üsküdar birinci orta mektep müdürlüğüne Adapazarı orta mektep müdürü Tevfik tayin edilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Kuru çeşmeler

Sular idaresi bunları tamir edecek

Belediye sular idaresi şimdiye kadar Terkos suyu miktarını arttırmak ve Terkos şebekesini genişletmek işlerile meşgul olmakta idi.

İstanbulda Kırkçeşme, Halkalı ve Taksim suyu kullanan halk ekseriyeti teşkil ediyor. Vaktile bu sulara aid çeşmelerden su aktığı halde son senelerdeki ihmal yüzünden bunların suları kesilmiştir. Sular idaresi, halkın mümkün olduğu kadar su ihtiyacını temin etmek üzere tamire muhtaç olan bütün çeşmeleri tesbit etmiştir. Bunlar, semtlerine göre sıraya konmak suretile tamir edilecektir. Bu suretle suyu akmıyan çeşme kalmıyacaktır.

Zeytin ve zeytinyağı ihracatı arttı

Son günlerde zeytin ve zeytinyağı ihracatı artmıştır. Bu meyanda Ruslara 70 bin kilo zeytinyağı satılmıştır. Zeytin piyasasında görülen bu hareket fiatlerin biraz yükselmesine sebep olmuştur.

Yolcu salonu

Şubat içinde inşaata başlanacak

Liman idaresi umum müdürü Raufî yeni yolcu salonunun maketlerini tedkik etmek üzere dün güzel sanatlar akademesine gitmiş ve bir müddet meşgul olmuştur.

İnşaat projesi tamamen hazırlanmıştır. İnşaat şehircilik bakımından belediyeyi de alâkadar ettiği için liman umum müdürü, belediye reisile temaslarda bulunmuş ve gerek salon, gerek Merkez rıhtım hanı önündeki meydan için mutabık kalmışlardır. Bu münasebetle inşaata şubat içinde başlanacaktır.

Yolcu salonile birlikte yeni meydan da önümüzdeki inşaat mevsiminde yapılacaktır. Ancak meydan inşaatı Merkez rıhtım hanı civarındaki bazı dükkân ve binaların istimlâkini icab ettirmektedir. Bunun için şehir meclisinden karar almak lâzım geldiğinden meclisin şubat devresindeki ilk içtimaında bu mesele görüşülecektir.

Yeşilköy hattında ısıtılmıyan vagonlar

Yeşilköy ile Sirkeci arasında işliyen trenlerin sabahları ilk seferlerinde birinci ve ikinci mevki vagonlar sıcak olduğu halde üçüncü mevki vagonlara stim verilmediğinden üçüncü mevki vagonlarda seyahat eden yolcular rahatsız oluyorlar. Bu hususta matbaamıza şikâyette bulunuldu. Demiryollar idaresinin lâzım gelen tedbirleri alacağını ümid ederiz.

Bir işçi elini makineye kaptırarak ağır yaralandı

Ayvansarayda bir fabrikada çalışan Ali adında bir işçi dün kazaen sağ elini makineye kaptırarak ağır surette yaralanmıştır. Ali hastaneye kaldırılarak kaza etrafından tahkikata girişilmiştir.

Biribirini öldürmek istiyen kardeşler

Dün ağır cezada muhakemelerine başlandı

Dün ağır ceza mahkemesinde biribirlerini öldürmek istiyen iki kardeşin muhakemeleri yapılmıştır. Vaka şudur:

Bakırköyüne tabi İkitelli köyünde Hüsnü ile kardeşi Musa köy kahvesinde otururlarken köy korucusunun ücreti meselesinden aralarında kavga çıkmıştır. Etrafta bulunanlar araya girerek iki kardeşin kavgalarını yatıştırmak istemişlerse de kabil olamamıştır. Kavgada bunlardan büyüğü olan Hüsnü bir iskemle alarak küçük kardeşi Musanın üzerine atılmış, kafasına vurmak istemiştir. O sırada Musa da bıçağını çekmiş ve ağabeysinin üzerine atılarak bıçağını Hüsnünün karnına saplayıp yaralamıştır. Hüsnü yaralanınca derhal tabancasını çekmiş ve kardeşinin üzerine iki el ateş etmiştir. Fakat kurşunlar Musaya isabet etmiyerek duvara saplanmıştır. Hüsnü tekrar ateş etmek üzere hazırlanırken Musa kaçmış, Hüsnü yaralı olduğundan takip edemiyerek olduğu yere düşüp bayılmıştır. Vakaya mahallî zabıtası el koymuş, yaralı Hüsnü derhal İstanbula getirilerek tedavi altına alınmıştır.

Hüsnü hastanede iyi olduktan sonra kardeşi ile beraber ağır ceza mahkemesine verilmiştir. Bunlardan Hüsnü öldürmek kasdile silâh atmak, Musa da öldürmek kasdile adam yaralamak suçlarından maznundurlar. Hüsnü kardeşine karşı silâh atmadığını söylemekte, Musa da ağabeysinin tabanca çekmesi üzerine kendisini müdafaa için bıçak çektiğin ve o sırada ağabeysinin yaralandığını ileri sürmektedir.

Vaka şahidi olarak dinlenen Osman ve Yusuf adlarında iki kişi kavgayı görmediklerini ve sonradan işittiklerini söylemişlerdir. Gelmiyen diğer şahidlerin çağrılması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Odada jimnastik!

Çocuk mangalın üzerine düştü, birçok yerleri yandı

Alemdar civarında oturan İhsan adında on bir yaşlarında bir çocuk dün odada jimnastik yapmağa kalkışmıştır. İhsan oda içinde sağa, sola atlarken muvazenesini kaybederek ortadaki mangalın üzerine düşmüştür. Mangalda kanıyan çay demliği İhsanın üzerine dökülmüş, kaynar sulardan vücudünün muhtelif yerleri yanarak yaralanmıştır. İhsan hastaneye kaldırılmıştır.

Köpük yapan cihazların tecrübesi yapıldı

Tutuşturucu maddelerde çıkan yangınlara karşı kullanılmak üzere Avrupadan İstanbul itfaiyesine getirilen köpük yapan cihazların tecrübesi yapılmıştır. Tecrübe muvaffakıyetle neticelendiğinden bu cihazların mikdarları arttırılacaktır.

Kadıköy suyu

Satın alma müzakeresine yeniden başlanıyor

Kadıköy hava gazi şirketi tesisatının satın alınması için Nafıa vekâleti ile şirket arasında başlıyan müzakere kesilmişti. Diğer taraftan Nafıa vekâleti, şirket tesisatının temiz ve mikropsuz su verecek vaziyette olmadığını göz önüne alarak lâzım gelen tesisatı yapmasını şirkete bildirmişti. Şirket, bu tebligat üzerine bir proje hazırlamış vekâlete göndermişti.

Diğer taraftan şirket satın alma müzakeresine devam etmek ve bu seferki temas neticesinde bir neticeye varılmak üzere Avrupadaki merkezinden talimat aldığından şirket idare meclisi azasından İsmail Hakkı, Nafıa vekâletile temas etmek üzere Ankaraya gitmiştir. B. İsmail Hakkıdan başka şirket merkezinden gelecek bir murahhas da bugünlerde şehrimizden geçerek Ankaraya gidecektir. Müzakere müsaid bir safhaya girerse satın alma mukavelesi on beş güne kadar imzalanacaktır.

Azgın öküz

Mezbahadan kaçtı, Beşiktaşta tabanca ile öldürüldü

Mordo adında bir adama aid bir öküzü dün mezbahaya götürerek kesmek istemişlerdir. Fakat hayvan mezbahada nasılsa kendini kurtararak etrafındakilere saldırmış ve kapıdan dışarıya fırlamıştır. Azgın öküz oradan Kâğıdhaneye ve hüriyet tepesine geçerek tepelerden koşa koşa Beşiktaşa kadar inmiştir. Mezbahadaki çobanlar, kesiciler ve Mordo saatlerce arkasından koşmuşlarsa da hayvanı yakalayamamışlardır.

Öküz İhlamur deresine inmiş ve orada önüne gelene saldırmağa başlamıştır. hâdise polise haber verilmiştir. Azgın hayvanın insanlara saldırması karşısında zabıta memurları tabanca ile ateş ederek öküzü öldürmüşlerdir. Öldükten sonra hayvan sahibi Mordoya teslim edilmiştir.

Ihracat tacirlerine vesika dağıtılması bitti

Yeni ihracat kanununa göre ihracat tacirlerine verilen vesikaların dağıtılması bitmiştir. Bu suretle eskiden mevcut 194, yeniden de kaydedilen 53 ihracatçı tacir olduğu anlaşılmıştır.

"AKŞAM „ ın Çocuk Dünyası

Okuyucuları için sık sık dolgun ikramiyeli, faydalı ve eğlenceli müsabakalar tertip edecektir. Bu müsabakaların şekil ve mevzuları mütenevvi olacaktır.

İlk müsabaka tafsilâtını

Yarınki «Çocuk Dünyası» sahifemizde okuyunuz!

Bir çırpıda

Defineler bizi bekliyor!

İzmirde başlıyan define arama hastalığı İstanbula geldi, ve işin tuhaf tarafı bu hastalığın resmî dairelere geçmesi...

Geçen gün bir rivayet çıktı. Eski adliye sarayının temellerinde bir torba altın para varmış... Şimdi herkes bununla meşgul... Eski adliye binasının temelindeki define çıktı mı? Çıkıyor mu?.. Çıkacak mı?.

Meğer bizim yanan adliye binası ne imiş... Bizim sabıkalılar meğerse altınların üzerinde muhakeme oluyorlar, altınların üzerinde mahkûm oluyorlarmış... Bugün de bir yazıcı arkadaş hükûmete iki define ihbar ediyor. Arkadaşımız diyor ki:

«Belediye dairesinin tam karşısında umumî harpte Türk - Alman dostluk yurdu kurulması kararlaştırılmış, hattâ alelâcele binanın temeli de atılmış, temele hayli altın meskûkât konulmuştu. Bunu gayet iyi biliyorum.

Sonra harp bitip dostluk yurdu fikri suya düştükten sonra ayni arsada bir harikzedegân apartımanı inşasına karar verilmiş, eğer bunun temeline de bir miktar altın konuldu ise belediyenin ayakları dibinde iki define saklı demektir.»

Gördünüz mü siz partiyi? Fırsat bu fırsat.. hemen kazma küreğe yapışıp iş başına..

Arkadaşımızın hakkı var. Muhakkak dostluk yurdunun temellerinde altın bulabiliriz. Çünkü bir temel atılırken bizde âdettir. Zamanın meskûkâtının her cinsinden birer tane temele atılır... Meselâ bir beş liralık, bir iki buçukluk, bir tek altın, bir yarım liralık, bir de çeyrek liralık atarlardı.. yani bir temelin içinde olsun olsun da 10 lira... On altın lira...

Bu kadar para İstanbuldaki bir çok binanın temelinde vardır. Bu 10 lirayı bulmak için yüzlerce, binlerce, belki on binlerce lira sarfedilecekmiş Ne ehemmiyeti var?. Defineyi bulacağız ya..

Meselâ muhakkak ki yangın kulelerinin temellerinde böyle 10 altın filan vardır. Bir dostum anlatmıştı. Büyük postanenin yani şimdiki adliye binasının temellerine de bir kaç altın atılmıştır.

Bunları da pek âlâ bulmak kabildir.. eski adliye sarayının harabesinde, belediyenin karşısındaki apartımanların altında küçük birer torba altını aradıktan sonra bunları niçin bırakalım...

Kazmalar, kürekler hazırlansın... Etrafımız define dolu... İş başına yurddaşlar.. ama İstanbulda taş taş üstünde kalmıyacakmış.. ama bütün şehirden çıkan altın 1000 i bulmıyacakmış.. ne ehemmiyeti var.. defineler bizi bekliyor. Marş, marş..

H. F.

Fener konmıyan çukur

Şişhane yokuşunda yeni bir işaret mevkii yapılmıştı. Evvelki akşam bu mevkile piyade kaldırımı arasında bir çukur kazılmış ve fener de konmamıştır. Bu yüzden bir otomobil çukura düşmüş, büyük güçlükle çıkarılmıştır. Dün de bir kamyon bu çukura yuvarlanmıştır.

Yol üzerindeki bu gibi çukurlar çabuk kapatılmalı ve geceleri behemehal fener konmalıdır. Belediyenin nazarı dikkatini celbederiz.

Bay Amcaya göre...

— Arasıra şöyle bir şehir haberi ortaya çıkar bay Amca:

... «İstanbul evleri semt semt ve ayrı renklerle boyanacak!»

... Vakıâ hep bir renge boyanmış bir semtin görünüşü hiç de fena olmaz!..

... Yalnız yerleri boyamayı da unutmamalı, meselâ bütün ana caddeleri kırmızıya...

B. A. — Boyamaya lüzum yok bayım, acemi şoförlerle vatmanlar o işi pekâlâ yaparlar!..

Muhacirler

Yapılacak evlerin kerestesi resimden muaf olacak

Ankara 21 (Telefon) — Sıhhiye vekâleti tarafından yapılan bir istatistiğe göre, 937 senesi içinde muhtelif yerlerden memleketimize gelen muhacirlerin sayısı 32 bini bulmuştur. Muhacirlerin iskânına tahsis edilmek üzere bu sene yeniden 8000 ev yapılacaktır.

937 senesi içinde Romanya, Bulgaristan, Yugoslavya, Sovyet Rusya, Adalar ve Arabistandan memleketimize gelecek muhacirlerin sayısı 40,000 tahmin edilmektedir. Sıhhiye vekâleti bunların iskânı için tedbirler almaktadır. Bu cümleden olmak üzere iskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında hazırlanan bir kanun lâyihası Meclise verilmiştir.

Bu lâyihaya göre, 1945 senesi nihayetine kadar hicret edecek muhacirlerin beraberlerinde getirecekleri beşer metre mikabındaki keresteler her türlü gümrük vesaire resminden muaf olacaktır. Bu muafiyet muhacir evi yapılmak üzere sıhhiye vekâleti tarafından gerek hariçten, gerekse dahilden tedarik edilecek kerestelere de şamil olacaktır.

Şişhane faciası

Dün de muhakemeye devam edildi, şahidler dinlendi

Geçen sene Şişhane yokuşunda dört kişinin ölmesi ve yirmi kişinin yaralanmasile neticelenen tramvay kazasının muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Kazada yaralananlardan Yelkenci Selim mahkemeye müracaatla kaza esnasında bir bacağının kesildiğini, bir bacağının da sakat kaldığını ve bu yüzden çalışamıyacak bir hale geldiğinden tramvay şirketinin kendisine tazminat vermesini istemişti. Dünkü celsede Selimin şahidleri dinlenmiştir. Dinlenen on iki şahid Selimin en usta bir armatör olduğunu, o zaman günde 10, 12 lira kadar para kazandığını ve bu kazada yaralandıktan sonra artık çalışamıyacak bir hale geldiğini söylemişlerdir. Diğer şahidlerin çağırılması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Yeni İstanbul mebusunun müntehiplere teşekkürü

Geçen pazar günü İstanbul mebusluğuna seçilen Ziraat vekâleti müsteşarı B. Atıf Bayındıra belediye reisliği tarafından bir telgraf çekilmiş ve mebusluğa seçildiği bildirilerek tebrik edilmişti.

Yeni İstanbul mebusundan şu cevap gelmiştir: «Beni müttefiken mebusluğa seçmek suretile İstanbulluların hakkımda gösterdikleri teveccühten ve bu vesile ile izhar buyurduğunuz temenniyattan çok mütehassisim. Müntehiplerime şükranlarımın arzına delâletinizi rica eder ve zatı devletinize saygılarımı sunarım.»

İrtihal

Pek sevgili anacığımız bu gece müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak Beyoğlu Sıraselvilerdeki Alman hastanesinde hayata ebediyyen gözlerini kapamıştır. Merhumenin cenazesi bugün öğleye doğru hastaneden kaldırılarak Eyüpte aile kabristanına defnedilecektir.

Oğulları: Frankfurt fahrî konsolosu Niyazi Rapal, Ticaret ve Zahire borsasında Selâmi Rapal.

Sancakta vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bu konuşmalar esnasında Doryo müşahidlerin yanında bulunmuş ve köylülerin tercümanlığını Türk düşmanı olan istihbarat tercümanı Yanko namında biri yapmıştır. Tercümanın Türklerin dileklerini olduğu gibi anlattığı şüphelidir. Müşahidler ayni gün akşam üzeri İskenderundan ayrılmışlardır.

BOZGUNCULUK VE KORKUTMA HAREKETLERİNE TEKRAR BAŞLANDI

Hamam 21 (Hususi) — Antakyada halk arasında bozgunculuk yapmak ve halkı korkutmak gayesile ötedenberi yapılmakta olan hareketlere yeniden chemmiyet verilmeğe başlanmıştır. Fransız memurları ve mahallî hükûmet tarafından teşvik gören bu hareketlerden biri de Ali Battal namında bir Türkün bir polis tarafından kurşunla vurulmuş olmasıdır. Ağır yaralı olan bu Türke 1 kânunuevvel hâdiseleri esnasında Kuseyrinin evine tecavüz etmek cürmü atfolunmuştur.

Hama 21 (Hususi) — İskenderunda bulunan vatanîler bir taraftan Türk olmıyan anasırı Türkler aleyhine tahrik etmektedirler. Diğer taraftan da bilhassa sureti mahsusada silâhlandırılmış Araplar tarafından sokaklar arasında silâhlar atılmakta ve Türkler vaka çıkarmağa icbar edilmektedirler.

ARADAKİ TERCÜMAN TÜRK DÜŞMANIDIR

Halep 21 (Hususi) — Müşahidler ayın 18 inci günü Türkiye hududuna yakın Karayılan köyüne gelmişler ve halkla temas etmişlerdir. Halk kendilerini:

— Yaşasın müstakil Hatay..

Diye karşılamıştır. Müşahidlere İskenderun istihbarat tercümanı Yanko tercümanlık etmektedir.

YA ÖLÜ, YA DİRİ

Hamam 21 (Hususi) — Reyhaniyedeki hadiseden dolayı aranmakta olan 14 Türkten 12 isi tevkif edilmiştir. Diğerlerinin ölü veya diri olarak ele geçirilmeleri hakkında emirler verilmiştir.

Kırkhandaki Türkler Fransızlar ve mahallî hükûmet tarafından tahrik edilen gayri mesul şahıslar tarafından tehdid edilmektedir. Ermeni mahallesinde oturanlar hayatlarını ve mallarını emniyette görmedikleri için Türklerin kesafetle bulundukları yerlere taşınmışlardır.

Adana 21 (Hususi) — Berut baş konsolosumuz B. Feridun evvelki gün komiserliğin siyasî şefini ziyaret ederek Sancakta nizamın teminini ve Türklerin tecavüzden korunmasını rica etmiştir.

VATANÎ LİDERİNİN MEKKE SEYAHATİ

Adana 21 (Hususi) — Vatanî liderlerinden Riyaz Sulh Hicaza oradan da Mekkeye gidecektir. Bu seyahate sebep Mekkede toplanacak islâm kongresinde Arap âleminden Suriye Araplarının melhuz bir tehlikeye karşı vikayesini rica etmektir.

TATİL GÜNLERİ CUMAYA ÇEVRİLİYOR

Antakya 21 (Hususi) — Sancak muhafızı tarafından neşrolunan beyannamede, şimdiye kadar pazar günleri yapılan hafta tatilinin cuma gününe çevrildiği bildirilmektedir.

MÜŞAHİDLER MARTEL İLE

Halep 21 (Hususi) — Müşahidler iki gün evvel yaptıkları kısa bir turda Suveydiyeden hareket ederek Alevî köylerine uğramışlar ve tedkikatta bulunmuşlardır. Müşahidler buradan Halebe geçmişler ve şehri gezdikten sonra komiser Martele mülâki olmuşlardır.

ŞAPKA HAREKETİ KARŞISINDA SURİYE GAZETELERİNİN MANASIZ NEŞRİYATI

Antakya 21 (Hususi) — Dirsivan ve civarındaki Kürd köylerinde şapka giyenlerin artmasını iyi karşılamıyan Suriye gazeteleri «onları menediniz» cümlelerile hükûmete hitap eden yazılar yazmaktadırlar. Gazetelerin bu neşriyatından Dirsivanda derhal bir karakol kurulmuş ve jandarma kuvvetleri getirilmiştir. Bundan maksad halkın şapka giymek için gösterdikleri arzuyu baltalamaktır.

İSKENDERUNU MÜDAFAA KOMİSYONU

Adana 21 (Hususi) — Buraya gelen malûmata göre Şamda «İskenderunu müdafaa komisyonu» kuruldu. Komisyon, türkçe, fransızca, arapça ve ingilizce broşürler neşretmeğe başlamıştır. Suriyede dağıtılan bu broşürlerden Cenevreyede gönderilmiştir. Bu komisyon Arap propagandası yapacaktır.

ASKERE DAVET!.

Halep 21 (Hususi) — Suriye hükûmeti 1917 doğumluları askere çağırmak üzeredir.

MÜŞAHİDLER CENEVREYE HAREKET ETTİ Mİ?

Adana 21 (Hususi) — Dolaşan bir rivayete göre müşahidler Sancaktan Cenevreye hareket etmişlerdir. Bu haberi teyid edecek resmî malûmat yoktur.

Çocuk esirgeme kurumunun yardımı

Ankara 21 (A.A.) — Çocuk esirgeme kurumu genel merkezi tarafından 1/1/937 tarihindn 15/1/937 tarihine kadar 1833 çocuğa yardım edilmiştir.

Bunlardan 159 hasta çocuk ve anne genel merkezin polikliniklerinde bakılmış ve tedavi edilmiştir.

Ayrıca diş bakım evinde de 371 çocuğun dişlerine bakılmış ve tedavi edilmiştir.

1201 çocuk ve anne genel merkezin banyolarından istifade etmiştir.

Süt damlasından hergün 88 çocuğa süt verilmiş ve 15 günde yekûn olarak 850 kilo bedava süt dağıtılmıştır.

Yardım için genel merkeze başvuran 14 yoksul yavruya para yardımı yapılmıştır.

İngiltere her devleti bir harp gemisi göndermeğe davet ediyor

Londra 21 (A.A.) — Zannolunduğuna göre İngiltere hükûmeti, önümüzdeki haftalar zarfında denizci devletlerden kralın tac giymesi münasebetile, 1911 senesinde beşinci George için yapıldığı veçhile, Spidhead'da yapılacak olan deniz nümayişine birer harp gemisi göndermelerini istemiştir.

Vekiller heyeti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Harimiye vekili vekili B. Şükrü Saracoğlu vekiller heyetinin toplantı halinde bulunduğu sırada hariciye vekâletinde Cenevre ile telefonla görüşüyordu.

Hariciye vekil vekili saat şekiz buçuktan sonra vekiller heyeti içtimaına iştirâk etmiştir. Tahmin edildiğine göre B. Şükrü Saracoğlu, Sancak meselesi hakkında hariciye vekilimizle Fransız hariciye nazırı arasındaki görüşmeler etrafında vekiller heyetine malûmat vermiştir.

Vekiller heyeti, gece de başvekil İsmet İnönünün köşkünde toplandı ve geç vakte kadar süren bu toplantıda erkânıharbiyei umumiye reisi mareşal Fevzi Çakmak ta hazır bulundu.

Çekoslovakya ile Romanya arasında anlaşma

Prag 21 (A.A.) — Çekoslovakya ile Romanya arasında imzalanan bir anlaşmaya göre, Çekoslovakya Romanyaya 500 milyon kuronluk bir kredi açmaktadır. Romanya bu krediyi müteaddid Çekoslovak firmalarına ve bilhassa Skoda'ya siparişlerde bulunacaktır.

İstanbul belediyesi ilânları

Ölçüler hakkında Mühim İLÂN

Ölçüler nizamnamesinin 17 inci maddesine göre ellerindeki baskül, kantar, terazi, tartı, litre, ölçek, metre gibi yıllık muayeneye tabi ölçüleri, sahiplerinin en geç 31/1/937 günü akşamına kadar ayar memurluklarına müracaatla kaydettirmeleri gazetelerle ve muhtelif vasıtalarla ilân edilmişti. Müddeti bitmek üzeredir. Alâkadarların kaymakamlıklara ve ayar memurluklarına müracaatla ölçüler için beyanname kâğıdı almaları, siliksiz ve temiz bir surette mürekkepli kalemle doldurup ayar memurluklarına ölçülerini kaydettirmelerini aksi takdirde haklarında kanunî takibat yapılacağı ehemmiyetle ve tekrar ilân olunur. (407

YENİ NEŞRİYAT:

VARLIK

15 ikincikânun 1937 tarih ve 85 numaralı Yaşar Nabi, Muammer Necip, Ali Nevzat, A. N. Papazoğlu, Sait Faik, Turgut Akkaş, Vasfi Mahir, Cevdet Kudret, ve daha bir çok imzaların makale, hikâye, şiirleriyle ve Rus, Fransız edebiyatından tercümelerle çıkmıştır. Okurlarımıza tavsiye ederiz.

Beşiktaş Halkevinde Havayen orkestrası

Beşiktaş Halkevinde bir (Havayen Kitar) orkestrası teşkil edilmiştir. Orkestra şefliğini güzide sanatkâr Siret Tayfur deruhte etmiştir. Bundan başka istekliler için Havayan Kitar öğretme derslerine de başlanmıştır.

Gerek kitar orkestrasına gerek kitar derslerine iştirak etmek isteyenler her gün Halkevi idare memurluğuna, çarşamba ve cumartesi günleri öğleden sonra orkestra şefliğine müracaat etmelidir.

Eminönü Halkevinden:

Eminönü Halkevi tarafından her ay çıkarılmakta olan (Yeni Türk) ün (49) uncu sayısı çıkmıştır.

Bu sayıda:

Agâh Sırrı Levend, Ziyaettin Fahri, Nahit Sırrı, Salih Münir Çorlu, Raşit Gökdemir, Şerif Hulusi, Hilmi Ziya, H. Turhan Dağlıoğlu, M. Şakir Ülkütaşır ve N. Safa Coşkun gibi tanınmış imzaları yazıları vardır.

Gençlerle münevverleri alâkadar eden yazıları toplamış bulunan bu mecmuayı okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Eminönü Halkevinden:

Evimizde tertip edilen Felsefi ve İçtimai konferansların üçüncüsü bugün saat (17,30) da Ali Kâmi tarafından verilecektir. Mevzuu (Milliyete dair) dir. Herkes gelebilir.

Gülhane müsamereleri

22/1/937 cuma günü saat 17,30 da Gülhanenin beşinci tıbbî müsameresi icra edileceğinden meslekdaşların bu toplantıya teşrifleri rica olunur.

SİYASİ İCMAL

M. Edenin son nutku

Avrupanın gayet karışık olan şu zamanında ortalığı yatıştırmağa müessir bir surette çalışacak vaziyette bulunan yegâne büyük devlet İngilteredir. İspanyada, bütün Avrupada ve hattâ dünyanın her tarafında çarpışan kuvvetler Sovyetler ve tarafları ile Almanya ve İtalya ve Japonya ve taraftarlarıdır. İki taraf da İngiltereyi kendisine celbetmeğe çalışıyor. İngiltere ise hiç bir tarafa açıktan açığa temayül etmeyip bilâkis iki tarafı anlaştırmağa ve uzlaştırmağa çalışıyor.

Yalnız siyasî zümreleri değil çarpışan iktisadî emel ve ihtiyaçları ve diğer cereyanları da uzlaştırmağa çalışıyor. Bu mesaiyi İngiltere Hariciye nazırı M. Eden son nutkunda uzun uzadıya izah etti. M. Edene göre dünya milletleri kendilerine kalsa sulhten ayrılmıyacaklardır. İngiltere en ziyade buna güvenerek devletleri yatıştırmak ve uzlaştırmak yolunda çalışıyor. Politika âleminin en had devri bu senedir. Tehlikesi çok olduğu kadar iyiliğe kati yol tutmak ümidi de o kadar kuvvetlidir.

İspanya işlerinde İngilterenin başlıca menfaatleri buradaki dahilî harbin Avrupaya yayılmasını menetmek ve bu memleketin tamamiyet ve istiklâli mahfuz kalmak gayesini gözetmektedir. Gönüllülerin gönderilmesini her devlet samimî olarak İngiltere gibi menedecek olursa vaziyet iyileşecektir.

İspanya meselesi müstesna olarak dünya ahvalinin düzelmesi milletlerin aralarındaki iktisadî engelleri kaldırarak birlikte çalışmalarına ve teslihat yarışını azaltmalarına bağlıdır. Bu münasebetle Mister Eden en ziyade Almanyanın ileride takip edeceği yol ve oynıyacağı rol üzerinde durmuş ve halihazırda bütün Avrupayı işgal eden başlıca mesele bu olduğunu söylemiştir.

M. Eden 65 milyon nüfuslu büyük bir millet olan Almanyadaki müfrit millîyetperverlik ve ırkçılığın sonu neye varacağı belli olmadığını ve lâkin Avrupanın mukadderatını tayin etmek Almanyanın elinde bulunduğunu söyledikten sonra Almanya bütün Avrupa ile teşriki mesai yolunu ihtiyar ettiği zaman İngilterede kendisine yardım elini uzatmıyacak bir kimse bulunmıyacağını kaydetmiştir. Mister Eden Avrupayı da salâha muahedeler ve misaklar değil samimî olarak milletlerin el birliği ile çalışması eriştireceğini ilâve etmiştir. Bu sözler İngilterenin Almanyayı mülâyim hareket etmesi şartile her suretle ve bahusus iktisaden tatmine bütün kuvvetile çalışacağını bir kat daha anlatmış oluyor.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

YEN GİNEDE FUTBOL

Futbol bazı yerlerde gripe benzemeğe başladı: Musap ve telefat veriyor.

Yeni - Ginede, zenciler birbirlerile savaşmasılanr diye futbol öğrenmişler ve bir de maç tertip etmişler. Maç başladıktan yarım saat sonra sahadaki yirmi iki oyuncunun sayısı 57 yi bulmuş ve yirmi iki kişiden 12 kişisi de yaralanıp sahayı terk etmiş.

Zabıta müdahale etmek mecburiyetinde kalmış ve oyunculardan 7 kişide bıçak, 9 kişide ustura, 17 kişide de büyük çiviler olduğu tesbit edilmiştir.

Bizim maçlarda bir tabir vardır: Ye!... diye haykırırlar, acaba Yeni - Gineliler bu tabiri duymuşlar mı dersiniz?...

MAHKEMELER TATİL

Amerikanın Bingomptor hükûmeti mahkemeleri faaliyetlerini tatil ettiler.

Sebebi mühimmi?... Anlatalım da siz hükmünüzü veriniz.

Hâkimler, avukatlar, jüri heyetleri, şahidler, bir binanın beşinci katına inip binmekten usandılar ve nihayet hâkim Vilian Rişardson karar verdi:

— Binanın asansörü tamir edilinciye kadar muhakemeler talik edilmiştir.!...

FUTBOL!

Geçen hafta pazar günü Boynes - Ayreste beynelmilel bir futbol maçı yapıldı. Arjantin - Paraguay takımları karşılaştı.

Maç nasıl cereyan etti?

On iki kere fasıla verildi. İlk haftayımda oyuncular yumruk yumruğa geldiler. İkinci haftayımda halk sahaya hücum etmek istedi, polislere ateş edildi. Oyuncular iki taraflı savaştılar. Dördü hastaneye, ikisi tevkifhaneye gönderildi.

Fakat bu maçta asıl şayanı dikkat bir cihet var. Neticede Paraguay 3 e karşı 4 golle galib sayıldı.

ATMOSFERİN SINIRI

Tabiat boşluktan hoşlanmaz, bunun için yeryüzüne havayi nesimi verdi. Peki amma bu Atmosferin hududu neresidir? Nereye kadar yükselirse havayi nesimiden çıkarız?

Barometreler mucidi Toroçelli ile Paskalın tecrübelerinden beri bilginleri bu mesele uğraştırıp durur.

Hava sondujlarında, 40 kilometre rakım kadar hava bulundu. Kayan yıldızlarla meteoritler 180 kilometrede görülüyor.

Fotogrammetrik metodu tatbik eden Störmer 550, 600, 800 kilometrede şafak şualarını gördü.

İzmir (Akşam) — İzmir öğretmenlerinden kalabalık bir turist kafilesi, bu hafta Kemalpaşanın karla örtülü Mahmud dağına çıkarak güzel bir gün geçirmişlerdir.

Nif voyvadalığı zamanında (Mahmud Aslan) adında bir Türk genci, dağda yaşar ve ara sıra Nife inerek güzelliğile meşhur Nif kızlarile eğlenirmiş. Cengâverliğile meşhur Mahmud Aslan, ölürken, cenazesinin yüksek ve karlı bir dağın tepesine gömülmesini vasiyet etmişti.

(Mahmud dağı) denilen dağ, cenazenin oraya gömülmesi yüzünden bu Aslanın adını almıştır. Turistler, bu kahramanın şimdi yeri belirsiz mezarını aramışlarsa da bulamamışlardır. Yalnız iki büyük taş görülmüş ve mezarın burada olduğu neticesine varılmıştır. Resmimizde dağa çıkan öğretmenlerden bir grup görünüyor.

Sarhoşluk yüzünden kanlı bir vaka

İzmirde bir genç arkadaşını bıçakla öldürdü

katil Şaban — Maktul Celâl

İzmir 19 — Keçecilerde Dikilitaş çıkmazında bir cinayet olduğunu Şaban adında birinin Celâli öldürdüğünü bildirmiştim. Cinayete sebeb sarhoşluk ve küfür etmiştir.

Vaka gecesi katil Şaban ile Ali erkenden odalarına gelip yatmışlardır. Aynı odada yatan maktul Celâl ile Hüseyin geç vakit sarhoş olarak gelmişler ve odaya girerken kapıyı tekmelemişlerdir. Uykuda bulunan Şaban uyanmış arkadaşlarını görünce:

Neredeydiniz (P...) lar! Neden gürültü yapıyorsunuz? diye yattığı yerden bağırmış, Celâl, sarhoşluk sebebile aynı şiddetle ve aynı küfürle mukabele etmiştir. Bundan fena halde hiddetlenen Şaban, yataktan fırlıyarak eline geçirdiği ekmek bıçağile Celâle hücum etmiş, onu üç yerinden ağır surette yaralamıştır.

Celâlin, boğazındaki yara, büyük ve ağırdı, büyük kan damarlarından biri kesilmişti.

Celâl, can havlile odadan fırlamış, koşarak yakındaki karakola gitmiş ve içeri girince yere yıkılmıştır. Polislere, kim vurduğunu sormaları üzerine:

— Beni Şaban vurdu! diyebilmiş ve başka söz söyliyememiştir. Yaralı Celâl, kaldırıldığı hastanede fazla kan kaybetmekten ölmüştür. Katil Şaban, kaçmak için hazırlandığı sırada po lisler tarafından tutulmuştur. Katil ve maktul (23) yaşındadırlar.

Tiyatro hakkında

Selâmi İzzet dün istifadeli bir konferans verdi

Eminönü Halkevi tarafından tertib edilen konferansların ikincisi dün Selâmi İzzet tarafından, tiyatro mevzuu etrafında verildi. Geçen hafta Peyami Safanın muvaffakıyetli konferansından sonra bu hafta Selâmi İzzet dünya tiyatrosunun bugünkü yüksek dereceye erişebilmesi için geçirmek mecburiyetinde kaldığı safhaları, eski devrin, ve yeni zamanların tiyatrolarını çok alâkaya değer bir şekilde anlattı.

Bu arada Türk Tiyatrosunun kuruluş tarihine de temas ettikten sonra bugün istatistikler üzerinde yaptığı bir tetkik sonunda halkın İstanbulda tiyatroya karşı ciddî bir rağbet gösterdiği ve tiyatronun ciddî bir ihtiyaç haline geldiği neticesine vardığını ilâve etti.

Bizde tiyatronun inkişafına dinin ve istibdadın mani olduğunu ehemmiyetle kaydeden hatib memleketimizde hakikî manasile tiyatronun Türk kadınının sahneye çıkmasile başladığını ve Türk kadınının sahneye çıkması için de Cumhuriyet devrini beklemek mecburiyetinde kaldığımızı, bugün sahne sanatımızı ilerletmek için her şey hazır olduğunu söyledi.

Tiyatronun her zaman, her yerde her sınıfa, kütleye hitab etmiş yüksek bir sanat olduğunu söyleyen Selâmi İzzet eseri millî hududları aşacak bir Türk müellifi beklemek yolundaki sabırsızlığını gizliyemedi.

Selâmi İzzetin konferansı çok kalabalıktı. Tiyatro hakkında ciddî bir etüd mahsulü olan konferans büyük bir alâka ile dinlendi.

Maden araştırmalarından bir sene zarfında mühim neticeler alındı

Mardindeki petrolun işletmeye elverişli olmadığı anlaşıldı. Başka bir çok yerlerde araştırmaya devam ediliyor

İktisat vekâletine bağlı maden tedkik ve arama enstitüsü kurulduğu gündenberi memlekette geniş bir maden arama faaliyetine girişmiştir. Senelerdenberi toprak altında yatan millî servetimizi meydana çıkarmak için sistematik bir çalışma programı dahilinde her tarafta sondajlar yapılıyor. Hafriyat icra ediliyor.

Maden tedkik ve arama enstitüsü faaliyetini üç sahada teksif etmiştir. Birincisi: İşletilmekte olan madenlerimizden âzami istifade temin etmek, ikincisi: İstifadeye elverişli olup atalette bulunan maden merkezlerini faaliyete geçirmek, üçüncüsü de arama ve istikşaf ameliyeleri yapmaktır.

Bu sene memleket dahilinde yapılan maden araştırmalarının bir kısmından katî neticeler alınmıştır. Bir kısmı üzerinde de tedkiklere devam edilmektedir. Bu faaliyeti şöyle tetkik edebiliriz:

MADEN ARAŞTIRMALARI

Artvinnin Kvarshan mevkiinde yapılan bakır araştırma ameliyatı bitmiş, işletmeye devredilmiştir. Morgol mevkiinde bakır arama ameliyatı devam etmektedir.

Elâzizin Keban, Niğdenin Bulgar dağ, Amasyanın Gümüş Hacı köy mevkilerinde yapılan kurşun, çinko araştırmalarından henüz katî bir netice alınamamıştır. Bursanın Kirazlı Yayla mevkiinde kurşun, çinko, bakır emareleri görülmüş, fakat yapılan araştırma neticesinde bunları işletmeye imkân olmadığı anlaşılmıştır.

Erganide Guleman mevkiinde mebzül mikdarda krom madeni olduğu anlaşılmış ve işletmeye devredilmiştir. Kütahyada antimuan, Kastamonide taş kömürü araştırmaları devam etmektedir.

KÖMÜR ARAŞTIRMALARI

Kastamoninin Söğütözü mevkiinde taş kömürü, Malatyanın Hatunsuyu, Ankaranın Haymana mevkilerinde linyit araştırmaları yapılması kararlaştırılmıştır. İleride Sıvasın muhtelif kazalarında geniş bir linyit arama faaliyetine geçilecektir. Malatya, Maraş, Diyarıbekir, Ankara, Balıkesir, Kütahya ve Sıvas civarlarında yapılan araştırmalarda rastlanan linyit madenlerinin değersiz oldukları neticesine varılmıştır.

Niğde ve Boluda bitimlu şist araştırmaları yapılmış ve münasip bir zamanda buralarda faaliyete geçilmesi karar altına alınmıştır.

PETROL ARAŞTIRMALARI

Müreftede petrol araştırmaları hararetle devam etmektedir. Mardinde yapılan araştırmalar bitmş, mevcut petrolun işletmeye elverişli olmadığı anlaşılmıştır. Adanada, Mardinin Gerçüş, Edirnenin Keşan, Uzunköprü, Anafartalar, Arıburnu taraflarında ilk fırsatta petrol araştırmalarına başlanacaktır.

İç Trakyada ve Gaziantepte petrol olup olmadığı tedkik edilmektedir. Bursa, Kütahya, Balıkesir, Manisa taraflarında petrol araştırmaları yapılmış ise de değersiz oldukları anlaşılmıştır.

Hâkâri, Siirt ve Van taraflarında da istikşafa devam ediliyor.

DİĞER ARAŞTIRMALAR

Antalyanın Finike kazasında asfalt araştırmaları yapılmış ve tetkike değer görülmüştür. Bursanın İnegöl mevkiinde rastlanan asfalt ancak uzak bir istikbalde tedkik mevzuu olabilecek mahiyettedir.

Tokat ve Sivasta antimuan, Konyada civa, Sıvasın Zara kazasında arsenik, Gümüşhane civarında amyant araştırmaları yapılacaktır.

MADEN DIŞ YİCARET BİLÂNÇOSU

Bu sene maden cevherlerimizin dış ticaret bilânçosu, geçen senenin üstündedir. 1936 yılının on ayında kömür havzamızda yapılan 1,985,863 tonluk istihsalin 1,355,610 tonu satışa çıkarılmış, 545,442 tonunu dış, 816,169 tonunu iç piyasalar istihlâk etmiştir. Ereğli şirketinin devletce satın alınması önümüzdeki senelerde Zonguldak kömür havzamızın memleket iktisadiyatında daha faydalı olabilmesi için atılmış mühim bir adımdır.

Memleket iktisadiyatında kömürden sonra krom cevherlerimiz ön safı teşkil etmetkedir. 1935 yılında dış piyasaya 150 bin tonluk ihraç yapılmıştı. 936 yılının ilk dokuz ayı zarfında 114,005 ton ihracat yapılmıştır ki bunun memleketimize temin ettiği gelir 2,169,419 liradır.

Diğer işleyen madenlerimizden 936 yılı zarfında takriben 700 ton kadar kurşun, 18,000 ton kadar da çinko ihracatı yapılmıştır.

Bu sene, Etibank tarafından Guleman mevkiindeki krom madenini işletmek için Şark kromları Türk anonim şirketi kurulduktan başka Artvindeki bakır madeninden saf bakır istihsali için büyük bir faaliyet başlamıştır. Senelerdenberi metrûk olan bu maden dahili temizlendikten ve tesisat ikmal edildikten sonra 937 yılı mayıs ayında külçe halinde bakır çıkarmağa başlayacaktır.

Topraklarımızda gömülü hazineleri meydana çıkarmak, kıymetlendirmek için sistematik bir çalışma proğramı takib eden maden tedkik ve arama enstitüsü şimdiden memleket iktisadiyatında faydalı bir rol oynamaya başlamış.

Ermeniler bir beyanname neşrettiler

Sancakta komitecilerin tahrikâtını protesto ediyolar

Sancakta Taşnakların yaptıkları tahrikâtın Ermeniler arasında büyük bir teessür uyandırdığını yazmıştık. Türk Ermenileri idare heyeti bu münasebetle şu beyannameyi neşretmiştir:

Türk Ulusunun yüksek menfaatlerine uygun bir tarzda Sancak meselesinin halli için durendiş hükûmetimizin azamî sâyügayret sarfettiği önemli bir anda, bir mazinin acı derslerinden ve tecrübelerinden mütenebbih olmayıp mensup bulundukları ırkın varlığına dahi muzır olarak ecnebî memleketlerde ve ecnebî teşvikatına kapılan gayrimesul bazı Ermeni komitacıları tarafından son zamanlarda vukubulan mel'un neşriyat ve hareketlerinden dolayı çok müteessif ve kalben müteessiriz.

Mübeccel Türk cumhuriyetimiz devrinde kanunun çerçevesi dahilinde hür yaşıyan bütün Türk - Ermenilerin samimî duygularına ve salim düşüncelerine tercüman olarak ve malûmu ilâm kabilinden olmak üzere bir kerre daha alenen yüksek sesle beyan ederiz ki: Medenî milletlere imtisal örneği teşkil edecek adalet, serbestlik ve müsavilik memleketimizde hüküm sürmekte bulunduğu gibi şerefli cumhuriyetimizin dört etrafa saçtığı feyzü berekketten bilâtefrik cins ve mezhep müstefit olmaktayız, binaenaleyh ülkemiz haricindeki taşıdıkları Ermeni ismine dahi lâyık olmıyan kemiyetçe ve keyfiyetçe ehemmiyetsiz sözü geçen bazı kimselerin hezeyanları, düşüncesiz ve fena hareketleri nefretle reddeder ve onlara lânet okuruz.

Pek samimî yürekten kopup sağlam bir düşünceye dayanan yukarıki beyanatımız, yürtdaşlık, Türklüğe bağlılık ve cumhuriyetimize sadakat ve sevgi saikalarından doğmuş olmakla beraber güneş kadar aşikâr olan hakikatın, manevî körleri aydınlatmağa ve bilvesile ana yani hakikate yararlık göstermeğe ayrıca hadim olacağına eminiz.

DOSYA

Okyanus ve kuş suluğu

Yıl... 191

Şairle edipler türlü türlüdür; bunlardan bazısı duygu ve hayal ummanlarında Kristof Kolomp gibi yeni kıtalar keşfine gider. Kimisi bahçe havuzunda kotra yüzdüren çocukları hatırlatır. İki zümrenin de ayrı ayrı seyircilerine raslarız. Esasen dünya çarşısında ekser meta kendince müşteri bulur ve bulmalıdır. Unutmamalı ki birinci ile ikinci sınıf ilham dalgıçları arasına bazı orta tipler de girer. Meselâ sandalını Haliçte, Boğaziçinde; bumbartasını, gemisini, Marmara veya Akdenizde ilâh gezdirebilenler... Bunların hepsi sanatkârdır. Ve hepsi kendi çapındaki işte kazanacağı muvaffakıyete göre sevgimize, saygımıza lâyıktır. Tuhaflık ne zaman başlar bilir misiniz? Bahçe havuzunda kotra yüzdüren çocuk ne vakit kendisini Bahrimuhiti aşmış bir Okyanus devi sanırsa!

İşte sanat ve tenkid âlemimizde sezilen anlayış çarpıklığı buradadır. Ahmed Haşimle konuştukça bu hakikati sık sık görüyorum. Yalnız Ahmed Haşimle değil ya o çaptaki bazı arkadaşlarla da vaziyet ayni kalıyor.

Bir çiçek pek değerli olabilir. Fakat ayni çiçeklerden bir demet daha değerlidir. Ya dünyanın en güzel çiçeklerile dolu bir bahça... Ya bahçeler, göller, ormanlarla ve şelâleler dolu bir memleket?

Cevap gayet açık. Açık ama biz bunu bazı el çabukluklarile kapıyoruz. Vazifesini yapan bir nefer de, bir zabit te muhteremdir. Büyük ordular idare eden bir kumandan da. Fakat bunların arasındaki ölçü farkı düşünülünce insan sonsuz hayretlere düşer.

İşte bazı arkadaşlar bu nükteyi anlamak istemiyor. Yahut daha açık konuşayım: Anlamak henüz işlerine gelmemektedir!

***

Yıl... 191

Nasıl ki bazı insanlar, ruhlarla bizim aramızda mabeyincilik eden bir takım varlıklara inanırlar ve bunlara (Medium) adını verirler; ben de inan bağlamışımdır ki sanat, zevk ve zekâ âlemi ile üzerinde yaşadığımız toprak arasında postacılık eden bir makule yaratık mevcuttur. Ve büyük fikir adamlarile, derin şairler ve artistler bu sınıf adamlardandırlar. Büyük insanların ağza alınmıyacak küçüklükleri görülmez mi?.

Evet, görülür. Ancak başını ta göklere değdiren ağaçların bile kökleri toprağın altından çıkamadığı çok defa söylenilmiştir. Gene anlaşılmıştır ki yalnız bir nebat olmak bakımından düşünülünce zanbakla sarmısak biribirinin kardeşidir.

Evet büyük adamların bir takım zâafları yok değil, hattâ pek çoktur. Hele artistleri içtimaî varlıkta tertipsiz ve beceriksiz bir vaziyette hayli sık görürüz. Lâkin buna hiç şaşmıyalım; gündelik hayattaki maddî muvaffakıyetin icaplarını bilmek elbette mühim bir hünerdir. Hem ehemmiyetli, hem pek faydalı bir hüner. Lâkin hatırlamalıyız ki yalnız kafesinin çubukları ile tüneği arasında koşan kuşçağız, nihayet uçma kabiliyetini kaybettiği gibi şahsî kayguların kovuğunda kapalı kalan, bir baş ta namütenahinin ışığını göremez olur! Ve böyle bir ruh ister istemez cücedir. Hiç bir gönül atılganlığına karışmayıp ta yalnız kendi çıkarını düşünen mahlûklar için ne güzel bir isim bulmuşlar:

İdeyal kaçkını!

Fazıl Ahmed Aykaç

İnönü zaferi hakkında konferans

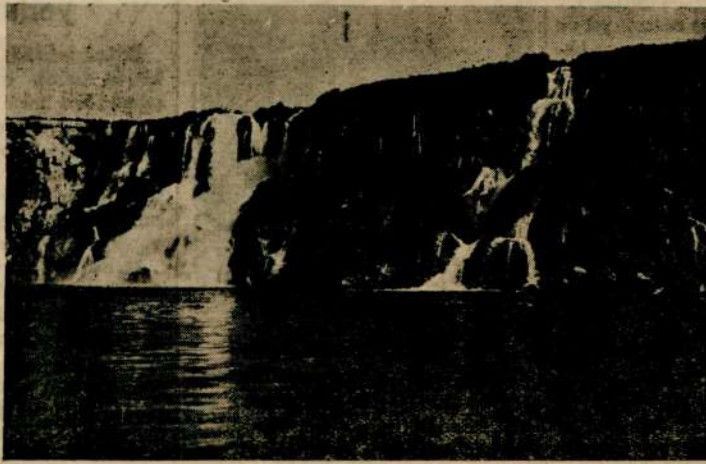
Balıkesir (Akşam) — İnönü zaferinin dönüm senesi dolayısile Balıkesir Halkevinde başkan Feyzi Sözener tarafından İnönü zaferinin tarihçesi hakkında bir konferans verilmiş ve yüzlerce yurttaş tarafından dikkatle dinlenmiştir. Vali B. Etem Aykutun bu mevzua aid anlattığı hatıra ve keriye, Çeltikçi ve Bucak yatı okulları yük bir tesir bırakmış ve hararetle alkışlanmıştır.

MEMLEKET HABERLERİ

Cenup sahillerimizin incisi: Antalya

Bu güzel şehrin nüfusu son senelerde mütemadiyen artıyor. Su meselesini halletmek lâzım

Antalya (Akşam) — Garbi Anadolunun tam cenubunda güzel bir körfezin nihayetinde kâin olan Antalya güzel bir şehirdir. 927 nüfus tahririnde ahalisi on yedi bin iken 935 tahririnde yirmi iki bin olmuştur. Burada Selçuk Türklerinin pek çok ve pek kıymetli eserleri vardır. Şehir kale içi ve kale dışı diye iki kısımdan ibarettir. Kale dışı otuz kırk sene zarfında bina edilmiştir. Bazı muntazam ve oturulabilir evleri vardır. Mübadele ile memleketten uzaklaşan Rumlar bir mahallede otururlardı.

Antalyadaki şelâlelerden biri

Kale içi tam manasile bir orta çağ kasabasıdır. Daracık sokakları, şekilsiz ve mimarisiz evleri insana kasvet vermektedir. Bu sokaklarda ve bu evlerde sıhhat mefhumu katiyyen olamaz. İyi havalandırılamıyan ve güneş ışığı hiç alamıyan bu evlerde verem hastalığının eksik olmadığını doktorlar söylüyorlar.

Kasabanın temiz içme suları da yoktur. İçme suyu meselesinin biran evvel temini lâzımdır. Halk ekseriyetle iskele suyu dedikleri ve fennî temizliği olmıyan suları içer. Bazı evlerde de sarnıçlar vardır. Kışın yağmur sularını kiremitlerden sarnıçlara akıtırlar ve onu içerler. Fakat en fakir tabaka - ki para ile iskele suyunu temininden âcizdir - Düden denilen bir çayın açık olarak kasabaya giren ve kasabada tamamile açık olarak akan sularını içer. Bu sebepten tifo hastalığı kasabada eksik değildir.

Kasaba deniz sathından 25 - 30 metre yüksektedir. Bu suretle kasabanın içinden açık olarak akan çay suları sahilin muhtelif yerlerinden şelâleler halinde denize akar. Muhtelif yerlerde denize akan bu suların teşkil ettiği bu şelâleler on beşten fazladır. Boşuboşuna denize akan bu şelâlelerden bir kereste fabrikasile elektrik fabrikası istifade eder. Burada elektrik bu şelâlelerden istihsal edilen kuvvei muharrike ile elde edilir.

Elektrik fabrikası hususî bir şirketin idaresindedir. Kasabanın sokak tenviratı üçte iki nisbetinde elektrikle temin ediliyor. Diğer üçte bir kısmında da petrol lâmbaları yakılıyor. Kuvvei muharrike masrafı olarak beş para sarfedilmiyen bu kasabada bir kısım sokak tenviratının petrolle temini tasarruf mefhumları ile tabantabana zıddır. En bol elektrik ziyasının parasız olarak teminine imkân bulunan bu kasabada sokak tenviratı için petrole para vererek memleket servetini harice kaçırmamız doğru olmasa gerektir.

Ayni zamanda masrafsız olarak sudan istihsal edilen elektriğin kilovatı halka istihlâk resmi hariç olmak üzere on beş kuruştan verilmektedir. Halbuki bu kadar şelâle bolluğu olan bu kasabada halk elektrik kilovatına beş kuruştan fazla vermemelidir. İstanbul bile elektriğin kuvvei muharrike masrafile istihsal ettiği halde on iki kuruşa indirmektedir. Antalyada ise resimsiz olarak kilovat başına on beş kuruş alınması halkın menfaati aleyhindedir. Esasen bu sebepten dolayı halkın büyük bir kısmı evlerinde elektrik yakamamakta ve petrolle ışığını temin eylemektedir.

Diyarıbekirde pamuk ekimi

Kleveland cinsi pamuk tohumları uygun geliyor

Diyarıbekir 17 (Hususî) — Hükûmeti cumhuriyemizin endüstrileşme programının tahakkuku münasebetile muhitimizde de pamuk zeriyatı için lâzım gelen teşebbüslerde bulunularak pamuk ekimi tecrübelerine başlanmış ve bu işte oldukça mühim muvaffakıyetler hasıl olmuştur. Şimdiye kadar Çermik, Silvan ve Lice ilçeleri havalisinde iptidaî bir tarzda pamuk ekilir ve bundan pek az istihsalât vukua gelirdi. Şimdi ise pamuk ekiminin fennileştirilmesi ve tohumunun ıslah edilmiş ve temizlenmiş tohumdan ekilmesi ve bu tecrübelerin ziraat dairesinin kontrolü altında yapılması vilâyetçe tekarrür etmiştir.

Bunun için pamuk ziraateine çok müsaid olarak Çermik ilçesi merkezinde ve takriben üç buçuk dönümlük bir saha dahilinde Adana ve Nazilli pamuk ıslah istasyonlarından ziraat dairesince getirilmiş olan beş çeşid Amerikan pamuk tohumu bu sene ekilmiş idi. Bundan çok iyi netice aldığından muhite uygun gelen Kleveland pamuk çeşidinin vilâyet dahilinde tamimi için vilâyet ziraat müdürü tarafından bir pamuk anketi tertib edilerek Diyarıbekir matbaasında bastırılmış ve bütün köylere dağıtılmıştır.

Bu anket köylüler tarafından doldurularak ziraat müdüriyetine iade edilecektir. Bu anketin neticesinde bugün çiftçilerin elinde bulunan cinsi bozuk yerli pamuk tohumlarının mikdarı tespit edilerek bunların yerine Adanadan getirilecek olan işbu tecrübe edilmiş ve muhitte iyi netice alınmış olan Kleveland pamuk tohumu parasız olarak verilecek ve muhitte iyi cins pamuk yetiştirilmesine çalışılacaktır.

İhracat malları

İzmirde bulunanların çoğu sevk edildi

İzmir (Akşam) — Vapur bulunmaması yüzünden bazı tüccarlarımızın sattıkları hububat ve palamutlar sevkedilememişti. Bütün dünyadaki vapur acenteleri, son zamanda dünya istihsalâtının çokluğu sebebile fazla iş bulduklarından nakliye tarifelerini yükseltmişlerdir. İzmir limanındaki ecnebi vapur acenteleri de bu meyanda tarifelerine zam yapmışlardır. İktisad vekâletinin teşebbüsile Amerika ve İngiltere memleketlerine yapılacak ihracat için tarifelerde yapılan zamların tatbik edilmemesi muvafık görülmüştür.

Şimdiye kadar yalnız bir acentenin vapurları 5000 ton hububat ve palamut ihraç etmişlerdir. Limanımızda bulunan ve gene bu kadar tutan hububat ve palamut da ay sonuna kadar sevk ve ihraç edilecek ve satıldığı halde dış piyasalara sevkedilememiş mahsul, İzmir limanında kalmıyacaktır.

İzmirde yeni bir vapur iskelesi

İzmir (Akşam) — İzmir liman işletme idaresi müdürlüğü tarafından Karşıyakada olduğu gibi İzmirde konak mevkiinde modern bir vapur iskelesi inşa ettirilmektedir. Betonarme inşa edilmekte olan bu iskele için deniz içine çakılan beton kazıklar, sağlam toprak bulunmaması yüzünden 15 metreye kadar işe yaramamış, bu derinlikten sonra sağlam toprak bulunmuştur. Şimdi 15 metreden uzun 60-70 beton kazık çakılarak betonarme vapur iskelesinin, bu kazıklar üzerine inşa edilmesi kararlaştırılmıştır.

İzmirde bir sahtekârlık

İzmir (Akşam) — Burada (1800) liralık bir suiistimal meydana çıkarılmıştır. Bir şahsın, İzmir spor klübü reisi Adnanın imzasını taklid etmek suretile muhtelif tarihlerde, klübün Esnaf ve Ahali bankasındaki hesabı carisinden (1800) lira aldığı anlaşılmış ve sahtekârlığı yapan şahsın meydana çıkarılması için tahkikata başlanmıştır.

Samsunda kültür faaliyeti

Halk dershanesi açılıyor yeni mektepler yapılıyor

Samsun (Akşam) — Vilâyetimizde kültür işlerine çok önem verilmektedir. Bir çok yerlerde gece dershaneleri açılmış olup buralarda yurddaşların okuma işlerini öğretmenler fahriyen yapmaktadırlar. Bundan başka amelesi yirmiyi geçen depo ve fabrikalar da birer dershane açmağa mecbur tutularak henüz yeni harfleri bilmiyenler okutulmaktadır.

Halkevi de ceza evine bir öğretmen göndererek hapisleri okutmaktadır. Vilâyetimizde mekteb inşaatı da hayli ilerlemiştir. Samsunda Ermenilerden kalma büyük klise binası tadil edilerek modern bir mekteb şekline konulmaktadır. Bu iş için yirmi bin liradan fazla para ayrılmıştır.

Çarşamba, Terme Havza ve Lâdik kazalarile Samsunun Balaç köyünde 17 şer bin liralık mekteb binalarının inşaatı da bitmek üzeredir.

Havzanın Kamlık köyünde evvelce Bayram ağa tarafından başlanarak yarıda kalmış olan mekteb binasının da bitirilmesine çalışılmaktadır. Bu bina çok büyük olup 24 odalıdır. Burada bir köy yatı okulu açılması düşünülmektedir. Bu yıl mektepler de çok kalabalık olduğundan Samsun kadrosuna yeniden on öğretmen ilâve edilmiştir.

Açılan yeni şubelerle boşta talebe bırakılmamıştır. Öğretmenler her onbeş günde bir toplanarak meslekî müsahabeler ve konferanslarla bilgilerini arttırmaktadırlar. Bu toplantılar kazalarda da yapılmaktadır.

Parazitoloji cemiyeti mümessilliği

Ankara 19 (Telefonla) — Muhtelif devletlerin ilim ve fen adamlarından mürekkep olan ve merkezi Nevyorkta bulunan beynelmilel parazitoloji cemiyeti Türkiye mümessilliğine Ziraat enstitüleri parazitoloji profesörü Dr. Nevzad seçilmiştir.

KADIN KÖŞESİ

Gece elbisesi

Siyah kadifeden gece elbisesi. Açık ve koyu mor muslinden eşarpı vardır.

Sipigör dağında can kurtaran yeri

Erzincan jandarma kumandanlığının güzel bir eseri

Erzincan (Akşam) — Trabzondan Erzincana gelenler 3800 rakımlı Sipigör dağını aşmağa mecburdurlar. Yaz kış üzerinden kar eksik olmıyan bu dağ, kar fırtınaları ve tipilerile meşhurdur. Her sene bu dağda bazı yolcular, ve yüzlerce hayvan kar tipileri arasında telef oluyor. Bu yıl da Bayburd ve Kilkit köylerinden bir kaç yolcunun hayvanları bu dağın Eşek meydanı denilen mevkiinde soğuktan donmuşlardır.

Bu amansız dağın tam tepesinde bir jandarma karakolu vardır. Karakol, ayni zamanda dağda tipiye tutulanlar için de bir can kurtarandır. Tek odadan ibaret olan bu jandarma karakolu senelerdenberi tamir yüzü görmemişti. Karakolun büyük ehemmiyetini göz önünde tutan Erzincan jandarma kumandanlığı, yeniden bir karakol inşa ettirmiş yanına da otuz insanı istiap edecek bir can kurtaran odasile, gene 30 hayvan alacak bir ahır ilâve ettirmiştir.

Sipigör dağından şimdi geçenler, bu cankurtaran odasından istifade ediyorlar.

Tekirdağ parti kongresi

İzmir (Akşam) — Bu hafta kazalardan gelen delegelerin iştirakile Halkevinde toplanan parti kongresi başkan ve vali B. Sakib Beygonun söylevile açılmıştır. Kongrede müşahid olarak Zonguldak saylavı B. Ragıb, ve daire müdürleri ve halk kütlesi bulunmuştur. Kongrede delegeler arasında muhtelif seçimler yapılmış, 2 yıllık çalışma raporu okunmuş ve istekler dinlenmiştir.

Zonguldakta bir resim sergisi

En kıymetli ve kudretli sanatkârları bir araya toplamış olan müstakil ressamlar ve heykeltraşlar birliği, senelerden beri muhtelif şehirlerde birçok sergiler açarak millî sanatimizde mühim hareketler yapmaktadır. Bu defa bir taraftan Atina sergisine iştirak ederken, diğer taraftan da Zonguldak Halkevi nin teklif ve daveti üzerine yüz yedi parça kıymetli eserden müteşekkil zengin bir sergi hazırlamıştır.

Büyük bir zevk ve dikkatle hazırlanan bu serginin resmi küşadı bugünlerde parlak bir surette yapılacaktır. Sergi esnasında birliğin reisi ressam Mahmud Cuda tarafından umuma «Modern sanat ve bugünkü Türk sanatı» hakkında bir de konferans verilecektir.

Profesörlerle başbaşa ..

Bir gün ölüme çare bulmak kabil olacak mıdır?

Bazı insanlar neden enerji sahibi, bazıları da neden tembel oluyorlar?

Bir gün gelip ruh denilen şeyin ne olduğu anlaşılacak mı?.. Son zamanlarda bizde ilk defa profesör Nurettin münşinin ortaya attığı bu bahis aldı yurudu. Şimdi bir çok ilim adamlarımızın, doktorların bu bahis etrafında konuştuklarını görüyorum.

Gülhane fizik tedavisi profesörü doktor Nüzhet Şakire sordum:

— Telepatiye inanıyor musunuz?. Ruh denilen şeyin ne olduğu bir gün anlaşılacak mı?..

Bay Nüzhet Şakir anlatmağa başladı:

— İnsan vücudu bir takım atomlardan teşekkül etmiştir. Bu atomların hiç birinde muvazene yoktur. Atomlar kendilerine bir muvazene yapmak için aralarında birleşmeğe, birbirlerinden uzaklaşmağa çalışıyorlar. İşte onların bu birleşmeleri, uzaklaşmaları vücutta bir hareket doğurur. Hayat denilen şey de bu hareketin ta kendisidir. Yani biz vücudumuzdaki atomların muvazenesizliği yüzünden yaşıyoruz. Bu muvazenesizlik bizi yaşatıyor. Hayat denilen namütenahi bir muvazenesizliktir.

Fizik tedavisi profesörü Dr. Nüzhet Şakir

Bir gün bu atomlar muvazenelerini bulunca artık yapacakları iş kalmaz, hayat biter, ölürüz. Bunun için vücudumuzdaki atomların muvazenesizliğinin uzayıp gitmesini temenni etmeliyiz.

İşte atomların muvazenelerini bulmak için yaptıkları bu hareketler vücudumuzda bir elektrik cereyanı yaratır. Uzviyette muhakkak ki elektrik cereyanı mevcuttur ve bu son zamanlarda gayet âşikâr olarak isbat edilmiştir. Kalb işlediği zaman mühim bir elektrik cereyanı verir. Meselâ biz bugün kalbin vazifesini hakkile yapıp yapmadığını anlamak için elektrokardiagram denilen bir âlet kullanırız. Bu âletle kalb işlerken nasıl elektrik cereyanı vücuda getirdiğini görmek pekâlâ mümkündür.

İnsan vücudundaki her uzuv ayrı ayrı işlerken elektrik cereyanı yapmaktadır. Bugün yalnız kalbin husule getirdiği elektrik cereyanını ölçebiliyoruz. Karaciğerin, böbreğin ve diğer uzuvların cereyanlarını ölçemiyoruz. Bu belki onlarda daha az elektrik cereyanı oluşundadır.

İki sene evvel dimağ işlerken husule getirdiği elektrik cereyanından istifade ederek bazı dimağ hastalıklarının teşhisine başlanmıştır.

RUH MESELESİ

Gelelim ruh meselesine... Görüyoruz ki insan vücudu birçok enerjiler, elektrik cereyanları tevlit eden bir varlıktır.

Fakat bu enerjilerin bu elektrik cereyanının husule gelmesi için insan vücudunu teşkil eden atomların muvazenelerinin bozulması şarttır. Bu da kendi kendine olmaz.

Bu atomların muvazenesini böyle gayet büyük bir intizamla bozan kimdır? Buna sebeb nedir? Atomların arasındaki muvazeneyi bozan büyük bir kuvvet her halde mevcuttur.

Âlimler geceli gündüzlü bu kuvveti aramaktadırlar. Şimdiki halde güneş ziyası, röntgen ziyası. kozmik şualar, radyo aktivite şuaları bu işleri görebilecek kabiliyettedir.

Fakat insanı teşkil eden atomları ilk defa muvazenesizliğe sevkederek hayatı uyandıran daha kuvvetli, daha enerjik ve bizim tanımadığımız bir şey var mıdır? Günün birinde acaba bunu da bulabilecek miyiz?... Çünkü bilhassa insan bizce en meçhul olan bir mevzudur.

Bunlar şimdi hemen herkesi meşgul eden şeylerdir. «Ruh» dediğimiz şey de ihtimal böyle bir kuvvet, böyle bir enerjidir ve bu kuvvet uzviyete tesir ederek hayat yapıyor. Bir gün uzviyet bunun tesirinden kurtulunca atomlar arasındaki muvazene hasıl oluyor, ölüm başlıyor.

İnsan ölür, hayatı biter, lâkin enerji, yani ruh daima mevcuttur. İhtimal burada hayat sönerken bir vücudu terkeden o enerji başka tarafta diğer bir hayat uyandırabilir. Yeter ki bu enerjinin mevcudiyeti ve bunun çok müessir olduğu kabul edilsin.

Günün birinde bu atomlar arasındaki bu muvazenesizliği yapan büyük kuvvetin mahiyeti anlaşılacak olursa «Hayat tevlit etmek» hâttâ ölüme çare bulmak imkânı hasıl olacaktır.

ÇALIŞKANLIK TEMBELLİK NEDİR?

Şunu ilâve edeyim ki insan vücudundaki bu daimî muvazenesizlik ne kadar çok olursa insan o derece enerjik olur. Çünkü muvazenesizlik çok olursa hareket te o kadar fazla olur. Enerji de o nisbet çoğalır.. Bu gibi insanlar çok faal, çok çalışkan olurlar.

İnsan vücudundaki atomların muvazenesizliği az olursa hareket te az olur. O insan tembelleşir, âtıl olur. Tembellik otomların diğer insanlara nisbetle muvazenesinden ileri gelir. Bunun için tembellik yarı ölüm demektir. Çünkü artomların tam muvazenesi ölüm demektir. Tembellerin atomlarının muvazenesizliği de azdır.

TELEPATI HADİSESİ

— Telepati meselesine ne dersiniz?.

— Telepatiye gelince... Madamki insan vücudunda bir elektrik cereyanı vardır. O halde elektronların hareketile elektrik dalgalarının husule gelmesi de tabiîdir. İnsanlar elektrik dalgaları neşrederler.

İnsanın her hangi bir uzvu hareket ettiği zaman neşrettiği elektrik dalgaları, her hangi bir yerde intişar eder ve kendisine uygun olan «alıcı» bir ahizeye rastgelince onu harekete getirir ve ayni şiddetle onu işletmeğe başlar. Binaenaleyh benim dimağımın filân yerindeki höcresi faaliyette iken neşrettiği elektrik dalgası çok uzaklarda veya yakınımda bulunan her hangi bir şahsın dimağındaki ayni höcreyi sarsabilir ve harekete getirebilir.. O şahıs ta aynen benim düşündüğümü düşünebilir.. İşte telepati de budur.

Bugün telepati gayet tabiî bir fizik hadisesinden başka birşey değildir. Bunun için telepati var mıdır, yok mudur diye münakaşa etmeğe bile değmez. Telepatiyi, yani bir fizik hadisesini inkâr etmek bizzat fiziğin ta kendisini inkâr etmek demektir.

MANYATİZMA

— O halde manyatizmayı da ayni tarzda ilmî bir hudud içinde mülâhaza edebiliriz?

— Tabii.. Gözler vasıtasile karşınızdakinin dimağına elektrik cereyanı veriyor ve ona emrediyorsunuz. Elektrik cereyanınızla manyatizma yapmanız kabildir. Yeter ki karşınızda vereceğiniz cereyanı alabilecek bir anten bulunsun.

— İspirtizme?..

— Bu henüz bana şarlatanlık gibi geliyor.

— Bir çok âlimler yer yüzünde artık «hayat teşkkül etmiyor» diyorlar. Vaktile yer yüzü tamamile boşken nasıl hayat teşekkül etmiş te şimdi etmiyor?

— Yer yüzünün eski hali, ilk zamanları hayatın teşekkülüne daha çok müsaiddi. Lâkin henüz dünya yeniden hayatın teşekkülü için lâzım gelen hararetini daha kaybetmiş değildir. Arzın merkezinde henüz hayatın teşekkülü için müsait bir muhit vardır. Biz kaplıcalardan, pek derinliklerden çıkan sularda 80-90 derecede yaşayan uzvî maddelere rastgeliyoruz. Demek ki henüz arzda hayat uyandırmak hassası kaybolmuş değildir.

Kim bilir arzın derinliklerinde bilmediğimiz ne hayat sahipleri vardır.

H. F.

İzmir (Akşam) — İzmir atlı spor klübü, parti spor koluna bağlanmıştır. Bundan sonra yalnız klüp üyeleri değil, gençlerden isteyenler, klübün manej yerinde hazır bulundurulan atlardan istifadeye başlamışlardır. Atlı spor klübünün manejinde atla spor yapan ve mütehassısların önünde binicilik öğrenen gençlerimiz çoğalmıştır. Resmimiz, maneje çıkan dört gencimizi gösteriyor.

Portakallarımıza istek çoğaldı

Yaş meyva ihracatımıza normal nazarile bakılıyor. Portakallara talipler yeniden çoğalmış, bilhassa Almanya alıcıların başına geçmiştir. Bu memleketten muhtelif firmaların müracaatı Türkofis tarafından dün ihracatçılara bildirilmiştir. Fazla talep karşısın fiatler de yükselmektedir. Dörtyol portakallarından başka az ekşi Rize elmaları da Almanyaya ihraç ediliyor.

Bir yük arabası bir çocuğa çarptı

Ömer adında bir arabacı dün yük arabasile Vezneciler caddesinden geçerken Fethi adında 14 yaşında bir çocuğa çarparak ağır yaralamıştır. Fethi hastaneye kaldırılmış, arabacı Ömer yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 89

Asker ne yapacağını şaşırdı, harıl harıl çukurlar kazıyorlar, kendilerini korumaya çalışıyorlardı

İbrahim efendiden sonra, Ekmekçi zade Lala Mehmed paşaya geldi. Hanın gittiğini anlattı. Artık handan da ümid kalmadı, iş, Lala Mehmed paşanın başına kaldı. Ekmekçi zade orduya erzak ve zahire yetiştirecekti. Bunun Macaristandan tahsiline imkân yoktu. Rumeliyi boyladı. Askerin karnı doyacak, Budin düşman elinden kurtarılacaktı.

Ekmekçi zade, yerine Tırpan Ali efendiyi vekil bıraktı. Refah ve saadetini saraya bağlıyan bu adam, Yemişçi ile beraber ordunun mağlûbiyetini hazırladıktan sonra, şimdi gûya askeri doyuracak ve zaferi temine çalışacaktı! Tırpan Ali efendi ne ekecek, ve ne biçecekti?

Lala Mehmed paşa bildiğinden şaşmadı. Düşman, elli bin kâfirle Peşte altında tabur kurmuştu. Orada, Tunanın Czepelden ayrılıp Almaşta birleşen iki kolu arasında şimalden cenuba uzanan bir ada vardı: Czepel yahut Raczkeve adası. Düşman bu adaya köprü kurmuştu. Maksadı Türklerin Tunada işliyen erzak gemilerini Budine geçirtmemekti. Topları da yerliyerine yerleştirmişti.

Lala Mehmed paşa, Czepel adası önüne geldi. Bütün askerlerile beraber bir top ateşine maruz kaldı. Haziran 1603.

Bütün asker ne yapacağını şaşırdı. Harıl harıl çukurlar kazıyorlar, kendilerini korumaya çalışıyorlardı. Kimse siperlerden baş çıkaramıyordu. Türklerin, hattâ top ateşine karşı, toprak siperlerden istifade etmesi, Pilevnede değil, Buda-Peşte önünde başladı...

Düşmana karşı ne yapmak lâzım geleceği konuşuldu. Yemişçi, İstanbulda, Ayşe sultanla beraber zevk ediyordu. Baffa, oğlunun ve damadının kuvvetine ve kudretine emindi. Anadoluda Karakaşla arkadaşları fırsat gözlüyorlardı.

Haziran. İstanbulun ve boğazın renkler ve güzelliklerle bezendiği bir mevsimdi. Üçüncü Mehmed ölmemeğe çalışıyor, Handan sultanın oğlu birinci Ahmed babasının ölümünü bekliyordu. Baffa biraz ihtiyarlamıştı. Fakat saltanat zevkine de hâlâ doyamamıştı.

Saray, zevki ve eğlencesile meşgulken, Lala Mehmed paşa Budini kurtarmaya çalışıyordu. Şimdi «küffar serdarına, Macar kaptanlarına ve kral karındaşına, bu cümle elli bin kâfire» karşı ne yapacaklardı?

— Atlumuz akına gönderelim, dediler.

Yeniçerilerden hayır yoktu. Atlı asker de giderse, düşmana kim karşı duracaktı? Düşman, iki saatte köprüsünü kurar, üzerlerine hücum ederdi. Bunu münasip görmediler.

Hep birden oradan çekilmek istediler. Fakat Budin? Oraya herhalde erzak koymak, ve gemileri boşaltmak lâzımdı. Asıl müdafaa edilecek ve düşman pençesinden kurtarılacak yer, Budindi.

Budine erzak ve zahire gönderip çekilmek istediler. Fakat, o zaman kendileri de tıpkı Yemişçi gibi yapmış olacaklardı. Düşman Budinin karşısında iken orası gene küffar eline bırakılmış olacaktı.

Nihayet bin türlü tedbir düşündüler. En son buna karar verdiler:

— Biz dahi köprü kuralım. Ve kâfirin tabyasın üzerine varalım. Allahın inayetile fethederiz. Zahire gemileri ol mahalle gelür. Kolaylıkla Budine naklolunur. Yahut düşman hücum eder, cenk olunur. Belki Haktaalâ bir fetih takdir eder, dediler.

Zaferi takdire bıraktılar.

Fakat tedbirde de kusur etmediler.

Evvelâ adaya asker geçirmek, tabya yapmak, yani dizme dizmek, etrafına hendek kesmek, ve bu serköprünün muhafazası altında köprüyü bitirerek adaya askeri geçirmek istediler. Karşıya geçirilecek asker akşamdan hazırlandı. Bunların içinde Deli Hasan paşanın seğbanları da vardı. Köprüyü yapmak için mimar gönderildi. O zamanlar, mimarlar yalnız bina işlerile uğraşmazlardı; harpte orduya köprü de kurarlardı.

Tam o sırada yeniçeri ağası geldi:

— Biz de, ocaktan dört bin adam tayin ettik, dedi.

Yeniçerinin bu işe karışmasını kimse istemedi. Çünkü ne zaman zor görseler, kaçıyorlardı. Fakat:

— Yeniçeri geçmesin!

Demeğe de kimsenin dili varmadı. Çünkü onlar artık Yemişçi Hasan paşanın himayesinde idi.

Yeniçeri ağasına:

— İyi ettin de geldin, dediler.

Bölükten yazılan askerlerle beraber yeniçeriler de geçmeğe koyuldular. Fakat düşmanın daha yüzünü görmeden yılgınlık göstermeğe başladılar:

— Ya kani? Bize kim hempa olur? Biz kime arkalanuruz? Hiç olmazsa, on on beş bin atlu gerektir, dediler.

Halbuki altı askerin geçmesi tehlikeli idi. Düşman hücum edecek olursa, piyadeler sipere girip kendilerini müdafaa edebilirlerdi. O zamana kadar köprü de kurulur, atlılar da sonra geçerlerdi.

Yeniçerilere anlattılar:

— Tedbirimiz budur, dediler.

Yeniçeriler dinlemediler. Lala Mehmed paşanın yerine Rumeli beylerbeyisi olan Murad paşanın askerile geçmesini istediler.

Nihayet, Bosnadan mazul Derviş paşanın geçmesine karar verildi.

Derviş paşa gayet cesur ve tecrübe görmüş bir vezirdi. Edebiyata da intisabı vardı:

Hakimi mutlakın ger olmasa bir işte takdiri
Müfit olmaz hezar erbabı aklın re'yü tedbiri

Diyen adamdı.

Köprü yapılacak yere geldi. Atlı askerin geçmesine derhal itiraz etti:

— Bu fahiş bir hâtadır, ve tehlikedir. Yanlıştır, dedi.

Daha bir çok sözler söyledi. Sözünü dinletemedi.

Derviş paşanın bu sözlerini serdar Lala Mehmed paşa da tasdik etti:

— Atlu asker göndermek fahiş hâta idüğin bilürüm. Amma mecburum. Siz çünki böyle havfe düşmüşsiz, ve kendünüz bu işi bir şeamet cezmetmişsiz, gitmen dedi.

Lala Mehmed paşa lâtife ediyordu. Derviş paşa bunun farkına varamadı, derhal:

— Yok. Vallahi ölmek yanımda bir içim su içmek kadar değildir. Kıyas buyurulmasun ki kendi nefsimi kayırırım. Kayırdığım, saltanat namusu ve islâm ırzıdır, dedi.

Nihayet dört beş bin atlı ve on binden fazla piyade ile adaya kayıklarla geçti.

Lala Mehmed paşa beri yakada idi. Bu vaziyete karşı hiç bir tedbir düşünecek halde değildi. Gece. Uykudan başını kaldıramıyordu. Oturduğu yerde uyuyordu. Gözünü açsa, uyku sersemliği ile ne söylediğini bilmiyordu. Herkes hayretler içinde idi.

Gece yarısı mimar döndü, geldi. Tabya için ne bir kazık dikilmiş, ne bir karış hendek kazılmıştı. Deli Hasan paşanın askerleri bu işe asla yanaşmıyorlardı. Kendilerine hendek kazmaları, dizme dizmeleri söylendikçe:

— Biz öte yakada bu kadar cenk ettik. Bir yerde ne hendek kazdık, ne dizme dizdik. Şimdi de etmeziz, diyorlardı.

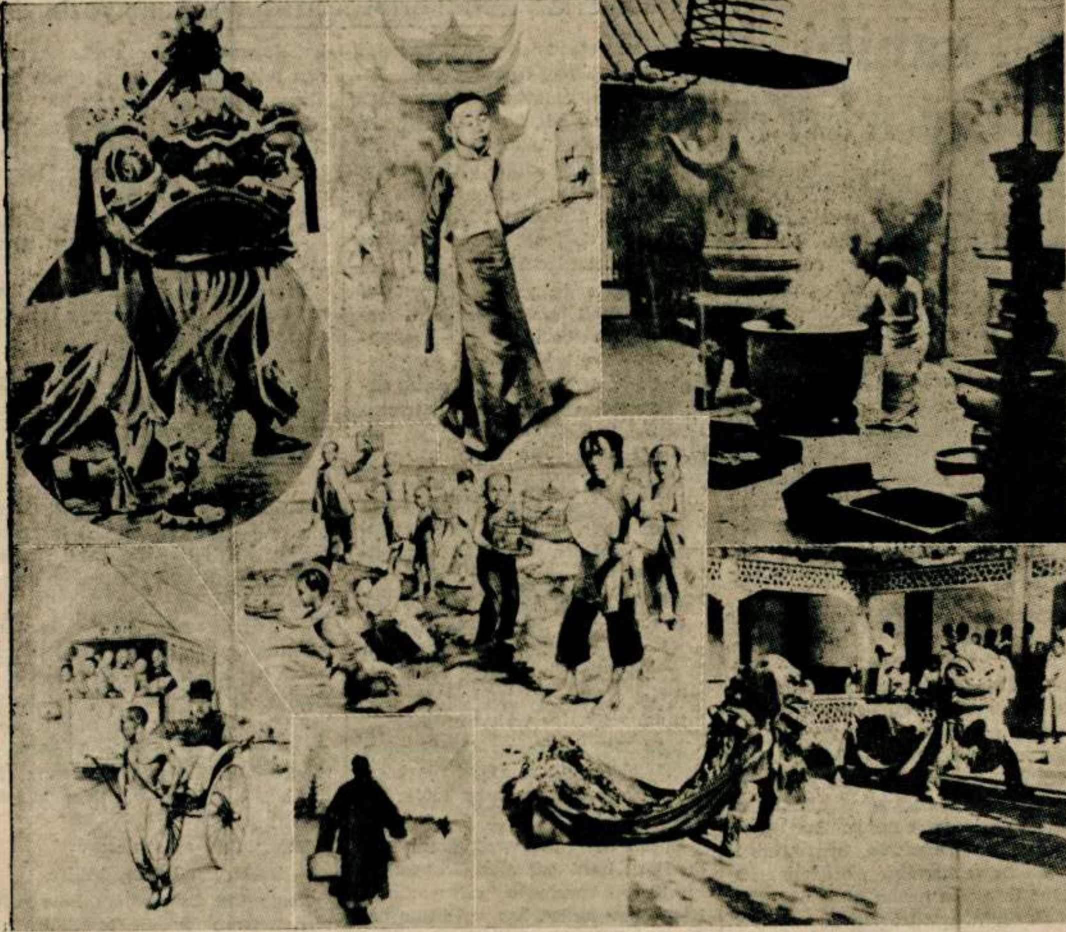
Yalnız, yeniçeriler kendilerine sığınacak kadar birer çukur kazmışlardı. Seğbanlarla bölüğe yazılanlar da onlara imtisal etmişlerdi.

(Arkası var)

Yeryüzünde garib âdetler, gülünç itikatlar

Gezmiye giden bir Çinli elinden iki şeyi bırakmaz: biri yelpazesi biri de kuşunun kafesi

Çinliler eski âdetlerinden bir çoğunu terk ettiler. Başlarındaki uzun saçları kestiler Çin kadınları artık ayaklarını kalıplar içinde sıkıştırıp ezmiyorlar. Bununla beraber bir yabancı için Çin şehirleri bugün bile çok şaşılacak garibelerle doludur

Sağda yukarıda: Pekinde bir mabette kokulu çubukların ve yaldızlı kâğıt paraların yakıldığı kazan, aşağıda: Yılbaşı günü biribirile cenkleşen aslan kıyafetine girmiş iki grup. Ortada: Gezmeye çıkan Çin delikanlısı bir elinde yelpazesi, ötekinde kuş kafesi, altında deniz kıyısında çocuklar ve akşam köyüne dönen köylü. Solda yukarıda: Çirkin başlı bir aslan kıyafeti, aşağıda tramvayda ve el arabasındakilerin yelpazeleri ve kuş kafesleri.

Her memleketin, her şehrin kendine göre bir hususiyeti, bir şahsiyeti olur. Fakat Çin şehirleri kadar insanı şaşırtacak, hâttâ güldürüp eğledirecek garip halleri bir araya toplamış bulunanlarına pek az tesadüf edilebilir. Genç Çin cumhuriyeti kurulalı beri bu tuhaflıklar azalmış olmakla beraber Çin şehirleri bugün de bir yabancı için çok dikkate değer manzaralarla doludur. Uzun saçları arkalarında havalanan Çinliler pek azalmış, cenderelerde sıkıştırılarak şekilleri değiştirilmiş küçük ayakları üzerinde muvazenelerini bulmaya çalışan Çin kadınları da pek görülmez olmuş, buna rağmen Çin binlerce senelik âdetlerinden bir çoğunu hâlâ muhafaza ediyor.

İmparatorluk devrinde yüksek bir mevki sahibi Çinli bir ziyarete giderken büyük bir tahtaravana binerdi. Bu seyyar evi sekiz, on kişi taşırdı ve uşaklar hizmetciler büyük bir kafile halinde tahtaravanın etrafını sarardı. Bazı mandarenler sokağa çıktıkları vakıt maiyetlerinde yüz adam bulundururdu. Hâkimler bir iş üzerine hüküm vermiye giderlerken, muhakemede hazır bulunacak zabıt kâtipleri, müddeiumumiler, mübaşirler, davacılar, şahitler bir alay halinde peşinden gelirlerdi. Bu âdet orta sınıf halka da geçmişti. Bir Çinli misafirliğe giderken arkasında şemsiyesini, yelpazesini çubuğunu taşıyan uşaklar bulunurdu.

Bundan başka Çinde küçük sanat sahipleri evlerde çalıştıkları için iş aramaya çıkmış dülgerler, terziler, demirciler sokak sokak dolaşırlardı. Bunlar yanlarında çıraklarını ve o iş için lâzım olan âletlerini bulundururlardı. Hâttâ küçük tabı makineleri sırtlarında, müelliflerin evine giderek onların hazırladıkları müsveddelerini sokakta basıveren matbaacılar bile vardı. Bu eski âdetlerden bir kısmı bugün ortadan kalkmış, meselâ artık tahtaravanlar görülmüyor. Fakat bunların yerini otomobillerden ziyade insanların çektiği iki tekerlekli, birer kişilik arabalar tutmuş. Çinliler bu arabalara *Richa* diyorlar.

Bu arabalar Çine Japonyadan geçmiş, orada da bunu ilk defa kullananlar Amerikalılar olmuştu. 1860 de ihtiyar iki Amerikan papası bu iki tekerlekli arabaları insanlara çektirmeye başlamışlar. Az zamanda bu nakil vasıtası Japonyadan Çine, oradan da diğer Uzakşark memleketlerine yayılmış.

Çin şehirlerinde bir yabancının gözüne çarpan ve pek tuhafına giden şeylerden biri de şu: İpekli elbiseler giymiş kibar takımından tutunuz da fakir köylülere kadar herkes sokağa çıkarken ellerinde iki şey taşıyor: Biri yelpazesi, öteki bir kuş kafesi... Yaya gidenler, arabadakiler, tramvayda bulunanlar, hasılı gidip gelenlerin büyük bir ekseriyeti bu iki maddeyi ellerinden bırakmıyorlar. Başka memleketlerde sokağa çıkan bir adam nasıl eline baston yahut bir şemsiye alırsa bunlar hemen yelpazelerine ve kuş kafeslerine el atıyorlar. Çinli yelpazelenmeyi pek sever, bir Çinliye misafir gittiğiniz vakıt yapacağı ilk ikram size bir yelpaze uzatmasıdır. Çinlinin kuşa bağlılığı daha kuvvetli. Sokağa çıkarken kuşunu evde bırakmak istemez, ona hava aldırmak arzusu ile süslü kafesler içinde saklanan hayvanı yanına alır.

Civar köylerden gelen köylüler bile kuşlarını şehre kadar getirirler. Akşam olunca köylü kuş üşümesin diye mendilini kafesin üstüne örter. Deniz kenarlarında, meydanlarda toplaşarak eğlenen çocuklar bile kuşlarını beraber getirirler. Yolda biribirine rastlıyan iki ahbap kuşlarının methini yapmaya başlar, onların ötüşleri üzerinde bahislere girişirler. Kuşunu çok seven Çinli sabahları hayvandan evvel uyanmak, ona bakmak, yemini, suyunu hazırlamak işlerini bir vazife bilir. Bir hikâye anlatırlar. Çinlinin biri sevdiği kuşu ile bir odada yatarmış, fakat sabahları erken kalkamaz, her vakit kuştan çok sonra uyanırmış, bu adam evinde hiç bir hizmetçi tutamaz olmuş, Çinli hizmetçiler: «Sabah uykusunu feda etmiyen adam kuş beslememelidir. Biz bu hali görmeye tahammül edemeyiz» diye bohçalarını yapıp hemen işi bırakırlarmış.

Çin şehirlerinin garabeti en ziyade bayram günlerinde ziyadeleşir. Bu bayramlar içinde en ehemmiyetlisi on ikinci ay sonunda gelen yılbaşı şenliğidir. Bu bayramı her Çinli, ailesinin yanında geçirmek ister, borcu olanlar borçlarını yılbaşından önce ödemeyi bir vazife bilir. Yoksa alacaklılar sokakta onun peşine takılırlar ve paraları almadıkça yakasını bırakmazlar. Böyle bir rezalete sebebiyet veren kimse çok ayıplanır. Bu bayramda mabetler dolar, geceleri herkes fena ruhları korkutup kaçırmak için fasılasız kestane fişekleri patlatırlar.

Herkes en yeni elbiselerini giyinir, sokaklara dökülür, bu arada dilenciler, sokak satıcıları ve köşe başlarında ve meydanlarda hünerlerini gösteren canbazlar ve hokkabazlar iyi iş görmüş olurlar.

Mabetlerde tunçtan yapılmış büyük mangallarda binlerce kokulu küçük değnekler ve altın yaldızlı kâğıt paralar yakılır. Gençler bu kâğıt paraları cetlerinin semadaki banka hesaplarını kapatmak için yakarlar. İhtiyarlar ise cennete gitikleri vakit sarfederiz, şimdiden bunlar hesabımızın matlup hanesine geçirilsin diye bu fedakârlığa katlanırlar.

Herkes mabede girerken bu kokulu çubukları ve yapma paraları kapıda sıralanmış olan papaslardan satın alır ve getirip bu mangallara attıktan sonra diz çöker, dua eder. Buda ve Tao mabetlerinde öyle başka dinlerde olduğu gibi muayyen saatlerde ayin yapılmaz, mabedin içerisi bir panayır gibi her zaman kalabalık olur. Bir taraftan mangallardan çıkan dumanlar, bir taraftan fasılasız çalınan çan ve davul sesleri arasında bir gürültüdür gider, bu sırada mabetlerin avlusunda ve sokaklarda büyük aslan kıyafetine girmiş maskaralar dolaşır.

Bazı Avrupa şehirlerinde karnaval mevsiminde yapılan heykellere benziyen büyk ve çirkin aslan kafaları, kumaştan yapılmış ve ince işlenmiş aslan vücudu içinde iki kişi saklanmıştır. Öndeki ayakta durur, arkadaki iki büklüm olarak yürür ve sıçraşıp oynaşarak bin türlü maskaralıklar yaparlar. Böyle kıyafet değiştirmiş olanlardan iki grup karşılaştığı vakit bir birlerile dövüşmeye başlarlar, halk etraflarına birikir, çocuklar haykırışır, ve eğlenceler böylece üç gün üç gece devam eder.

Faik Sabri Duran

TİYATRO TENKİDLERİ:

Şehir Operetinde: AŞK MEKTEBİ VE iki Kanto bir Sirto!..

Akbabacı Yusuf Ziyayı, Serveti fünun mecmuasının yazı odasından şair Yusuf Ziya olarak tanıdımdı. Yusuf Ziya, benim o zaman, yani bundan yirmi sene kadar evvel Türkocağı mecmuasında çıkan bir şiirim için ilk tenkidi yazan ve beni metedendir. Seneler geçti, çalışma kollarımız aşağı yokarı ayrıldı, O şair ve mizah muharriri oldu, ben tiyatro tenkitleri yazıyorum. bugün, benim hakkımda yirmi sene evvelki tenkidine mukabele etmek fırsatını buldum, ne yazık, ki kendisine yirmi sene evvel gösterdiği müsamahayı gösteremiyeceğim. Bunun için Yusuf Ziya beni mazur görmelidir. O nihayet bir şiir tenkidi yaptı, bunda, yeni yetişmiş bir şaire müsamaha gösterebilirdi ve nihayet şiir duygusu da bir kaç kişinin arasında paylaşılacak bir histi. Sahne ise böyle değil. Sahne duyguları bir kaç kişinin arasında pay edlimzc. binlerce ve binlerce kişiye tek bir his aşılar. Sahne münekkidi ise bu binlerce kişiye aşılanan tek hissin tercümanı olmak mecburiyetindedir.

Şair Yusuf Ziyadan, Operet sahnemize mütekâmil, noksansız bir vodvil vermesini beklemezdik. Ancak mizah muharriri Yusuf Ziyadan, terü taze, zamana uygun, dövüle dövüle ağdalanmamış nükteler beklemek hakkımızdı. «Aşk Mektebi» nde ise bunu bulamadık. Yusuf Ziya, fıkrayı hareket haline sokup, özünü tek kelime ile verecek yerde, fırkrayı serlevhası ve cümlelerile sahneye getirmiştir ve gene ne yazık, ki bize yeni hiç bir fıkra dinletmemiştir. Bu eserin zevk vermek bakımından kusurlu olan tarafıdır.

Aşk Mektebinin iyi olan tarafları, dili, yani sözlerinin düzgünlüğü - bazı sahnelerde lüzumsuz olmakla beraber - şiiri, muhtelif tip karikatürleri güzel çizmesidir. Ancak Yusuf Ziyanın muhayyilesinden fırlıyan bu tipleri sahnede lâyıkile canlandırdılar mı?.. Buna: Evet diye cevap veremiyeceğiz. Eğer tipler hakkile canlandırılmış, taklitler pürüzsüz yapılmış olsaydı, «Aşk Mektebi» nin kiproko ve rokambolsuz, bir vodvil olduğunu, eserin bu noksanını tebellür ettirmezlerdi. Hazım, halk sanatkârı Hazım, bize bugüne kadar göstermediği yepyeni bir Ermeni garson rolu ibda etmekle beraber, bu sefer taklidin dar çerçevesine hapsolmuş, kendini bir cendereye sıkıştırmıştı. Bana kalırsa, o rolde Hazımı taklitsiz serbest bırakmak ve rolü; şöyle külhanbeyi, bıçkın bir garson olarak temsil ettirmek çok daha iyi olurdu,

Vasfi, eski devirlerin, şiire düşkün Boğaziçili hassas küçük beyi değil, Karagözün Tarçinizade Kınap beyi şeklini almıştı. Bedianın ise gençliğine düşkün, vardakosta bayan olması lâzımgelirken, bizim bildiğimiz şipşirin, alaycı Bedia olarak kalmıştı.

Hazımın kendini tamamile Aşk Mektebine verememesi bence müellifin kabahatidir. Bedia ile Vasfinin rollerini neye benimsemediklerini kestirmek te güçtür. Belki bir kaç temsil sonra, canlandırdıkları tiplere temessül etmek zahmetine katlanırlar.

Büyük Behzada sözümüz yok. Eski «Kayseri Gülleri» nde ne kadar muvaffaksa, Aşk mektebinde de o kadar muvaffaktı. Eğer o zamanki zevkimizle bu zamanki zevkimiz arasında bir fark varsa, yani o Kayserili taklidi, on beş sene evvelki kadar beğenilmedise, bu da büyük Behzadın kabahati değil, zamanın sevabıdır. Bence büyük Behzad, «Kayseri Gülleri» nde topladığı alkışı «Aşk Mektebi»nde toplasaydı bizim kadar üzülür: Eyvah, o gün bugündür tiyatro zevkimizi hiç mi yükseltemedik! derdi.

Geriye kalanlar yeni elemanlardı. Bunlar arasında kayde değer yalnız bir kişi vardı: Reşid. Küçük Reşid, bize kendini «Nasreddin hoca» da gösterip ilk defa aldatan, istidatsız bir genç olarak tanıtan, sonra bu sene «Büyük Hala» komedisinde bir yıldız gibi parlıyan Reşid. Reşid mükemmel bir komedi artisti yetişiyor.

Bugüne kadar balede şöhret alan bayan Saniye de, bize biran bir Yahudi kızı tipi yarattı. Bu işte muvaffak oldu, fakat öyle zannediyorum ki bayan Saniye bu tipi arkadaşları arasında şaka olsun diye yapmağa alışkan; biran oda şakasını sahne eğlencesi yapıverdi. Bereket versin kısa sürdü.

Aşk mektebinin kalabalık eşhası arasında, ta sirto ile kantoya kadar, kayde değer hiç kimse yoktu. Her kafadan bir lâf çıkıyor, fakat bu lâfların değeri seyircilere nakledilemiyordu.

Kantoda Şevkiye, sirtoda Melek muvaffak oldular.

Bu Aşk Mektebinin müzik kısmı. Ne yazık, ki Muhlis Sabahaddin, Yusuf Ziya ile anlaşamamış. Müellifle bestekâr arasında çok bariz bir ayrılık var. Yusuf Ziyanın eseri modern tarz bir eser, bestekârın tarzı ise - hiç bir zaman büyük bir başarı gösteremediği - klâsik operet tarzıdır. İçinde seyirciyi, vodvile bağlıyacak, dört beş tane bestesi var, ki bunları da son perdede teksif etmiş ve lüzumsuz yere Melekle Cahideye tangomsu, valsimsi şarkılar söyletmiştir. Halbuki şarkıda sirto ile kantoda karar kılması çok daha iyi olacaktı. Sirtoda Melek muvaffak oldu. Hele şarkının sonunda harekete geçecek yerde, daha başlangıcında biraz dinamikleşse, yalnız o sirto ile Şevkiyenin kantosu için «Aşk Mektebi» yüz kere temsil edilebilir. Ancak şunu da ilâve edelim, ki «Aşk Mektebi» müziksiz olmak şartile, Yusuf Ziyanın muhayyilesinde doğan tiplere hakkile temessül edilip hakkile taklidleri yapacak sanatkârlar elinde de vodvil diye oynanır bir eserdir.

***

Burada bir kere daha noktai nazarımızda haklı olduğumuzu söyliyeceğiz. Şehir operetinde vodvil oynuyoruz. Vodvil için Boileau, «şiir sanati»nda: Evvelâ Satirik şarkıları, daha sonra sahne bestesi oldu, diyor. Vodvilin tiyatro lûgatindeki mânası: Güldürmekten başka gayesi olmıyan şarkılı oyun demektir. Ancak vodvilin primadonnası, tenoru yoktur. İstanbul Şehir operetinin ismini değiştirip vodvil tiyatrosu yapmalıyız. Bu en makul hareket olur. Gelecek mevsim temenni edelim ki afişler şöyle çıksın: İstanbul Şehir tiyatroları dıram ve vodvil.

Selâmi İzzet

Askerî fabrikalar mensuplarının Adana felâketzedelerine teberrüü

Kızılay cemiyeti genel merkezinden: Adana felâketzedelerine yardım olmak üzere Askerî fabrikalara mensup subay, mühendis, işyar, usta ve işçileri evvelce verdikleri (1500) liraya zamimeten bu defa da aralarında topladıkları (396) lira (37) kuruşu genel merkezimize teslim etmişlerdir.

Kızılay cemiyeti bu hayırsever yurddaşlara teşekkürlerini tekrarlar.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilkade 9 — Ruzu Kasım 76

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,23	2,07	7,13	9,45	12,00	1,36
Va.	5,36	7,20	12,26	14,58	17 13	18,48

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No 13

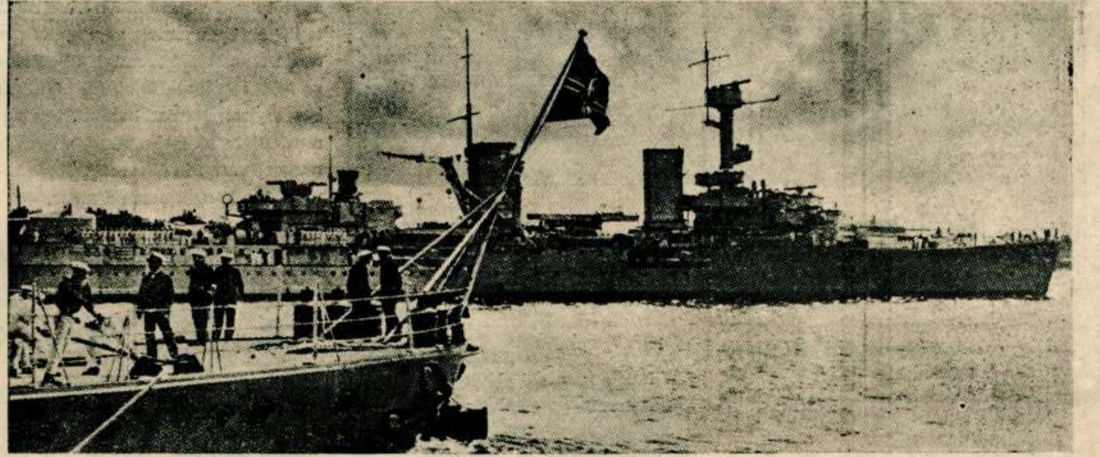
İrak petrollarının Hayfa civarındaki boruları bozulmuş, yüzlerce ton mazot ateş almıştır. Resmimizde mazotlardan çıkan siyah duman görünüyor.

Madridde bir sokağın harap hali

Prusya başvekili M. Goering, M. Mussolini ve kont Ciyano ile birlikte Roma istasyonunda

Bir kaç vapuru tevkif eden Göngisberg Alman kruvazörü İspanya sularında

Felemenkte soğuktan bazı kanallar buz tutmuş, balıkçı gemileri hareket edemiyecek hale gelmiştir. Yukarıda Valendamda buzlar ortasında kalan balıkçı gemileri görünüyor.

Madam Staviksi yeniden bir müzik holde numara yapmağa başlamıştır. Resmimizde sahneye çıkmazdan evvel hazırlık yaparken görünüyor.

Küçük sinema artisti Shirley Temple baş dostu olan Krosla beraber

San Fransiskoda yapılan dünyanın en uzun köprüsünün görünüşü

M. Hitlerin avdetinden sonra Berlinde geçen hafta yapılan yılbaşı merasiminde M. Hitler askeri teftiş ediyor

İngilterenin patinaj şampiyonu bir sahada güzel bir numara yapıyor

AKŞAM SPOR

Kupa maçları

İngilterede başlıyarak yavaş yavaş Avrupanın hemen bütün memleketlerine yayılan kupa maçları, her yerde seneden seneye ehemmiyetini arttırmakta ve büyük seyirci kütleleri toplamaktadır. İngilterede kupa maçları, en büyük spor hâdisesidir. Son hafta içinde bir günde yapılan otuz iki kupa maçına 808,621 seyirci gittiğini ve her maça vasatî olarak yirmi beş bin seyirci düştüğünü ve bu otuz iki maçta üç yüz elli bin Türk lirasına yakın hasılat yapıldığını, gene bu otuz iki maçta en az seyirci adedinin 8415 olduğunu söylersek «İngiltere kupası»nın ehemmiyeti meydana çıkar.

Fransada da «Fransa kupası» maçları, İngilteredeki kadar değilse bile eskisine göre büyük bir ehemmiyet kazandı. Üç beş sene evvel Fransada en büyük maça yirmi binden fazla seyirci toplayabilmek mesele idi. Şimdi ise orada da maçların derecesine göre kırk bine kadar ve kupa finalinde elli altmış bin seyirci görülmektedir. Koyduğumuz enteresan resim, son günlerde oynanan Fransa kupası maçlarından Rouen-Lille karşılaşmasına aittir.

Kral kupası

Davis kupası usulü üzerine kapalı kortlerde tenis müsabakaları için İsveç kralı tarafından konulmuş olan kupa finalı Fransa ve İsveç takımları arasında Stokholmda oynandı. İsveçlileri 4-1 yenen Fransızlar kupayı kazandılar. Sağdaki resim İsveç kralını Fransız tenisçilerden ikisi ile görüşürken göstermektedir.

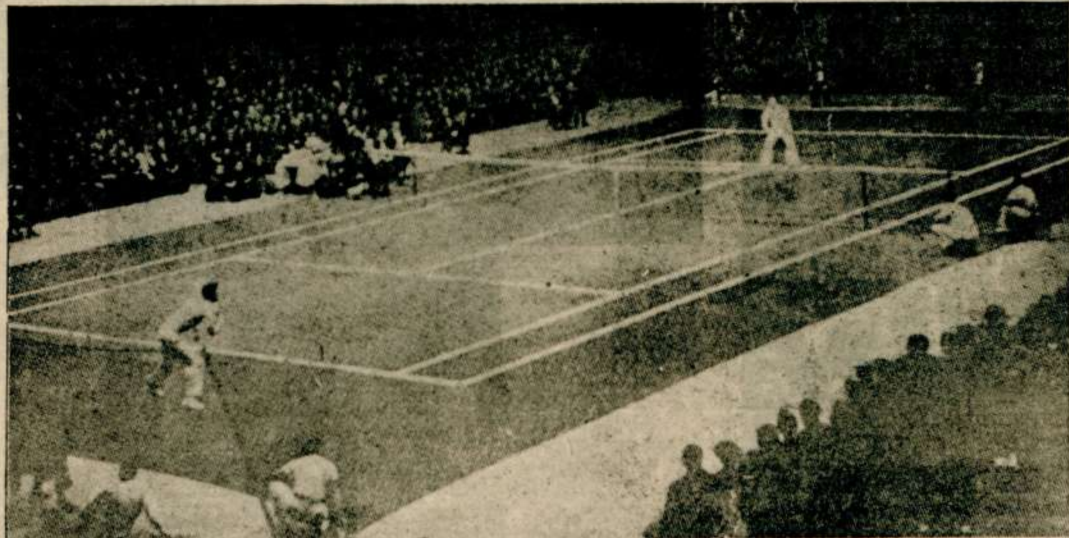
Mont Blanc kupası

Mont Blanc'da yapılan beynelmilel ski yarışlarının umumî tasnifinde, solda resmini gördüğünüz İtalyan Chierroni birinci oldu. Kadınlar ve küçükler arasındaki yarışların birincileri de İtalyandırlar.

70,000 seyirci

İngilterede büyük seyirci toplıyan yalnız futbol maçları değildir. Son günlerde İngiltere ve Gal millî takımları arasında yapılan resmini koyduğumuz Ragbi maçı bunun en güzel bir misalidir. Bu maça, resimde görüldüğü gibi kat kat ve muntazam bir surette oturan tam 70000 seyirci gelmiştir. Elli üç milletin iştirak ettiği son Berlin olimpiyatlarında olimpiyat stadını yüz bin kişi doldurduğu düşünülürse olimpiyat müsabakaları gibi beynelmilel mahiyette olmıyan İngiltere - Gal Ragbi maçındaki yetmiş bin kişilik seyirci kütlesinin azameti kolayca anlaşılır. Fransızlar Ragbiyi hemen hemen millî sporları saydıkları halde memleketlerinde yaptıkları en mühim Ragbi maçlarına hiç bir zaman bu kadar büyük bir kalabalık toplamağa muvaffak olamamışlardır. Bir kupa finalinde doksan bin, bir Ragbi maçında yetmiş bin, bir Oksford - Kembriç kürek yarışında yüz bin, bir derbi yarışında yüz elli iki yüz bin seyirci toplanıyor.

Profesyonel olan İngiliz tenisçisi Perrynin Nevyorkta 18,000 seyirci önünde Vinesi nasıl mağlûb ettiğini bütün teferruatile yazmıştık. Bu mühim maçın Amerikadan Avrupaya gönderilen ilk fotoğrafını dercediyoruz.

İzmir mektupları

İzmirin mühim bir müessesesi: Millî kütüphane

Burada 20 bin cilt eser vardır. Her gün yeni kitaplar satın alınıyor

Millî kütüphanede okuma salonu

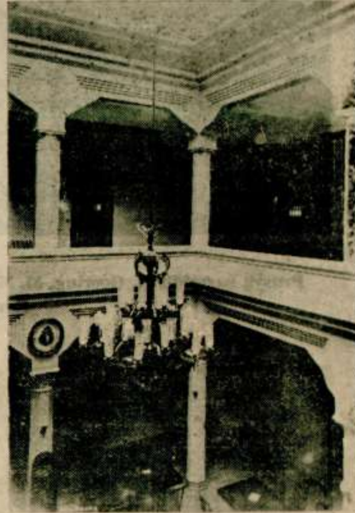
İzmir, (Akşam) — İzmirin en mühim kültür müesseselerinden biri (Millî kütüphane) dir. 1911 yılında İzmir avukatlarından merhum Kadı oğlu İbrahimin teklifile kurulan bu eser, 1933 yılında en mütekâmil şeklini almış, yalnız İzmirin değil, bütün Ege mıntakasının ihtiyacına cevap vermeğe başlamıştır. Civar vilâyetlerden mühim bir çok eserlerdeki malûmata müracaat için İzmir millî kütüphanesine gelen kültü sahibi kimseler çoktur.

15 lira 28 kuruş sermaye ile tesis edilen bu müessesenin şimdi 20,000 cild eseri gençliğin istifadesine hazır bulundurduğunu söylersem, azim, irade ve sebat sayesinde neler yapmak mümkün olacağını anlamak kolaylaşır.

Kütüphanede diniyat, lisaniyat, lûgat, edebiyat, riyaziye, tabiî ilimler, hıfzıssıhha, ziraat, hukuk, kanunlar, iktisad ve maliye, siyasî, içtimaî, tarihî her türlü eserlerle cağrafya ve seyahat, felsefe, roman, tiyatro ve mütenevvi kitaplar, mecmualar, gazeteler ve musiki eserleri bulmak mümkündür.

Millî kütüphane, evvelce Beyler sokağında küçük bir binada idi. Yeni binaya nakledildiği vakıt müessesenin 9705 cild kitabı vardı. Bugün, müessesenin yangından hiç zarar görmiyecek şekilde inşa edilmiş kitap mahzenlerinde eser miktarı 20,000 i geçmektedir. Tutulan istatistiklere göre kütüphanede muhtelif dilden bir günde okunan eser miktarı 85-95 dir. En çok okunan kitaplar, roman, tarih, seyahat ve içtimaiyata aiddir. Yaz mevsimlerinde ikmale kalan talebenin kendilerine lâzım olan kitapları kolayca bulduğu bu müessesede bir arı kovanı faaliyeti başgösterir. Talebelerin, sınıf geçebilmek düşüncesile harıl harı sükûnet içinde çalıştıkları görülür.

Türk mimarî tarzında inşa edilmiş olan kütüphane binasında her iş, bilhassa kitapların tasnifi işi çok muntazamdır. İzmir millî kütüphanesi gibi mühim bir kütüphane, Türkiyenin hiç bir yerinde yoktur. Bu müessese Berlin kütüphanelerine göre tanzim edilmiştir. Kütüphane idare heyeti sekiz kişiden müteşekkildir. İktisad vekili ve İzmir saylavı Celâl Bayar, eczacıbaşı Süleyman Ferit, Cevahircizade Şükrü, Salih, eczacı Faik, Mahmud Tahir ve öğretmen Süleyman ile müessese müdürü Celâlden mürekkeptir. Muhtelif dillerde neşredilen kitaplar, döviz tedarikindeki zorluğa rağmen muntazaman getirilmekte ve halkın istifadesine arzolunmaktadır. Paris millî kütüphanesince alınan eserlerin listesi İzmir millî kütüphanesine getirtilerek bu listedeki eserlerin de İzmire getirtilmesi temin ediliyor. Yalnız bağcılıktan bâhis, fevkalâde mühim ve dört cilt teşkil eden bir eser, üç yüz lira sarfile satın alınmıştır. Ege mıntakasında böyle bir eser başka hiç bir yerde yoktur.

Millî kütüphanenin iç kısmından bir görünüş

Bir çoğu Almanya, Fransa ve İngilterede tabedilmiş, çoğu arabca gayet mühim tarih kitapları getirtilmiştir. Hâttâ Mısır ve Hindistanda, İranda basılmış arabca mühim tarihî eserler alınmıştır. Son zamanda Almanyaya ısmarlanan kitaplar için peşin para istendiğinden getirilememektedir. Döviz esası, bir mal geldikten sonra ücretinin tediyesini icabettirmektedir.

İzmir millî kütüphanesinin, idare heyeti tarafından inşa ettirilen büyük sinema binasının yıllık varidatı 10 bin liradır. Ayrıca mühim miktarda daha varidatı vardır. Bu varidat, her sene artmakta olduğu için bu millî kültür müessesemizin âtisi müemmen ve parlaktır. İdare heyetini, gösterdiği yüksek muvaffakıyetinden ötürü takdir ve tebrik ederiz.

Bir hakaret dâvası

Süleyman adında biri geçenlerde bir haciz zabıtnamesinde tahrifat yapmak suçundan muhakeme edilirken mahkemeye verdiği yazılı müdafaanamesindeki bazı kayıtlar iddia makamına hakaret mahiyetinde görülmüş ve Süleyman aleyhine bir dava açılmıştır.

Dün asliye dördüncü ceza mahkemesinde Süleymanın müddeiumumîye hakaret suçundan muhakemesine başlanmıştır. Süleyman mahkemede:

— Ben o kâğıdı müdafaam için yazdım. İddia makamına ve müddeiumuminin şahsına karşı hürmetim vardır. Hakaret maksadile ve bu mahiyette bir şey yazmadım. Esasen o zaman iddia makamını şimdi ağır ceza âzası olan B. Muhlis işgal ediyordu. Ne B. Muhlise ne de şimdiki müddeiumumi muavini B. Saduna karşı böyle bir hakarette bulunmak hatırımdan geçmez.. demiştir. Mahkeme evrakı tedkik için iddia makamına vermeğe karar vererek muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

Dük de Windsor Bin bir gece masalı köşkünde oturacak

Dalmaçya sahilindeki Şehrazad köşkü misli bulunmıyan bir sanat eseridir

Köşkün cüce ağaçlardan mürekkep ormanı, bahçesinde hurma ağaçları ve cenubî Amerikadan getirtilen çok nadide ağaçlar var

Kral sekizinci Edvardın istifa ettikten sonra Vindsör Dükesi unvanile hususi hayatı yaşadığı malûmdur. Beynelmilel matbuat tarafından verilen haberlere göre Vindsör Dükesi kendisine daimî ikametgâh olarak Dalmaçya sahillerinde Raguza civarındaki bin bir gece masallarında tarif edilen muhayyel bir köşke benzedilmek üzere inşa edilen ve adına da «Şehrazad kâşanesi» adı verilen gayet mükellef bir köşkü kabul etmiştir. Raguza Dalmaçya sahilinde Yugoslavyanın başlıca limanı ve üssüdür. Tarihî ehemmiyeti pek büyüktür. Şimdiki adı Dubrovnikdir, bu şehrin civarındaki Şehrazad köşkü Avrupada bir misli bulunmıyan bir sanat eseridir.

Dalmaçya sahillerinden bir görünüş

İçinde Vindsör Dükesinin ikamet edeceği anlaşılması üzerine bu efsanevi köşk şimdi bütün dünyanın dikkatini üzerine celbetmiş bulunuyor. Bu binanın yerinde on sene evvel gayet yüksek ve dik bir kayalık vardı. Adriyatik Bora ve Sirokko rüzgârlarına cevelângâh idi.

1927 senesi ilkbaharında bir gün bütün Ragozanın binaları ve camları müthiş bir tarakanın aksi ile titredi. Çünkü o gün Şehrazad köşkünün yapılması için kayalığın temizlenmesine başlanmıştı.

Tam üç sene her gün dört defa bu taraka işidirilmiştir. Muayyen saat ve dakikada vuku bulduğundan ahali çan sesi gibi bu tarakalara alışmıştı.

YILAN YUVALARI

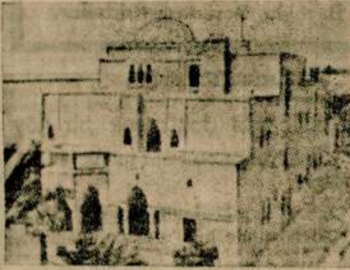
Ancak üç senede köşkün yeri temizlenebilmiş ve düzledilmiştir. Bu iş için yüzlerce amele tam üç defa 365 gün çalışmıştır.

Bu müddet içinde seksen iki bin metre mikabı kaya berhava edilmiş ve köşk için arsa ve etrafını çevirecek parkın yeri hazırlanmıştır.

Bu kayaların temizlenmesinde en ziyade görülen zorluk ve tehlike yılanlardan ileri gelmiştir. Çünkü insan ve hayvan ayak basamıyacak kadar sarp olan bu yüksek kayalıkta türlü türlü zehirli yılanlar kendileri için hesapsız yuva yapmışlardı.

Hemen her gün amele bir iki yılan yuvasına tesadüf ediyorlardı ve aralarında müthiş mücadele oluyordu.

Bu suretle binlerce yılan öldürülmüş ve hayli amele zehirlenmiştir. Eskiden hiç bir kimse bu yılanlardan korkarak bu taraflara yakın gelmeğe cesaret edemiyordu.

Şehrazad köşkü

DÜNYA SANATKÂRLARI TOPLANDI

Yılanlara yuva olan kayalıklar temizlenip köşk ve park için icab eden arazi hazırlandıktan sonra bütün dünyanın en meşhur sanatkârlar bin bir gece masallarının muhayyel köşkünü hakikate eriştirmek için buraya davet edilmişlerdir. Mimarisinin idaresi şefliğine Viyanadaki yüksek teknik mektebin müdürü profesör Keller tayin edilmiştir.

Bir taraftan binanın temelleri atılırken binlerce Dalmaçyalı mermer ocağı amelesi dağlardan halis mermer parçalarını indiriyorlardı. Bunlardan en temiz ve güzel olanları seçilmiştir. Sonradan bunlar arsaya getirilmiş ve orada ölçülerek biçilerek kesilmiştir.

Mermer köşkün inşası ilerlerken dünyanın dört bir tarafından hususî sandıklar içinde gayet nadide ağaçlar ve fidanlar getirilerek parka yerleştirilmiş ve dikilmiştir.

Meselâ Japonyada yüzlerce sene yaşadığı halde bir çocuk boyunda bodur kalan gayet nadide ağaçlar sandıklar içinde getirilmiştir. Bu suretle parkın bir tarafında cüce ağaçlardan mürekkeb bir orman vücuda getirilmiştir.

AFRİKADAN GETİRİLEN HURMA AĞAÇLARI

Diğer taraftan Türkistanın en nadir nebatatı ve Avusturalyanın ortasında olup cinsi dünyanın bir tarafında bulunmıyan ağaçları ve cenubî Amerikanın insan ayağı basmıyan ormanlarındaki ender ağaçlar getirilerek bin bir gece masalını tecessüm ettiren köşkün etrafına dikilmiştir.

Afrikadan her biri beş on metre irtifaındaki asırdide hurma ağaçları getirilip dikilmiştir. Bu ağaçlar köşke Elcezirede bulunuyor gibi bir şekil vermiştir. Hurma ağaçları uzun olduğu halde kökleri çok büyük ve sarmaşık olduğundan ve toprakları ile beraber getirildiğinden bunların Triyestede karaya çıkarıldıktan sonra Raguzaya kadar nakli için hususî bir kaç marşandiz treni tahsis edilmiştir.

İsviçreden ve Avusturyadan da en yüksek dağlarda yetişen nadide çamlar getirilmiştir. Bu suretle Ragozanın etrafında Alp dağlarına mahsus muazzam bir çam ormanı yetiştirilmiştir.

Bu ağaçları dikmek için binlerce vagon toprak getirilmiştir. Çünkü köşkün ve parkın zemini çıplak kayalık idi. Mermer köşk bittiği zaman etrafını sıcak iklimlere mahsus ağaçlardan müteşekkil bir orman sarmış bulunuyordu. Köşkün arkasındaki dağda dört taraça üzerinde de parklar yetiştirilmiştir. Bunlardan biri sırf güllere tahsis edilmiştir. Burada en nadide cinslerden 2400 cins gül yetiştirilmektedir. Bunların arasında efsanevî siyah güller de vardır.

Bu nazik gülleri ve ağaçları yeni iklimde muhafaza edebilmek için dünyanın en maruf bahçıvanları çok yüksek maaşlarla getirilmiştir.

Köşkün dahilî taksimatı da parkı kadar ince sanat eseridir. Her dairesinin içinde eski ve yeni sanat eserleri teşhir edilmiştir. Her biri en zengin müzeler ve kolleksiyonlar ile rekabet edebilmektedir.

Hülâsa köşk ve parkı bin bir gece masallarındaki muhayyel köşke tamamile uygun bulunuyor.

Bu köşkü yaptıran kimdir? İçinde oturan kimdir. Köşkü yaptıran ihtiyar bir adam olup ismini gizlemektedir. İçinde oturan alelâde bir emlâk müdürüdür. Sahibi buraya ancak bir defa gelmiş ve bir kaç gün kalmıştır. Rivayete göre ömrünün sonunda buraya gelip dünyaya veda etmek istiyormuş. Lâkin o zamana kadar Vindsör Dükesi burada oturacaktır. —*F.*

Garip bir macera

Oturacak yer bulamıyan milyoner bir haydud

"Zenginim, çok zenginim, fakat kimse beni memleketine almıyor„ diyor

Budapeşteden yazılıyor: Bir kaç gündenberi Macar polis hafiyeleri Peştenin büyük otellerinden birini tarassut ve nezaret altında bulunduruyorlar. Haber alındığına göre meşhur Amerika haydudu Al Kaponenin ortağı Sikofski, Peştede bulunuyor.

Skofski 15 ay evvel Viyanada mahkeme huzurunda

Geçen hafta Bükreş zabitası, meşhur haydut Sikofskinin orta Avrupada seyahat etmekte olduğunu Macar zabıtasına bildirmiş ve uyanık bulunmasını tavsiye etmiştir. Bu yaman haydut, evvelâ Varşovaya gitmiş, fakat bir müddet sonra Leh polisi tarafından hudud haricine çıkarılmıştır. Haydut Varşovadan Bükreşe kapağı atmış, ve mükellef bir hayat sürmeğe başlamıştır. Fakat Rumen zabıtası, haydudun Bükreşte bulunmasını hoş görmediğinden bir müddet sonra kendisini hudud haricine çıkarmakta tereddüt etmemiştir. Bu suretle Sikofski Bükreşten Avrupa ekspresile, Peşteye gelmiş ve büyük otellerden birine inmiştir.

Burada çıkan Az Est gazetesi Al Kaponenin bu yaman ortağı ile görüşmüştür. Haydut Macar gazetecisine şu beyanatta bulunmuştur:

— Çok zaman evvel henüz yedi yaşında iken Lehistanda Radonsk kasabasında, trenin arkasına oturmuş ve bir çok trenler değiştirdikten sonra Hamburga varmıştım. Hamburgdan bir vapurda saklanarak Nevyorka gittim. O sırada büyük harp patladı. Amerikada her nevi meslek ve sanate girdim. Sonra içki yasağı başladı. Küçük bir ganga amele sıfatile girdim. İçki kaçakçılığı yapıyorduk. Bu işe, âdi hizmetlerden başladım. Yavaş yavaş yükseldim.

Şunu söyleyim ki ben hiç bir zaman Al Kaponenin muavini ve adamı olmadım. Ben Amerikada kendi adımla tanınıyordum. Ben de Al Kapone kadar şöhret kazanmıştım. Al Kapone hakkında bir kitap yazılmış ise, benim için de iki kitap yazılmıştır.

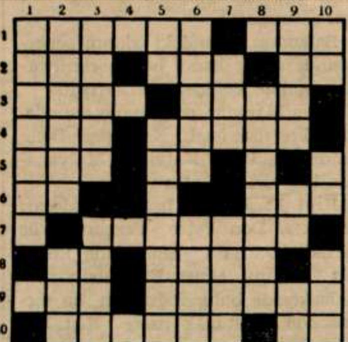
San Fransiskoda yedi vapurum vardı, çok para kazanıyordum. Hâlâ da bugün çok param vardır. Hükûmet bana 82 milyon dolar bakaya vergilerim bulunduğunu bildirdiği cihetle, Amerikadan ayrıldım. Zannetmem ki bu kadar bakaya vergi borcum bulunsun. Herhalde bakaya vergi borçlarım 50 milyon doları geçmez.

Amerikadan ayrıldıktan sonra Asyayı ve Avrupayı dolaştım. Fakat henüz yerleşecek ve paramı sarfedecek bir şehir daha bulamadım. Daima daha uzaklara gitmeğe mecbur kalıyorum.

Zenginim, çok zenginim. Ailem yoktur. Hiç bir yerde beni rahat bırakmıyorlar. Halbuki ben haydutlar şirketinin münferid bir azasından başka bir şey değilim. Vakıâ bir centilmen değilim, fakat herhalde bir insanım. Derecelerim, vücudümdeki kurşun izlerile yazılmıştır. Kimseyi soymadım, adam öldürmedim. Sadece bir kaçakçıyım. Okuma bilirim, fakat yazma bilmem. Yalnız imzamı atabilirim. Bunu çekleri imzalamak için öğrendim.»

Hiç bir memleket bu milyoner haydudu kabul etmek istemiyor.

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — İpe dizilen küçük taşlar (6) Şafak (3)
2 — Bana, sana değil (3) Tufandan kurtulan (3) Nida (2)
3 — Bir içki (4) Bir nevi döşeme tahtası (4)
4 — Bal sineği (3) Bizi aydınlatan (5)
5 — Kişi (3) Su (2)
6 — Zaman (2) Göz rengi (3)
7 — Şarkı söylemek (7)
8 — Nida (2) Hedef, gaye (4)
9 — Tekmil (3) Dördüncüsü (6)
10 — Vahşi (6) Nida (2)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Boru çalan (7)
2 — Tamir eden (6) At yavrusu (2)
3 — Para (5) Azı çok zarar veren (4)
5 — Buğday tozu (2) Boğazı yıkama (7)
6 — Mahfel (5) Sızlanma nidası (4)
7 — Otel (3) Bir isim (4)
8 — Keten satan (7)
9 — Maşayla tutulan (4) Sıfat edatı (2) Beygir (2) •
10 — Nida (2) Nida (2) Bizi doğuran (3)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Ramazan, Ak 2 - An, Lâyık 3 - Tarak, Ay 4 - İmar, Arka 5 - Peygamber 6 - Ata, Çan 7 - Ahu, Aleni 8 - Afi, Şal 9 - Nara, Ma 10 - Tekirkedi.

Yukardan aşağı: 1 - Rahip 2 - An, Meyhane 3 - Tay, Ufak 4 - Alarga, İri 5 - Zar, At, Ar 6 - Aya, Maaş 7 - Nikab, Lake 8 - Reçel 9 - Akran, Mi 10 - Kaya, Nida.

Ticaret ve zahire borsası

21 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — **İthalât:** Buğday 677 arpa 61 1/4 çavdar 15 yapak 20 tiftik 21 susam 20 beyaz peynir 5 3/4 pamuk 132½ susam yağı 3 pamuk 56 ½ kuşyemi 25 ½ kepek 37 1/4 fasulye 6 mısır 90 yulaf 34 iç fındık 7 ton. Afyon 234 kilo.

... **İhracat:** Razmol 408 iç ceviz 12 ½ yapak 49 iç fındık ½ ton.

... 2 — **Satışlar:**

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 30 paradan, arpa kilosu 5 kuruş 7 ½ paradan 5 kuruş 17 ½ paraya kadar, mısır kilosu 5 kuruş 15 paradan 5 kuruş 20 paraya kadar, kuşyemi kilosu 13 kuruş 25 paradan, keten tohumu kilosu 9 kuruştan, tiftik deri kilosu 120 kuruştan, yapak Anadol kilosu 62 kuruştan, sansar derisi çifti 3200 kuruştan 4000 kuruşa kadar zerdeva derisi çifti 4000 kuruştan, porsuk derisi çifti 625 kuruştan 630 kuruşa kadar, kedi derisi çifti 200 kuruştan, çakal derisi çifti 200 kuruştan 220 kuruşa kadar, kunduz derisi çifti 1265 kuruştan 1400 kuruşa kadar, tilki derisi çifti 500 kuruştan 625 kuruşa kadar, tavşan derisi adedi 23 kuruştan 25 kuruşa kadar.

3 — **Telgraflar 20/1/937**

Londra mısır Lâplata 2 ci kânun tahmili korteri 23 Şi. 3 Pe. Ki. 3 Kr. 29 Sa. Keten tohumu Lâplata 2 ci kânun tahmili tonu 11 ster. 15 Şi. Ki. 7 Kr. 14 Sa. Anvers arpa Lehistan 2 ci kânun şubat tahmili 100 kilosu 120 B. frank Ki. 5 Kr. 9 Sa. Liverpul buğday mart tahmili 100 libresi 8 Şi. 5 5/8 Ki. 5 Kr. 76 Sa. Şikago buğday Hartvinter mayıs tahmili Buşeli 130 sent Ki. 6 Kr. 3 Sa. Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili Buşeli 122 sent Ki. 5 Kr. 66 Sa. Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki. 80 Kr. 53 Sa. Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki. 80 Kr. 53 Sa.

BORSA

Istanbul 21 Kânunusani 1937
(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	98,—	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,57,50	Bankası	97,25
» II	21,30,—	Anadolu his.	22,—
» III	21,,20—	Telefon	6,75
Mümessil I	39,—	Terkos	11,75
» II	36,—	Çimento	13,75
» III	—	İttihat değir.	10,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,95

Para (Çek fiatleri)

Paris	16,93,—	Prağ	22,67,50
Londra	621,—	Berlin	1,96,37
Nev York	79,05,—	Madrit	7,56,84
Milâno	15,01,—	Belgrad	34,30,—
Atina	88,08,37	Zloti	4,18,67
Cenevre	3,44,40	Pengo	4,38,80
Brüksel	4,69,—	Bükreş	107,89,—
Amsterdam	1,44,25	Moskova	25,10,—
Sofya	64,41,25		

Her akşam bir hikâye

İntikam çaresi

Seniha yalvarıyordu:

— Kuzum Hikmet, huysuzluk etme. Adnan bey İzmirden geldi, biliyorsun, baba dostu. Kendisine istiskal edemem. Bir daha kimbilir ne vakit gelir. Beni müşkül mevkide bırakma.

— Eğer bu aygır suratlı herifle gece bir kere daha sinemaya filan gidecek olursan...

Hikmet lâkırdıyı yarım bıraktı. Fakat hayalindeki bir çehreyi tokatlamak ister gibi kızgın bir hareketle cıgarasını pencereden attı.

— Rica ederim Hikmet, böyle kaba davranma. Kabil olsa da bizimle beraber bulunsan ne kadar haksız yere üzüldüğünü, beni de üzdüğünü anlardın.

— Peki, gelirim beraber. Peşinize düşeceğim. Nereye giderseniz ben de beraber!

— Gülünç oluyorsun Hikmet. Ben bu gece Adnan beye söz verdim. Arkamızdan takib de etsen gene onunla beraber gideceğim!

İki nişanlı arasında bu kavga Senihanın evinde cereyan ediyordu. Hikmet kızgın bir halde çıktı gitti. Senihanın da canı sıkılmıştı. Bu kadar uzun zamandanberi nişanlı idiler. Kendisini nasıl sevdiğini Hikmetin bilmesi lâzım değil miydi? Bu kadar mânasız kıskançlığın yeri var mıydı? Seniha arkalarından Hikmetin kendilerini takib edeceğine emin olsa da o akşam Adnan bey ile çıkmaktan vazgeçmiyecekti. Onun için sokakta bir gölgenin de arkalarından ayrılmadığını hissettiği halde gene aldırış etmedi.

***

O gece eve avdet ettiği zaman, Seniha fena halde hiddetli idi. Hırsından âdeta ağlıyordu. Kendisini bekliyen teyzesinin boynuna sarılarak:

— Öldüreceğim onu! diye haykırdı.

Teyze hayretler içinde kaldı.

— Ne yaptı sana canım? diyordu. Öpmeğe mi kalktı? İhtiyar adam... Yanlış bir mâna vermişsindir.

— Adnan bey değil teyze, Hikmetten bahsediyorum. Ne kadar hırslıyım bilsen!

— Çocukcağızın seni sevmekten başka bir kabahati yok ayol. Hikmetten neye şikâyet ediyorsun?

— Sen de hep onun tarafını alırsın. Bak dün gece, kaç ile göz arasında, bir hokkabaz marifetile bana yazdığı şu kâğıtlara bak.

Seniha bir avuç dolusu kâğıt çıkardı. Rasgele türlü türlü kâğıt parçalarına yazılmış bir sürü yazı.

Teyze gözlüklerini taktı. Senihanın verdiği kâğıt parçalarını birer birer okumağa başladı:

«Bu murdar herife kolumu tutma diye ihtar edemez misin?»

Seniha izahat verdi:

— Bu birincisi. Tramvay biletinin üzerine yazılmış. Şuna bak. Lokantada yemek listesinin kenarından kopmuş kâğıtta ne diyor:

«Listenin üstünden gözlerin herifin gözlerinden ayrılmıyor. İki sene evvel, 18 mayısta bana, böyle bakıyordun!»

Teyze genç kızın gözlerindeki yaşa ehemmiyet vermeden başka bir kâğıt aldı.

— Bu da çikleet kâğıdına yazılmış! dedi ve okudu:

«Eğer şu şişko herife saat sekizi çeyrek geçeden saat sekizi on sekiz geçeye kadar baktığın gibi mahmur mahmur bakmakta devam edecek olursan aramızda hiç bir rabıta kalmıyacaktır, bunu bil!»

Seniha haykırıyordu:

— Mutlaka intikam alacağım ondan. Bak görür o!

Teyze bir mukavva parçası yakaladı, okudu:

«Neden hiç ağzını açmıyorsun? İstersen tebessüm etmesini pek âlâ bilirsin. Sana kaç kere başka erkeklerle beraber bulunduğun zaman böyle alık alık durma demedim mi?

Seniha gene kızdı:

— Yalan! Ben hiç böyle yapmam. Benim nerem alık?

Teyze:

— Bak bak, sinema biletinin kenarına ne yazmış! dedi ve okudu:

«Dizlerinin o pis herife dokunduğunu gördüm».

Seniha haykırdı:

— Yalan vallahi! Onun gözüne hayalât görünüyor galiba.

Teyze başka bir kâğıt okuyordu:

«Saat onu on yedi geçeden yirmi altı geçeye kadar bu aygır herif omuzunu senin omuzuna sürttü. Bu türlü iltifatlardan hoşlandığını hiç bilmiyordum!»

Seniha başka bir kâğıt uzattı:

— Sinemadan sonra bir bara girmiştik. Bunu da orada listenin altına yazmış, dedi:

«Sana içki ikram ettiği zaman bu ihtiyar maymunun üç dakika parmaklarını senin parmaklarına sürmesi âdet midir acaba? Saat onu kırk altı dakika geçeden kırk dokuz geçeye kadar böyle yaptığını kaydettim.»

Seniha coştu:

— Rica ederim, teyze artık okuma. Sahiden çıldıracağım. Aman ne berbad bir gece geçirdim. O kadar sinirlendim, üzüldüm ki tasavvur edemezsin!

— Bırak ta okuyayım. Oğlan çok hoşuma gitmeğe başladı. Bak ne diyor:

«Hayvan herif senin üzerinde tesir yapıyor. Göğsünü şişirip kabartarak kendisini sana beğendirmeğe çalışıyor. Tam saat onu elli altı dakika geçe bunun farkına vardım».

Bu da sonuncu kâğıt:

«Azgın herif gözünü senin sol gözüne dikti. On bir yirmi beş geçeden otuz yedi geçeye kadar bu halde kaldı. Eğer saçının bir kılına eli sürülecek olursa üzerine atılarak herifi yere sereceğim. Seninle de aramızda her türlü münasebet kesilecek.»

Seniha kıvranıyordu:

— Ah teyze, intikam hırsile çıldırıyorum. Ne yapsam şu hain, şu çılgın, şu aksi adama ne yapsam!

İhtiyar kadın tatlı tatlı güldü:

— Ben sana intikam almanın en iyi yolunu öğreteyim yavrum. Bu kâğıtların hepsini saklarsın. Evlendiğiniz günün her senei devriyesinde bunlardan bir tanesini okursun. Her kadın izdivaç hayatına girerken elinde bu kadar silâh bulunmaz. Sen gene kendini bahtiyar say!

Hikâyeci

Radyo

22 Kânunusani 937 Cuma

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Spor müsahebeleri: Eşref Şefik. 20 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 20,30 Bay Ömer Rıza tarafından Arabca havadis. 20,45 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 21,15 Saat ayarı. Orkestra: 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar. 23 SON.

23 Kânunusani 937 Cumartesi

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19 Şehir tiyatrosu komedi kısmı tarafından bir temsil. 20 Türk musiki heyeti. 20,30 Bay Ömer Rıza tarafından arabca havadis. 20,45 Münir Nurettin ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21,15 Saat ayarı, Orkestra. 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün porğramı. 22,30 Plâkla sololar. 23 Son.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Asım, Taksim: Kürkçüyan, Firuzağada Ertuğrul, Kalyoncukullukta Zafiropulos, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Galatasaray, Tünelde Matkoviç, Galata: Okçumusa caddesinde Yeniyol, Fındıklıda Mustafa Nail, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü Salih Necati, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Ahmed Suat, Bakırköy: Merkez, Sarıyer: Nuri, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ethem Pertev, Beşiktaş: Nail, Kadıköy: Pazaryolunda Rıfat Muhtar, Modada Alâeddin, Üsküdar: İttihat, Fener: Emiliyadi, Beyazıt: Kumkapıda Balkis, Küçükpazar: Hasan Hulûsi, Samatya: Çula, Alemdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Topkapıda Nazım.

KARİ MEKTUPLARI:

Boğaziçinde doktorsuz bir köy

Vanıköyünde oturan tanıdık bir zat yazıyor:

Yalnız Vanıköyünde değil, fakat Çenkelköyünde bile doktor yoktur.

Bu doktorsuzluğun acısını sık sık çekiyoruz. Geçenlerde kızım, yere düşerek bacağı kırıldı, refikam da zatürreeye tutuldu. Fakat bu hastalarımı tedavi ettirmek için değil Vanıköyünde, Çenkelköyünde bile doktor bulamadım.

Vakıa, belediyenin Çenkelköyünde bulunması lâzımgelen bir doktoru vardır. Fakat bu zat Kuzguncuktan Kandillinin ortasına kadar uzanan geniş Boğaziçi havzasının sıhhat işlerine memur olduğundan yerinde bulunamıyor. Kızımı ve refikamı muayene ettirmek için Beyoğlundan telefonla bir doktor getirmeğe mecbur kaldım.

Boğaziçinin imarından bahsedildiği bir sırada evvelâ buralarda gelip yerleşecek ailelerin hastalarını tedavi edecek doktorların temini lâzımdır. Belediyenin bu hususta nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederim.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — **No 82**

İzabel düşünmeğe başladı.

Kara cübbeli papaz mademki o gece rüyasında semavi bir ilham almıştı.. böyle bir teklife nasıl olur da (hayır) diyebilirdi?

Büyük Endülüs tarihini yazan Ebu Hayyanın dediği gibi, eğer Ahmed Selim, bu kara cübbeli mel'unu Malkada yakalayıp gebertmiş ve onun tuzağına düşmemiş olsaydı, Endülüs müslümanları muhakkak ki bu derece kesilmiyecek, boğazlanmıyacaktı.

Engizisyon mahkemelerinin emri altında bulunan «insan mezbahaları» nda yüz binlerce müslüman kanının akıtılmasında bütün İspanyanın reyi ve mesuliyeti vardı.. fakat, iddia edilebilir ki, İgnas, beşeriyet tarihi için silinmez ve unutulmaz bir yüz karası olan bu büyük facianın yegâne müsebbibi ve mes'ulüdür.

İgnas: «Ben, bütün derelerin ve denizlerin kızıl renge boyanmasını istiyorum!»

Diyecek kadar insan kanına susamış, müslüman düşmanı bir canavardı. O gün ne yapıp yapacak ve - kral Ferdinand Garnata cephesinden dönmeden - müslümanların Kıştale mezbahalarında doğranmasını, azgın boğalar ağzında parçalanmasını emreden iradeyi almağa çalışacaktı.

Aziz sinyor bu irdeyi almakta gecikmemişti. İzabel, kızının yanında şöyle bir ferman imzaladı:

«Endülüs müslümanlarından esir alınan bazı kimselerin boğalarla döğüşmek istediklerini haber aldım. Bugün sarayın arkasındaki meydana beş yüz esir getirilecek ve boğalarla döğüştükten sonra, kızım Maryananın şerefine hepsinin başı vurulacak!»

Prenses Maryana o gün ilk defa olarak anasına soruyordu:

— Bu adamları niçin boğazlatıyorsunuz?

— Senin biran evvel iyileşmen için, yavrum! İcab ederse, bütün Endülüs müslümanlarının kanını akıtmaktan çekinmiyeceğim.

— Sarayın arkasında bir hazırlık var.. boğaları bahçeye dolduruyorlar.. niçin?

— Hazreti Mesih emretmiş, yavrum! Senin heyecana ihtiyacın varmış.. esirlerin boğalar tarafından nasıl parçalandığını görerek eğlenecek-sin! Umarım ki bu eğlenceden sonra şifayab olacaksın!

— Ben hiç ummuyorum, anne! Küçük çocukların minicik karınlarını sivri boynuzlarile deşen boğalardan şimdiden nefret ediyorum.

— O halde şimdi emir vereceğim: Bahçeye küçük çocuk çıkarmasınlar.

— Onları.. anlarından, babalarından ayırıp mezbahalara mı gönderecek-siniz?

— Şüphesiz, yavrucuğum! Onlar için ölüm mukadderdir. Bugün öldürmekten çekindiğimiz ve acımak istediğimiz bir müslüman çocuğu yarın büyürse, ilkönce senden ve benden öc almak istiyecek! Yılanın başını küçükten ezerler, yavrum! Sen vücutça zayıf düştükçe, hissiyatına mağlûp oluyorsun! Acımak ta, bir nevi hastalıktır.. hattâ harpte hiç hoş görülmiyen bir hastalık.

BİR BOĞA DÖĞÜŞÜNDE GEÇEN SAHNELER..

Sarayın arka bahçesine bakan balkonda bir çok davetliler yer almıştı. Kralın amcası baş amiral Don Fredrik Hanrikes o sırada Kıştaleye geldiği için, bu merasimde o da bulunuyordu. Liyon Piskeposu Don Alfons ile engizisyon cellâtlarından bir çok papazlar ve bilhassa bugünkü töreni hazırlatan aziz İgnas kraliçenin etrafını sarmışlardı.

Balkonun yanındaki odanın penceresinde de üç kadın başı görünüyordu.. bunlar kraliçenin kızlarıydı.

Dona Maryana pencerenin önündeki sedire uzanmıştı. Kardeşleri Dona Janna, ve Dona Katalina, Maryananın başı ucunda oturuyordu.

Kral Ferdinand, İspanya orduları seraskeri Don Petro Fernandez ile birlikte Garnata cephesinde Endülüs sultanı Melek Ebu Abdullahla müzakerede bulunduğundan, bu merasimde bulunmak üzere Kıştaleye dönememişti.

Balkonda bulunan davetliler sabırsızlık içinde, gözlerinin önünde hazırlanan sahnenin biran evvel açılmasını bekliyorlardı.

Nihayet bahçenin büyük kapısından kol kol esirler gelmeğe başladı. Bu kafile içinde küçük çocuk görünmüyordu.

Bin kişi kadar vardılar..

Aralarında hastalar, ihtiyarlar ve evlâtlarını bir daha görememek endişesile haykıranlar çoktu.

Müslüman esirleri saharın her köşesine küme küme yığdılar.. kargılı askerler sahadaki intizamı temin ettikten sonra, yüksek bahçe duvarlarının dibinde yer almışlardı.

Herkes: «Şimdi ne olacak acaba?!» diye bekleşirken, bu intizar devresi çok sürmedi.. ilkönce prenseslerin penceresinden bir çığlık işitildi:

— Ah.. fena oluyorum...

Prenses Maryana birdenbire ellerini yüzüne götürerek gözlerini kapamıştı.

Sahaya on tane azılı boğa salıvermişlerdi. Boğalardan biri bahçeye girer girmez ak saçlı bir kadının karnına şiddetli bir boynuz vurarak, zavallı kadıncağızın barsaklarını yere dökmüştü. Prenses Maryana bunu görünce başını sedire dayadı..

— Bu ne mânasız eğlence!..

Diye söylenmeğe başladı.

Halbuki aziz İgnas bu eğlenceye dini bir mahiyet vermek istiyordu.. bir aralık kraliçenin müsaadesile balkonun yanındaki odaya geçerek, prenses Maryanaya şu öğüdü vermeğe mecbur olmuştu:

— Dona! Bugünkü merasim, hazreti Mesihin irşadile hazırlanmıştır. Sizin ve hanedanınızın bu toprakların ebediyyen huzur ve saadet içinde yaşamanız için, bu saadete engel olan Endülüslüleri ortadan kaldırmak lâzımdı. Valideniz bugün bu hayırlı (!) merasimle bu büyük işe başlamış oluyor.

(Arkası var)

Konsey toplandı, Sancak işi gelecek haftaya görüşülecek

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Türkiyenin üç sene için statükoyu muhafaza etmeye razı olmaları ve Fransanın 1921 anlaşmasından doğan Türk haklarını tanıması muhtemel gönrümektedir.

ANADOLU AJANSININ NOTU:

Bu son haberi kaydı ihtiyatla veriyoruz.

KONUŞMALARA DEVAM EDİLİYOR

Cenevre 21 (A.A.) M. Delbos ve M. Vienot, Dr. Tevfik Rüştü Arasla, Milletler cemiyetine müşterek bir proje takdim edebilmek için konuşmalarına devam etmişlerdir. Müşahidler, bir tarzı tesviyenin yakında elde edilebileceğini zannetmektedirler.

M. Delbos ve Vienot bugün öğle yemeğini M. Eden ve Avenol ile beraber yemişlerdir.

Cenevre 21 (A.A.) — Anadolu ajansını hususi muhabiri bildiriyor: Raportör M. Sandler bu sabah Fransız heyetile temasta bulunduktan sonra saat 15,30 da Dr. Rüştü Arası ziyaret etmiş, ve hariciye vekilimizle uzun müddet konuşmuştur. Raportör her iki tarafın teklif ve iddialarını dinliyerek bir itilâf zemini bulmaya çalışmaktadır.

Konsey âzası bulunan devletler, bilhassa dost ve müttefiklerimiz İngiltere, Sovyet Rusya ve Romanya hariciye nazırları meselenin kısa bir zamanda halli için uğraşmak hususunda büyük bir arzu ve temayül göstermektedirler.

Bugün için henüz sarih bir vaziyet yoktur.

HÜKÛMETİMİZ TARAFINDAN FRANSIZ BAŞVEKİLİNE VERİLEN MUHTIRANIN METNİ

Ankara 21 (A.A.) — Sancak hakkında bir Türk - Fransız muahedesinin akdine esas olmaya hizmet edecek prensiplerin ifadesini muhtevi olarak 11 Kânunusani 1937 de hükûmetimiz tarafından Fransız başbakanına verilen muhtırayı aynen neşrediyoruz:

1 — Suriye, Lübnan ve Sancak üç Confederes devlet teşkil eder.

2 — Aşağıdaki müşterek işlerde Confederation'a bırakılan salâhiyet mahfuz kalmak üzere her devlet kendi hakimiyetini tam ve mükemel olarak muhafaza eder:

A — Diplomatlar ve konsoloslar göndermek ve kabul etmek suretile temsil dahil olduğu halde harici münasebetler,

B — Confederes devletler arasında gümrük ittihadı,

C — Meskûkât birliği.

3—Confederationun merkezi..... dir.

4 — Confederationun yukarıda zikredilen müşterek işlerine müteallik masrafları Confederes devletler arasında her birinin nüfusu nisbetinde ifraz edilecektir.

5 — Confederes devletler parlamentoları tarafından müsavi adedde intihab edillecek murahhaslardan mürekkep bir komite Confederation'un müşterek işlerinde icra kuvvetini haizdir.

Harici münasebetlere ve müşterek masrafların ifrazına ait bütün meselelere mütedair kararlar ittihadıarâ ile ittihaz olunur. Confederation devletlerinden birinde tatbiki o devlet mevzuatı kanuny...nin tadilini müstelzim kararlar için de ittihadıâra lâzımdır.

Diğer bütün mukarrerat için ekseriyet kâfidir.

Cemiyetçe ittihaz olunan bir kararın Confederes devletlerden birinde mevkii tatbika konulması için bir kanuna lüzum görüldüğü takdirde, o karar ancak alâkadar devlet parlâmentosu tarafından ona dair hükümler kabul olunduktan sonra icrası mecburî bir kuvvet iktisab edebilir.

6 — Confederes devletlerden her biri diğerleri nezdinde bir irtibat memuru tarafından temsil edilir.

7 — Confederationun müşterek işlerini alâkadar eden muahedeler icra komitesi tarafından müzakere ve ak...nup üç devlet parlâmentolarının her biri tarafından tasdik edilir.

Maamafih şurası mukarrerdir ki Confederationun ihdası, sırasında mevcud olan siyasi muahedenameler - yani Fransa, Suriye, Fransa - Lübnan muahedeleri - meri olmakta berdevam olacak ve müddetleri inkıza edince temdid edilebileceklerdir.

8 — Confederes devletler meyanında, Sancak gayri müsellâh daimî bitaraf bir hale konmuştur.

Orada hiç bir mecburî askerlik yapılamaz ve dahilî emniyetin iktiza ettirdiği teslihattan gayri hiç bir teslihat ikame ve idame edilemez.

9 — 1921, 1923 ve 1926 muahedatının Sancağa talluk eden ahkâmı yerine kaim olmak üzere bir Fransız - Türk muahedenamesi akdoluncaktır. İşbu muahedename, Confederationun ihdası ile tarzı faaliyeti hakkındaki ahkâmdan maada Türkiye ve Fransanın Sancağın mülki tamamiyetini hariçten gelen - öteki iki devlet dahil - her gûna taarruz ihlâl ve müdahaleye karşı müştereken ne suret ve şekillerle zamin olacaklarını tesbit gayesine matuf ahkâmı ihtiva eyleyecektir.

10 — Bundan maada bu husustaki teminat Sancağın bitaraflığına ve muahedenin tayin eylediği statüye dahi şamil olacaktır.

11 — Türk - Fransız muahedenamesi, İskenderun limanında 20 Teşrinievvel 1921 tarihli Türk - Fransız itilâfnamesine ilişik imza protokolunda münderiç olduğu vechile Türkiyeye tanınacak hak ve faideleri tasrih eden bir maddeyi dahi ihtiva eyliyecektir.

12 — Sancak yurddaşları devletin ana yasası hakkında reyini verecek olan ilk parlamentoyu intihap edeceklerdir. Bu yasa, mecburî olarak vicdan serbestisini ve din serbestisini tasdik ve ilân eyliyecektir. Bundan maada devletin Cumhuriyet şeklini ve Türkçe olacak olan resmî dilini tesbit eyliyecektir.

İlk parlamento intihabları Türkiye ile Fransa arasında akdolunacak bir itilâfnamei mahsus ile tayin olunacak şekil ve surette vuku bulacaktır.

13 — Yukarıdaki maddenin hükmüne göre, halen yabancı bir tabiiyeti haiz olmıyan, bizzat veya babası Sancakta doğmuş olan ve bir de 20 Teşrinievvel 1920 tarihinde orada yerleşmiş bulunan her şahıs Sancağın yurddaşıdır.

14 — Sancağın ana yasası ancak Türkiye ve Fransa hükûmetlerince tasvib olunduktan sonra meriyete konabilecektir.

FRANSIZ BAŞVEKİLİNİN CEVABI

Ankara 21 (A.A.) — Fransa başbakanı M. Blum tarafından 11/1/1937 tarihli muhtıramıza cevap olarak gönderilen 19/1/1937 tarihli mektubu aşağıda aynen neşrediyoruz:

Mesaimin ve düşüncelerimin neticesi şudur:

Tamamen juridique noktai nazardan meseleyi mülâhaza edersem, Fransız hükûmeti tarafından Cenevrede müdafaa edilen tezi iltizam etmek mecburiyetinde kalacağım. Lozan muahedesinde mavzuubahis hâkimiyetin terki, Sancağa taalûk eden kısım için constitutionnel bir mahiyet arzetmiyor fikrindeyim.

Fransanın 1921 senesinde mandater bir devlet sıfatile müzakere ettiği mülâhazasındayım. 1921 muahedeleri tatbikinin, mandanın tamamen icrası suretile Fransa tarafından temin edilmediği müddetten itibaren, Sancak istiklâlini istilzam edeceğini zannetmiyorum. Lâkin juridique sahada itilâfın tempininin müşkül olduğunu tecrübe göstermiştir. Binaenaleyh itilâfı başka bir sahada aramak lâzımdır. Ve bu mülâhaza iledir ki Cemiyeti akvam rolünü derpiş ediyorum.

Cemiyeti akvam, bizim malik olmadığımız tam serbestiye maliktir. Cemiyeti akvamın, âzası bulunan ve ona merbut olan iki devlet arasındaki siyasi mahiyette bir ihtilâfın, 11 inci madde mucibince hallini aramasını memnuniyetle kabul ediyorum.

Fransa hükûmeti, raportörün kendisine verilen mandayı en vâsi surette kullanmasına hiçbir suretle mümanaat etmiyeceğini ve konsey tarafından verilecek kararı peşinen kabul edeceğini beyan eder.

Bu kararı aramızda şimdiden hazırlamak mümkün müdür? Bunu kuvvetle temenni ederim.

Benim temayül gösterdiğim düşünceler şunlardır: Zannedersem tamamen ayrı iki mesle mevcuddur.

Fransa - Suriye muahedesinin tatbika vazından itibaren Sancakta tatbik edilecek katî statü, ve ara devrede tatbik edilecek rejim.

Bunlardan birincisi en mühimidir. Fransa - Suriye muahedesinin tatbika vazından sonra, Türkiye Cumhuriyetinin 1921 muahedelerinin tatbikiki ile yakinen alâkadar olması sizin niktai nazarınızdan meşrudur. Ancak bu muahedelerin tatbiki, Fransa devleti ile ayni gayeyi güden Suriye devleti tarafından yalnız olarak garanti edilmeyip ayni zamanda mandater devletin 1921 de namına hareket etmiş olduğu Cemiyeti akvam tarafından da garanti edilmesi iktiza eder fikrindeyim.

Binaenaleyh Cemiyeti akvamın 1921 muahedelerinin tatbikile mükellef kalacağı mülâhazasındayım. Bundan şu neticeyi çıkarıyorum: Fransa-Suriye muahedesinin tatbike vazından sonra dahi yalnız Sancağa münhasır olmak üzere, mandanın bir nevi devamı mülâhaza olunabilir. Bu manda dolayısile Sancakta hususî bir rejim tesis edilir, ve Cemiyeti akvamın göstereceği bir Haut Commissaire nasbolunur. Bu Haut Commissaire tabiatile Fransız olacaktır. Bu Suggestion bana mühim görünüyor. Ve hükûmetinizin esas gailesini karşılıyor zannederim.

Diğer taraftan, Fransa kendisini istihlâf edecek devlete geçen taahhüdatı Türkiyeye karşı tecdid ve garanti edecektir.

Ara devrede tatbik edilecek rejime gelince, bu rejim devam ettiği müddetçe Türk ahalisi için endişenizi mucib bir şey yoktur.

Bu ara rejim, katî rejimi hazırlıyacak bir şekilde tanzim edilecektir. Yani Sancağı şimdiden tamamen ayrı bir «entite» olarak gösterecektir.

İdarî ve kültürel usuller, İskenderun limanının gayri askerî hale ifrağı ve Türk hükûmeti tarafından istimali hakkında size her türlü «Satisfaction» verilecektir.

Kalan yegâne nazik noktalar:

Gouverneur'ün sureti tayini meselesi ki, bu işe mandat'lar komisyonu müdahale edebilir zannederim. Ve Suriye meclisine Sancak mebuslarının iştirakidir. Lâkin Cemiyeti akvam konseyinin bu hususta bir sureti hal veya bir uzlaşma metni bulamıyacağını zannetmiyorum. Ve tekrar ediyorum, böyle bir kararı peşinen kabul ediyorum.

Tek bir kaygım vardı ve vardır: İhtilâfın hakikî sebeblerini anlamak ve buna çare bulmak. Bu çok dikenli meseleyi memleketlerimiz arasında daha dostane bir takarrüb vasıtası yapmaktır.

Size söylediğim gibi juridigue ve politiğue mülâhazattan ziyade bu dostluk endişesidir ki, tecrübe ile sabit olduğu üzere gıcırtısız ve çarpışmadan işliyemiyecek olan konfederasyon projesinden beni çekindiriyor.

M. BLUMUN MEKTUBU ÜZERİNDE TETKİKLER

Cenevre 21 (A.A.) — Anadolu ajansının muhabiri bildiriyor:

Dün öğleden evvel ve sonra, İsveç hariciye nazırı raportör M. Sandler'in reisliğinde, Türk ve Fransız murahhas heyetleri arasında iki hususî içtima olmuştur.

Bu içtimalarda son Fransız tekliflerini havi olarak M. Blum tarafından gönderilen mektuptaki bazı noktalar hakkında tenevvür etmek üzere Türkiye heyeti tarafından Fransızlara bazı sualler sorulmuş, ve M. Delbos bu suallere tahriri cevablar vermiştir.

İstanbul komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbul Komutanlığı birlikleri için 22000 kilo sabun kapalı zarf usulile ihalesi 12/2/937 cuma günü saat 15,30 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 8580 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 644 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplarile 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle beraber ihale günü vakti muayyeninden en az bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna vermeleri. (416)

★

Rami kışlasındaki tavlanın tamirine ihale günü talibi çıkmadığından pazarlıkla ihalesi 8/2/937 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 4118 lira 12 kuruştur. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 309 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber ve ihale gününden evvel komutanlık inşaat şubesinden alacakları vesikalarla beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (417)

★

Ordu sıhhi ihtiyacı olan 83 kalem göz lâboratuvarları alâtlarına ihale günü talibi çıkmadığından ihalesi pazarlıkla 8/2/937 pazartesi günü saat 15,30 da yapılacaktır. Muhammen kıymeti 1639 lira 30 kuruştur. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 123 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (418)

★

Çatalca müstahkem mevki komutanlığı hayvanatı için 18000 kilo yulaf açık eksiltme ile ihalesi 8/2/937 pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 1170 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 88 liralık ilk teminat veya makbuzları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (419)

★

İstanbul komutanlığı birlikleri için 7900 kilo zeytin yağı kapalı zarf usuliyle ihalesi 10/2/937 çarşamba günü saat 15 de yapılacaktır. Muhammen tutarı 5214 liradır. Şartnamesi hergün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 391 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı vesaikle beraber ihale günü vakti muayyeninden en az bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna vermeleri. (415)

istanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Yedek Subay okulu için 1750 adet gömlek 28/1/937 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 2625 liradır. İlk teminatı 196 lira 87 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

(292) (175)

★

Yedek subay okulu için 3000 adet fildikos fanilâ 29/İkincikânun/937 cuma günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 1950 liradır. İlk teminatı 146 lira 25 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (293) (176)

★

İstanbul Levazım yollama müdürlüğü emrinde bulunan kamyonlar için yedi ton benzin 25/1/937 pazartesi günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 2187 lira 50 kuruştur. İlk teminatı 164 lira 6 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (310) (356)

Türk Memuru aranıyor

Şehrimizde malî bir müessese için tercüme ve yazı işlerinde kullanılmak üzere bir Türk memura ihtiyaç vardır. Şerait şunlardır:

Askerliğini bitirmiş olacak ve 27 yaşını geçmiş olmıyacak, Lise veya Yüksek Ticaret mektebi mezunu olacak veya buna muadil tahsili bulunduğunu imtihanla isbat edecek, Almanca ve Türkçeye her iki lisanda mütekabilen tercüme yapabilecek derecede vakıf olacaktır.

Bu evsafı haiz bulunanlardan Fransizcayi da bilenler tercih olunur. Yukarda yazılı şartları haiz bulunmayanların müracaat etmemesi ve müracaatların İstanbul Poşta kutusu 176 (B.Ş.) rumuzuna tahriren yapılması ve bir fotoğraf raptedilmesi.

Türk Hava Kurumu Satınalma Komisyonundan:

23 cü tertip piyango biletleri için 140 bin türkçe 10 bin Fransızca e[illegible] ve 10 bin duvar plânı ile 10 bin duvar afişi bastırılacaktır. Açık eksiltme ile 25 kânunusani pazartesi günü saat 15 te münakasası yapılacaktır. İstekli olanlar şartnamesini Piyango direktörlüğü muhasebesinde görebilirler. (338)

İmroz postası

24 İkinci kânun 937 tarihinden itibaren İmroz postalarına başlanacaktır. İstanbuldan PAZAR günleri saat 9 da kalkacak olan bu postalar ayni gün akşamı TEKİRDAĞINA varacak ve Tekirdağından sonra GELİBOLU, LAPSEKİ ve ÇANAKKALEYE uğrayarak İMROZA kadar gidecek ve İmrozdan dönüşte yine ayni iskelelere ve ayrıca ŞARKÖYE uğrayarak Salı günü sabahı Tekirdağına varıp kalkacak ve ayni gün akşamı İstanbula dönecektir. (404)

ZAYİ — İmalâtı Harbiye Senayi mektebinden 1927 senesinde almış olduğum 15 No. lı şehadetnamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Aksaray Mustafa Kemal caddesi No. 70 Halid oğlu Feyzi

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

Şimdiye kadar yalnız İstanbul Edirne muhtelit katarlarından istifade edebilen Kırklareli - Mandra şube hattı güzergâhındaki halkın semplon ve konvansiyonel trenlerinden de istifadeleri için Kırklareli - Alpullu arasında her gün gidiş dönüş servisi yapmak üzere bir ray otobüsünün 1 Şubat 937 tarihinden itibaren işlemeğe başlıyacağı ilân olunur. Tafsilât için istasyonlara müracaat edilmesi. (400)

Kartal Malmüdürlüğünden :

Mevkii	Sokağı	No.	Cinsi	Muhammen kıymeti
Maltepe	Karaağaç	460-458 30-29	69 metre murabbaı arsa	345

Yukarıda yazılı arsanın muhammen kıymetine göre sürülen pey haddı lâyık görülemediğinden arttırmanın on gün müddetle uzatılmasına karar verilmiştir. Talip olanlar yüzde yedi buçuk pey akçelerini vakti muayyenesinden evvel yatırarak ihale günü olan 26/1/937 salı günü saat 14 de Kartal malmüdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları ilân olunur. (413)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — İdaremizin Maltepedeki Tütün enstitüsü arazisine proje ve şartnamesi mucibince yaptıracağı (19171) lira (05) kuruş keşif bedelli tütün bakım evi inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

II — Eksiltme 28/1/937 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Muvakkat teminat (1437,83) liradır.

IV — Şartname ve projeler (96) kuruş mukabilinde inhisarlar levazım ve mübayaat şubesinden ve Ankara başmüdürlüğünden alınabilir.

V — İsteklilerin ihaleden en az iki gün evvel mimar, mühendis ve yahut bir mimar veya mühendisle kâtibi adillikçe musaddak ortaklık vesikası ve resmî dairelerde yapmış oldukları işlere aid vesikalarla birlikte İnhisarlar İnşaat şubesine müracaat ederek ayrıca ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu ve ayrıca kanunî vesikalarla 5 inci maddede yazılı vesikaları ihtiva edecek olan kapalı zarflar en geç ihale günü tam saat 14 e kadar yukarıda adı geçen Alım komisyonu reisliğine verilmiş olmalıdır. (139)

★

1 — Şartnamesi mucibince muhtelif eb'atta tüylü, tüysüz (32) adet lito makinelerine mahsus kösele merdane pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 29/1/937 tarihine rastlıyan cuma günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (205)

★

1 — Paşabahçe ispirto fabrikası için şartnamesi mucibince 365 lira muhammen bedelli 15 adet muhtelif elektrik kontörü pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık, 29/1/937 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin münakasa tarihinden üç gün evveline kadar fiyatsız fennî tekliflerini İnhisarlar Müskirat Fabrikalar şubesine vermeleri ve münakasaya girebilmek için de münakasadan âzamî bir gün evveline kadar verilen tekliflerin muvafık bulunduğuna dair mezkûr şubeden vesika almaları lâzımdır. Son gün vesika verilmiyecektir.

5 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte yukarda adı geçen alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (183)

Giresun Belediye Reisliğinden:

Şehir, su yolları için kutru 4 santimetrelik 1210 metre tul ve takriben 11492 kilo ağırlığında ve yine iç kutru 5 santimetrelik 175 metre tul takriben 2100 kilo ağırlığında ceman (1385) metre dökme font boru 29/1/937 günü saat (14) de ihale edilmek üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır.

1 — İhale Giresun belediye encümeninde yapılacaktır.

2 — Teslim şartı Giresun iskelesi olmak üzere muhammen keşif bedeli tutarı 1631 lira 40 kuruştur.

3 — İsteklilerin % 7,5 teminatlariyle birlikte Giresun belediye reisliğine müracaatları ilân olunur. (324)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Küçükçekmece karyesinde şimendifer yolu civarında yıkılmış imaret binası enkazile bahçe duvarlarının 103 metro mikâbında bulunan taşlara tahmin olunan 82 lira 40 kuruş kıymete mukabil 333 lira ile talibi uhdesinde bulunmuş olmakla pazarlıkla ihalesi 25/1/937 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. İsteklilerin mahlûlât kalemine müracaatları. (399)

Türkiye Sigorta Prodüktörleri Birliği
İdare Heyeti Riyasetinden:

Birliğimizin senelik âdi kongresi 30/1/937 cumartesi günü saat 14 de Büyük Postahane arkasında Türkiye hanındaki dairemizde akdedileceğinden bütün âzanın gelmeleri.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Afyon İstasyonu tevsiatının eksiltmesi.

Afyonkarahisar istasyonunda yapılacak makine deposu ve müştemilâtı, kanalizasyon tevsiatı, rampa ve yolcu peronu inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — Bu işleri keşif bedeli 270916,23 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartnameleri, projeleri ve sair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Haydarpaşa, İzmir ve Afyon veznelerinden 13,55 lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 15/2/937 tarihinde pazartesi günü saat 15 de Ankarada Devlet Demiryolları işletme umum müdürlüğü yol dairesinde toplanacak merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni günde saat 14 de kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun olmak üzere 14587 liralık muvakkat teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar.

C — Nafıa vekâletinden müsaddak ehliyet vesikası.

D — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mani bulunmadığına dair imzaları tahtında tahriri beyanat

5 — Teklif mektupları ihale günü saat 14de kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarını iadeli teahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin D. D. Yolları Yol dairesine müracaat etmeleri. (135) (411)

Müzik Öğretmen Okulu Direktörlüğünden:

Ankarada yeni açılan Devlet Tiyatrosu okulu için talebe alınacaktır. Okul üç sınıflıdır.

Girme şartları şunlardır:

1 — Konuşması ve vücutları sahneye elverişli olmak.

2 — Sıhhî durumu mükemmel olmak (işitme, uzak ve yakın görmek kabiliyeti mükemmel olmak dişleri sağlam bulunmak zindelik ve çeviklik)

3 — En az orta tahsilini bitirmiş bulunmak.

4 — Yaşı yirmiden fazla olmamak İstekliler pullu birer dilekçelerini Ankarada Müzik öğretmen okulu direktörlüğüne İstanbulda Şehir tiyatrosu rejisörlüğüne göndermiler. Dilekçeye şunlar ilişik bulunacaktır.

A) — Hüviyet cüzdanı.

B) — Sıhhat raporu

C) — Okul diploması veyahut tasdikli sureti.

D) — Hüsnühal mazbatası (devam ettiği okul direktörlüğünden tasdikli)

Ç) — 4 iyi çıkmış fotoğrafı.

5 — İsteklilerin arasında bir seçim sınavı yapılacaktır.

Bu sınavda aranılacak şeyler şunlardır:

A) — Düzgün ve serbes konuşma, bir vaka veya hikâyeyi anlatma kudreti.

B) — Gördüğü veya okuduğu bir piyes içinden seçilecek bir rolü yapabilmek.

C) — Seçim heyetince verilecek bir rolü yapmak.

6 — 10 kız 3 erkek talebe alınacaktır.

7 — Seçme sınavı İstanbulda 29 son kânun 1937 cuma günü saat 9 da şehir tiyatrosunda, Ankarada 10 şubat 1937 çarşamba günü saat 9 da Müzik öğretmen okulunda yapılacaktır. (369)

İstanbul Defterdarlığından:

Cinsi ve mevkii	Muhammen bedeli Lira
Beyoğlunda eski Pangaltı yeni Feriköy Birinci kısım mahallesinin Tay ve Derebaşı sokakları köşesinde iki katta dört oda vesair müştemilâtı havi ve içinde terkos, elektrik tesisatı ve bir miktar bahçesi bulunan 14 ve 3 No. lu evin yarı payı:	1125
Beyoğlunda eski Pangaltı yeni Feriköy birinci kısım mahallesinin eski Tay yeni Büyükdere caddesinde üç katta dokuz oda vesair müştemilâtı ve içinde elektrik, terkos tesisatını havi eski 12 yeni 137 No. lu kâgir evin yarı payı.	4800
Beyoğlunda Galatasaray lisesi arkasında Tom Tom mahallesinin yeni çarşı caddesinde dört katta Dokuz oda ve her katta birer matbah ve helâsı bulunan eski 64 yeni 66 No. lu kâgir evin tamamı:	4000

Yukarıda cins ve mevkileri gösterilen emlâk açık arttırma usulile hizalarındaki muhammen bedeller üzerinden ayrı ayrı satılacaktır. İsteklilerin ve tediye vesair şeraitini öğrenmek istiyenlerin 25/1/937 pazartesi günü saat on dörtte yüzde 7,5 pey akçelerile Millî Emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona gelmeleri. (R.) (104)

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu İlânları

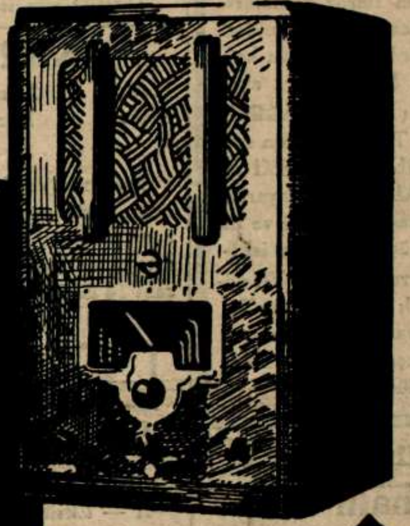
4000 Metre mikâbı kereste

Tahmin edilen bedeli (168000) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî fabrikalar umum müdürlüğü satınalma komisyonunca 8/2/937 tarihinde pazartesi günü saat 15 te kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname sekiz lira (40) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (9650) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (270)

HER YUVAYA NEŞE GETİREN RADYOSUDUR •

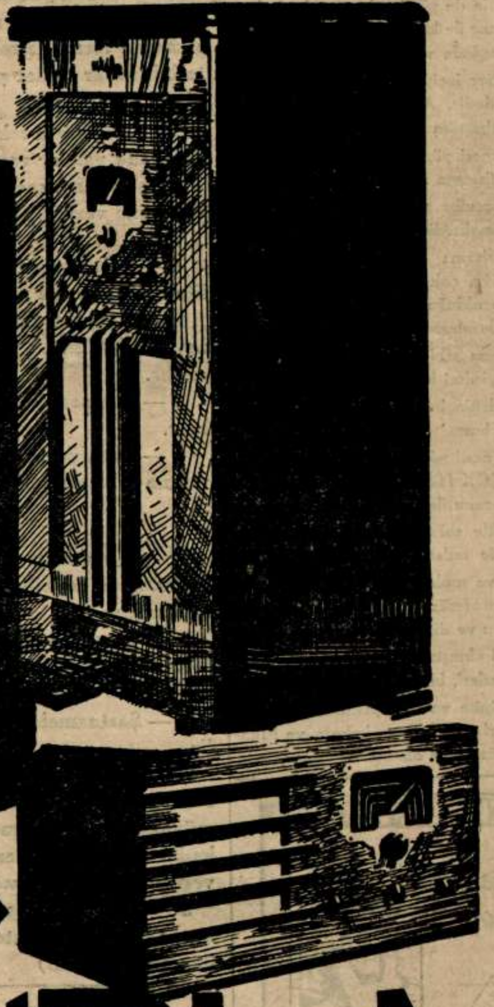

R.C.A. 8 T-2 8 lambalı veresiye Satış 210 Lira

R.C.A. 10-T 10 lambalı veresiye Satış 320 Lira

R.C.A. 8-U Radyogramofon veresiye Satış 340 Lira

R. C. A. 9 U Radyogramofon veresiye Satış 560 Lira

İMAP HULUSİ İSTANBUL

AYDA 12 LİRADAN İTİBAREN

BIR RADYO ALMADAN EVVEL BİLMELİSİNIZ Kİ,

R. C. A. 35 senelik bir tecrübenin mahsulüdür.

R. C. A. İnsan dimağı gibi işliyen ve neşriyatın kudretini kontrol eden elektrik bir dimağa maliktir.

R. C. A. İstasyonların yerini tayin eden elektrik bir gözle işler.

R. C. A. nın bütün lambaları çeliktendir.

R. C. A. dan ÜSTÜN RADYO MEVCUT DEĞİLDİR, ÇÜNKİ R C A DÜNYANIN en BÜYÜK RADYO TEŞKİLÂTINA SAHİPTİR.

R.C.A. 5 T-4 5 lambalı veresiye Satış 160 Lira

BOURLA
BİRADERLER VE Şsı
İSTANBUL • ANKARA • İZMİR

O. T. T. A. Ş.

Beyoğlu - istiklâl caddesi

ADANA:	Muharrem Hilmi Remo	BALIKESİR:	Hüseyin Şahlan
ADAPAZARI:	İzzet Şükrü	BURSA:	Tayyare sineması
AKHİSAR:	Hilmi Faiz Arabacıoğlu	ÇANAKKALE:	Mehmed Kızoğlu
ANTALYA:	Ahmed Şevki ve Şsı.		
ÇORUM:	Celâl Erel	KÜTAHYA:	Ahmed Fahri
DİYARBEKİR:	Doğu Işık Tecim Evi	MERSİN:	Hakkâkoğlu A. Rahmi
EDİRNE:	Aziz İşbilen	ORDU:	Furtun Ömer
ESKİŞEHİR:	Hikmet Özgür ve Hasan Tozman	SAMSUN:	B. Albala ve oğlu
GİRESUN:	İsmail Uzunkaya	SİVAS:	Ali Riza Örnek
KASTAMONU:	Orhan Server	TOKAT:	B. Albala ve oğlu-Cemal Kovali
KAYSERİ:	Zeki Saatman	TRABZON:	Harunlar
KONYA:	A. Ulvi Erandaç	ZONGULDAK:	Mahir Aysen